

II. Výsledky hospodaření státního rozpočtu za 1. pololetí 2004

1. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

Státní rozpočet České republiky na rok 2004 byl sestaven **v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech**, v platném znění.

Byl **schválen Poslaneckou sněmovnou zákonem č. 457 ze dne 3. prosince 2003** a stanovil příjmy ve výši 754,1 mld Kč a výdaje ve výši 869,1 mld Kč. **Rozpočtovaný schodek téměř 115,0 mld Kč** bude podle tohoto zákona kryt státními dluhopisy do výše 103,6 mld Kč, přijatými dlouhodobými úvěry do výše 9,9 mld Kč a změnou stavů na účtech státních finančních aktiv do výše 1,4 mld Kč.

Oproti skutečnosti roku 2003 je stanovený objem příjmů pro letošní rok vyšší o 7,8 % , tj. o 54,4 mld Kč, objem výdajů je vyšší o 7,5 % , tj. o 60,3 mld Kč a **schodek** je vyšší o 5,4 % , tj. **o 5,9 mld Kč**.

Růst příjmů se týká především příjmů státního rozpočtu z daní a poplatků, u nichž rozpočet předpokládá růst **o 6,6 % , absolutně o 26,1 mld Kč**; povinné **pojistné** na sociální zabezpečení má vzrůst **o 7,3 % , absolutně o 19,9 mld Kč**. **Nedaňové a ostatní příjmy** by měly být v souhrnu vyšší **o 8,3 mld Kč** (index 126,6 %) a jejich vyšší dynamika je ovlivněna zejména očekávanými příjmy z rozpočtu Evropské unie v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie. Největší objem zde představují tzv. kompenzační platby, rozpočtované ve výši 10,1 mld Kč.

Růst výdajů byl **ovlivněn především mandatorními výdaji**, jejichž objem rok od roku roste. Do státního rozpočtu na rok 2004 byly mandatorní výdaje zahrnuty **ve výši 461,7 mld Kč**, což představuje více než 53 % celkových rozpočtových výdajů. Proti skutečnosti 2003 je jejich objem vyšší **o 35,1 mld Kč**, tj. o 8,2 %.

Kromě výdajů sociálního charakteru, které se na růstu mandatorních výdajů podílejí částkou 9,2 mld Kč, **a některých dalších výdajů** vyplývajících ze zákona nebo ze smluvních závazků (zejména příspěvky státu na podporu stavebního spoření či platba státu do systému zdravotního pojištění), si zvýšení vyžádala **i potřeba dluhové služby** státu, tj. úhrada úroků spojených s rostoucím státním dluhem, která je proti předchozímu roku vyšší o 5,6 mld Kč. **Největší růst - 7,4 mld Kč - se však týká realizace některých státem převzatých záruk a nově** byl do okruhu mandatorních výdajů zařazen **odvod vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU**, který v letošním roce činí **16,9 mld Kč**.

Součástí rozpočtových výdajů jsou i **výdaje související s projekty financovanými z úvěrů přijatých od Evropské investiční banky** podle příslušných zákonů. Celkový objem přesahující **9,9 mld Kč** zahrnuje především projekt odstraňování povodňových škod z roku 2002, projekt dálničního obchvatu Plzně a souvisejících silničních přívaděčů, projekt českých dálnic B a některé další.

V průběhu hodnoceného období byly zvýšeny výdaje státního rozpočtu o některé výdaje zahrnuté v kapitole OSFA a vyplývající z dříve schválených zákonů. Jde o výdaje na řešení důsledků kosovské krize, na víceúčelové haly související s pořádáním mistrovství světa v ledním hokeji 2004, dále o výdaje na podporu rozvoje a obnovy materiálně technické základny veřejné správy a výdaje na sociální dávky a na realizaci dislokačních opatření v rámci výstavby profesionální Armády České republiky a ozbrojených sil České republiky. Celkové zvýšení výdajů z tohoto titulu představuje **701 mil. Kč** a bylo provedeno **na základě zmocnění daných ministru financí** přímo v zákoně o státním rozpočtu na letošní rok nebo v předchozích zákonech přijatých v souvislosti s rozhodnutími o zahrnutí uvedených výdajů do státního rozpočtu; vesměs se jedná o převod prostředků nevyčerpaných v roce 2003.

Kromě toho došlo v jednotlivých kapitolách k souvztažnému zvýšení příjmů i výdajů v souhrnu o 11,6 mil. Kč, tedy bez dopadu na výši schodku státního rozpočtu.

Uvedenými opatřeními tak byly rozpočtované výdaje státního rozpočtu na letošní rok zvýšeny na 869,8 mld Kč; při zmíněném pouze nepatrném zvýšení příjmů se původní **schodek**, schválený Parlamentem, prohloubil o 701 mil. Kč na úroveň **115,7 mld Kč**, což představuje **zvýšení o 0,6 %**.

Ve srovnání s minulým rokem, kdy schodek státního rozpočtu ke konci června činil 53,4 mld Kč, jsou **výsledky** dosažené za první polovinu letošního roku **lepší o 3,7 mld Kč**, i když rozpočet počítá s celoročním schodkem vyšším než v loňském roce. **V příjmech, které byly letos vyšší o 31,0 mld Kč**, se růst projevil jak v oblasti daňových příjmů (celkem o 18,0 mld Kč), tak v oblasti nedaňových a ostatních příjmů (o 13,0 mld Kč); **výdaje byly v letošním roce vyšší o 27,3 mld Kč**, jejich zvýšení podle jednotlivých druhů je podrobněji rozvedeno v dalších částech zprávy.

Celkový výsledek hospodaření státního rozpočtu ke konci června, jímž je **schodek 49,7 mld Kč**, představuje 43,2 % schodku schváleného Poslaneckou sněmovnou, resp. 43,0 % schodku zahrnujícího provedená rozpočtová opatření.

Saldo příjmů a výdajů se v průběhu prvních šesti měsíců roku vyvíjelo takto (v mld Kč):

		od počátku roku
leden	7,31	7,31
únor	-10,31	-3,00
březen	-4,82	-7,82
duben	-30,25	-38,07
květen	-7,35	-45,42
červen	-4,28	-49,70

S výjimkou měsíce ledna bylo **rozpočtové hospodaření od počátku roku schodkové**, k největšímu prohloubení deficitu došlo **v měsíci dubnu**, což souvisí zejména s jednorázovou úhradou příspěvku státu na **stavební spoření za rok 2003 ve výši 14,8 mld Kč**, která se provádí pravidelně každoročně v tomto období.

V závěru období se hospodaření státního rozpočtu naopak zlepšilo. Lepší výsledky jsou odrazem vyššího inkasa daňových příjmů, především pak daně z příjmů právnických osob, v návaznosti na zákonné termíny splatnosti a podaná daňová přiznání. Uvedené příjmové položky jsou podrobněji rozvedeny v následující kapitole.

Souhrnné výsledky hospodaření státního rozpočtu v hodnoceném období ukazuje následující přehled:

	2003 Skutečnost leden až červen	2004				v mld Kč	
		Schválený rozpočet*)	Rozpočet po změnách**)	Skutečnost leden-červen	% plnění	% plnění SR za leden-červen 2003	Index skutečnost 2004/2003
PŘÍJMY CELKEM	335,62	754,08	754,09	366,64	48,6	49,1	109,2
VÝDAJE CELKEM	389,02	869,05	869,76	416,34	47,9	48,5	107,0
SALDO	-53,40	-114,97	-115,67	-49,70	43,0	45,4	93,1

*) zákon č. 457/2003 Sb.

**) rozpočet po změnách k 30.6.2004

Plnění rozpočtu příjmů za prvních 6 měsíců (na 48,6 %) je pod úrovní roku 2003, kdy v tuto dobu dosáhlo inkaso celkových příjmů státního rozpočtu 49,1 % rozpočtované částky. Letošní rozpočet je však výrazně vyšší a v souladu s tímto předpokládaným růstem jsou i příjmy dosažené ke konci **června o 31,0 mld Kč. tj. o 9,2 % vyšší než v loňském roce.**

V rámci celkových daňových příjmů vykazují zatím lepší plnění příjmy z pojistného na sociální zabezpečení, které byly proti loňsku vyšší o 7,6 % (o 9,9 mld Kč), když rozpočet předpokládá celoroční růst o 7,3 % (proti skutečnosti 2003).

Naproti tomu příjmy z daní a poplatků vykázaly růst zatím pouze o 4,2 %, zatímco rozpočet je proti skutečnosti 2003 vyšší o 6,6 %; celoroční úkol zvýšení těchto příjmů o 26,1 mld Kč tak byl za prvních 6 měsíců roku naplněn pouze částkou 8,1 mld Kč.

Celkové příjmy státního rozpočtu tak jsou ke konci června **o 10,4 mld Kč pod polovinou celoročního rozpočtu, daňové příjmy** (vč. pojistného na sociální zabezpečení) dokonce **o 17,3 mld Kč**. Celoroční úkol zvýšení příjmů o 54,4 mld Kč je tak plněn z 57 %.

Pokud jde o **výdaje** státního rozpočtu, ty proti stejnému období loňského roku vzrostly – rovněž v souladu se schváleným rozpočtem - o 27,3 mld Kč, tj. o 7,0 % a jejich plnění (na 47,9 %) je nižší než v minulém roce, kdy v tuto dobu bylo vyčerpáno již 48,5 % celoroční skutečnosti. **Proti pololetní alikvotě** upraveného rozpočtu na letošní rok je čerpání celkových výdajů **o 18,5 mld Kč nižší**.

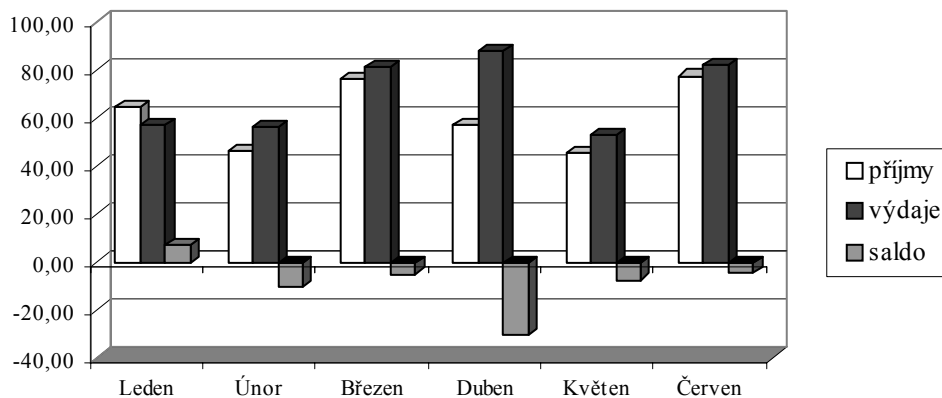
Vývoj a plnění výdajů se tak pozitivně projevuje v dosavadním relativně nízkém schodku státního rozpočtu. Při hodnocení je však třeba vzít v úvahu i obvyklý průběh **čerpání výdajů**, které je **zpravidla rychlejší až ve druhé polovině roku**, kdy se zřejmě projeví i vyšší celoroční růst předpokládaný rozpočtem.

Plnění rozpočtových příjmů a výdajů podle jednotlivých měsíců ilustruje přehled:

2004	Příjmy		Výdaje		Saldo v mld Kč
	v mld Kč	% k rozpočtu vč.rozp.opař.	v mld Kč	% k rozpočtu vč.rozp.opař.	
Leden	64,45	8,55	57,14	6,57	7,31
Únor	46,06	6,11	56,37	6,48	-10,31
Březen	76,29	10,12	81,11	9,33	-4,82
Duben	57,23	7,59	87,48	10,06	-30,25
Květen	45,37	6,02	52,72	6,06	-7,35
Červen	77,24	10,24	81,52	9,37	-4,28
Leden - červen	366,64	48,62	416,34	47,87	-49,70

Průběh plnění znázorňuje i graf:

Měsíční přírůstky příjmů, výdajů a salda státního rozpočtu za leden až červen 2004 (v mld Kč)

Jak již bylo naznačeno, **nelze poměrně uspokojivé výsledky** dosažené za první polovinu letošního roku – měřeno vykázaným schodkem a jeho podílem na celoročně předpokládaném objemu - **v žádném případě přeceňovat**. Pro splnění záměrů státního rozpočtu bude rozhodující jak skutečné inkaso rozpočtem předpokládaných příjmů, především daňových, tak další vývoj jeho výdajové stránky. Ocenění očekávaných rizik rozpočtového hospodaření a **výhled** celkového plnění státního rozpočtu do konce roku jsou uvedeny **v samostatné části materiálu**.

Podrobnější analýza vývoje příjmové a výdajové stránky státního rozpočtu je obsahem dalších částí zprávy.

Hodnocení plnění jednotlivých položek příjmů a výdajů za 1. pololetí je provedeno na základě údajů státního rozpočtu vč. rozpočtových opatření provedených do 30. června t.r.; údaje o skutečnosti vycházejí z výkazů o plnění příjmů a výdajů státního rozpočtu k 30.6.2004.

2. Příjmy státního rozpočtu

Státní rozpočet na rok 2004 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR zákonem č. 457/2003 Sb. ze dne 3. prosince 2003 **se schodkem ve výši –115,0 mld Kč**, při objemu celkových **příjmů 754,1 mld Kč** a celkových **výdajů 869,1 mld Kč**.

Proti skutečnosti roku 2003 jsou celkové rozpočtované **příjmy vyšší o 54,4 mld Kč**, tj. o 7,8 %. Z toho **daňové příjmy** jsou vyšší o **26,1 mld Kč**, tj. o 6,6 %, **příjmy z pojistného na sociální zabezpečení o 19,9 mld Kč**, tj. o 7,3 % a **ostatní příjmy jsou vyšší o 8,3 mld Kč**, tj. o 26,6 %. Z nich pak nedaňové příjmy by měly být vyšší o 1,9 mld Kč, kapitálové příjmy o 0,6 mld Kč a přijaté dotace o 5,8 mld Kč.

Celkové rozpočtované příjmy státního rozpočtu na letošní rok ovlivňují (z hlediska metodického i obsahového) **novely daňových zákonů**, přijaté Parlamentem v rámci Koncepce reformy veřejných financí a v souvislosti se vstupem ČR do EU. Jde především o

- změnu **zákona o dani z přidané hodnoty** a dalších zákonů - o správě daní a poplatků (č. 368/1992 Sb.) a celního zákona (č.322/2003 Sb.),
- nový **zákon o spotřebních daních** (č.353/2003 Sb.),
- změnu **zákona o daních z příjmů** (č.438/2003 Sb.) a
- změnu **zákona o majetkových daních** (420/2003 Sb.).

Úpravy schváleného rozpočtu provedené do konce června znamenaly nepatrné změny ve výši příjmů. Celkové příjmy byly **navýšeny o 11 mil. Kč** a týkaly se nedaňových příjmů (snížení o 3 mil. Kč) a kapitálových příjmů (zvýšení o 14 mil. Kč).

K 30.červnu 2004 dosáhly celkové příjmy státního rozpočtu výše 366,6 mld Kč, což představuje 48,6 % rozpočtu a **meziroční nárůst o 31,0 mld Kč, tj. o 9,2 %.**

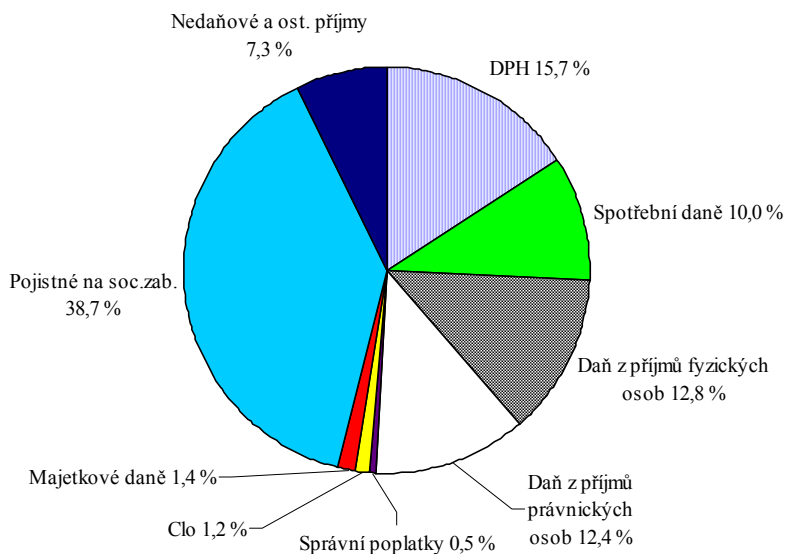
Celkové příjmy nenaplnují šestiměsíční alikvotu rozpočtu o 10,4 mld Kč (ve stejném období roku 2003 byly pod úrovní alikvoty o 6,4 mld Kč ale celoročně převýšily rozpočet o 13,6 mld Kč, tj. o 2,0 %) z toho **daňové příjmy jsou nižší o 12,7 mld Kč** (v roce 2003 o 2,4 mld Kč přičemž celoročně byly nad jeho úrovní o 10,5 mld Kč, tj. o 2,7 %), **pojistné na SZ o 4,6 mld Kč** (v roce 2003 o 6,1 mld Kč a celoročně jej nenaplnily o 3,2 mld Kč) a naopak **nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace celkem převyšují alikvotu o 6,9 mld Kč** (v roce 2003 byly vyšší o 2,1 mld Kč a celoročně pak o 6,2 mld Kč).

Ukazatel	v mld Kč						
	Skutečnost leden-červen 2003	Rozpočet 2004		Skutečnost leden-červen 2004	% plnění (4:3)	% plnění r. 2003	Index 2004/2003 (4:1)
		schválený*)	vč.rozpočt. opatření**)				
	1	2	3	4	5	6	7
Daňové příjmy celkem (daně, poplatky, pojistné)	321,95	714,40	714,40	339,94	47,6	48,7	105,6
<i>Příjmy z daní a poplatků</i>	<i>190,33</i>	<i>422,08</i>	<i>422,08</i>	<i>198,38</i>	<i>47,0</i>	<i>49,4</i>	<i>104,2</i>
Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)	42,35	95,20	95,20	46,63	49,0	46,7	110,1
v tom: DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků	32,54	76,50	76,50	35,23	46,1	44,7	108,3
DPFO ze samostatné výdělečné činnosti	7,48	14,20	14,20	8,63	60,8	56,2	115,4
DPFO z kapitálových výnosů	2,33	4,50	4,50	2,77	61,6	51,8	118,9
Daň z příjmů právnických osob (DPPO)	46,03	84,60	84,60	45,15	53,4	56,3	98,1
Obecné daně ze zboží a služeb v tuzemsku (DPH)	56,72	133,40	133,40	57,40	43,0	46,8	101,2
Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (SD)	33,37	84,20	84,20	36,76	43,7	49,4	110,2
Správní poplatky	1,69	4,30	4,30	1,76	40,9	38,0	104,1
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	0,47	1,28	1,28	0,64	50,0	45,6	136,2
Daně a cla za zboží a služby ze zahraničí	4,81	4,40	4,40	4,30	97,7	50,1	89,4
Daně z majetkových a kapitál. převodů	4,17	14,30	14,30	5,16	36,1	46,9	123,7
Ostatní daňové příjmy	0,72	0,40	0,40	0,57	142,5	205,7	79,2
<i>Pojistné na soc.zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a veřejné zdrav.pojištění</i>	<i>131,62</i>	<i>292,32</i>	<i>292,32</i>	<i>141,56</i>	<i>48,4</i>	<i>47,8</i>	<i>107,6</i>
z toho:							
Pojistné na důchodové pojištění	83,24	242,27	242,27	97,42	40,2	39,3	117,0
Nedaňové příjmy celkem	10,41	25,20	25,20	17,96	71,3	51,1	172,5
<i>Příjmy z vLčín.a odvody přebytků org.s přímým vztahem</i>	<i>5,21</i>	<i>9,61</i>	<i>9,59</i>	<i>7,81</i>	<i>81,4</i>	<i>57,1</i>	<i>149,9</i>
z toho: Soudní poplatky	0,51	0,60	0,60	0,46	76,7	92,7	90,2
<i>Přijaté sankční platby a vratky transferů</i>	<i>1,66</i>	<i>2,03</i>	<i>2,03</i>	<i>2,91</i>	<i>143,3</i>	<i>78,6</i>	<i>175,3</i>
<i>Příjmy z prodeje nekap.majetku a ost nedaň. příjmy</i>	<i>1,75</i>	<i>2,63</i>	<i>2,65</i>	<i>1,71</i>	<i>64,5</i>	<i>45,7</i>	<i>97,7</i>
z toho: Dobrovolné pojistné	0,34	0,31	0,31	0,38	122,6	45,9	111,8
<i>Přijaté splátky půjčených prostředků</i>	<i>1,79</i>	<i>10,93</i>	<i>10,93</i>	<i>5,53</i>	<i>50,6</i>	<i>33,5</i>	<i>308,9</i>
z toho:							
Splátky půjčených prostředků od podnikatel.subjektů	0,01	2,30	2,30	0,20	8,7	0,3	2000,0
Splátky půjčených prostředků ze zahraničí (z vládn.úvěrů)	1,66	3,65	3,65	0,57	15,6	86,0	34,3
Kapitálové příjmy celkem	0,22	1,19	1,20	0,56	46,7	36,2	254,5
Přijaté dotace	3,04	13,29	13,29	8,17	61,5	141,4	268,8
PRÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU CELKEM	335,62	754,08	754,08	366,64	48,6	49,1	109,2

*) zákon č.457/2003 Sb.

**) rozpočet po změnách k 30.6.2004

Struktura celkových příjmů dosažených v prvním pololetí letošního roku je zřejmá z následujícího grafu:

A. Daňové příjmy

Celostátní inkaso všech daní dosáhlo ke konci června výše 268,1 mld Kč, což představuje 47,2 % celoročně rozpočtovaného objemu (ve stejném období minulého roku to bylo 49,2 % a v roce 2002 47,9 %) a meziroční růst o 11,4 mld Kč, tj o 4,4 %. Z toho nejvyšší absolutní nárůst 5,7 mld Kč byl u daní z příjmů fyzických osob, spotřební daně vzrostly o 4,1 mld Kč, přírůstek na DPH činil 1,3 mld Kč a majetkové daně vzrostly o 1,0 mld Kč. Daň z příjmů právnických osob byla naopak o 1,4 mld Kč nižší. Finanční prostředky získané z ostatních daní a poplatků byly proti loňskému 1. pololetí vyšší o 1,7 mld Kč.

Ze skutečného celostátního výnosu daní **připadlo na státní rozpočet 74,0 %** (198,4 mld Kč), **na rozpočty územně samosprávných celků 22,3 %** (59,8 mld Kč) a na **Státní fond dopravní infrastruktury 3,7 %** (9,9 mld Kč).

Meziroční srovnání celostátního inkasa daní

	Celkem r. 2002									Celkem r. 2003									Celkem r. 2004									meziroční přírůstek			meziroční index		
	Rozpočet schválený			sk. k 30.6.			% plnění			Rozpočet schválený			sk. k 30.6.			% plnění			Rozpočet schválený			sk. k 30.6.			% plnění			skutečnost					
	2002/2001	2003/2002	2004/2003	2002/2001	2003/2002	2004/2003	2002/2001	2003/2002	2004/2003	2002/2001	2003/2002	2004/2003	2002/2001	2003/2002	2004/2003	2002/2001	2003/2002	2004/2003															
<i>Daňové příjmy</i>	483,16	231,33	47,9	522,33	256,76	49,2	567,68	268,15	47,2	16,63	25,43	11,39	107,7	111,0	104,4																		
- DPH	160,50	69,88	43,5	158,80	73,96	46,6	174,80	75,30	43,1	-2,40	4,08	1,34	96,7	105,84	101,81																		
- spotřební daň	82,40	35,46	43,0	78,20	38,47	49,2	97,00	42,53	43,8	-0,06	3,01	4,06	99,8	108,49	110,55																		
- clo x/	10,00	4,67	46,7	9,60	4,80	50,0	4,40	4,30	97,7	-0,23	0,13	-0,50	95,3	102,78	89,58																		
- daně z příjmů PO	81,10	49,15	60,6	113,90	62,48	54,9	117,10	61,07	52,2	10,97	13,33	-1,41	128,7	127,12	97,74																		
- daně z příjmů FO	117,20	55,74	47,6	127,20	59,33	46,6	133,70	64,99	48,6	5,56	3,59	5,66	111,1	106,44	109,54																		
- z kapitálových výnosů	8,30	3,61	43,5	5,90	3,03	51,4	5,90	3,60	61,0	-0,40	-0,58	0,57	90,0	83,93	118,81																		
- ze sam.vyděl.cinnosti	19,60	12,30	62,8	23,90	12,85	53,8	25,60	14,36	56,1	2,11	0,55	1,51	120,7	104,47	111,75																		
- ze závislé činnosti	89,30	39,83	44,6	97,40	43,45	44,6	102,20	47,03	46,0	3,85	3,62	3,58	110,7	109,09	108,24																		
- silniční daň	5,50	2,33	42,4	5,80	2,47	42,6	5,90	2,44	41,4	0,13	0,14	-0,03	105,9	106,01	98,79																		
- daň z nemovitosti	4,60	1,96	42,6	4,50	1,55	34,4	4,70	1,66	35,3	0,00	-0,41	0,11	100,0	79,08	107,10																		
- majetkové daně	8,20	3,64	44,4	8,90	4,17	46,9	14,30	5,16	36,1	1,11	0,53	0,99	143,9	114,56	123,74																		
- dálniční poplatek	1,80	1,36	75,6	1,70	1,26	74,1	1,80	1,72	95,6	0,00	-0,10	0,46	100,0	92,65	136,51																		
- ostatní daně a poplatky	11,86	7,82	65,9	13,73	8,30	60,5	13,98	8,98	64,2	2,23	0,48	0,68	139,9	106,14	108,19																		

pozn.: celostátní inkaso vč. DPPO za obce

x/ údaje za clo jsou pouze za státní rozpočet; skutečně vybrané clo celkem za 1. pololetí 2004 činilo 4,78 mld Kč, z toho 473 mil. Kč připadá na rozpočet EU

Státní rozpočet celkových daňových příjmů počítá s meziročním růstem o 26,1 mld Kč, tj. o 6,6 % (měřeno ke skutečnosti r. 2003). Jejich **skutečné inkaso ke konci června** dosáhlo výše **198,4 mld Kč**, což představuje 47,0 % rozpočtu.

Pokles meziroční dynamiky z 11,9 % v loňském 1. pololetí na letošních 4,2 % (v absolutním vyjádření z 20,3 mld Kč na 8,0 mld Kč), **souvisí zejména s vývojem DPH a DPPO**. Zatímco příjmy státního rozpočtu z těchto dvou daní v loňském 1. pololetí vykázaly meziroční růst o 14,2 mld Kč, tj. o 16,1 %, v letošním 1. pololetí vykazují stagnaci. Meziroční dynamika u dalších dvou váhově významných daní – daní z příjmů fyzických osob a spotřebních daní je naopak v letošním pololetí vyšší (10,1 % proti 6,7 % u DPFO a 10,2 % proti 9,0 % u SD).

a) Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)

Celostátní výnos této daně dosáhl 65,0 mld Kč (plnění rozpočtu na 48,6 %) a byl proti stejnému období předchozího roku vyšší o 5,7 mld Kč, tj. o 9,5 %. Z tohoto celkového inkasa **státnímu rozpočtu přísluší 46,6 mld Kč**, do rozpočtu obcí bylo převedeno 16,6 mld Kč a do rozpočtů krajů 1,8 mld Kč.

Rozhodující část této daně tvoří **daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků**. Její **celostátní inkaso** za 1. pololetí letošního roku dosáhlo **47,0 mld Kč**

(46,0 % celoročního rozpočtu) a bylo o 3,6 mld Kč, tj. o 8,2 % vyšší než v 1. pololetí předchozího roku. **Z toho 10,3 mld Kč bylo převedeno do rozpočtu obcí** (rozpočet počítá s celoročním příjmem z této daně ve výši 22,5 mld Kč) a **1,5 mld Kč do rozpočtu krajů** (rozpočet počítá s celoroční participací ve výši 3,2 mld Kč) a **35,2 mld Kč do státního rozpočtu** (rozpočet počítá s 76,5 mld Kč).

Celostátní inkaso daně srážené podle zvláštní sazby představuje 3,6 mld Kč, tj. 61,0 % schváleného rozpočtu a je o 0,6 mld Kč (o 18,8 %) vyšší než bylo za stejné období v roce 2003. **Státní rozpočet získal na této dani 2,8 mld Kč**, do rozpočtu obcí bylo převedeno **0,7 mld Kč** a do rozpočtu krajů **0,1 mld Kč**.

Celostátní inkaso daně z příjmů placené na základě daňového přiznání dosáhlo výše **14,4 mld Kč** a naplňuje rozpočtem předpokládanou částku na 56,1 %, při meziročním růstu o 11,7 %. Z této částky bylo převedeno do příjmů **státního rozpočtu 8,6 mld Kč**, do rozpočtů obcí **5,5 mld Kč** a do příjmů krajů **0,2 mld Kč**.

Inkaso státního rozpočtu celkem ze všech tří položek daně z příjmů fyzických osob dosáhlo 46,6 mld Kč, tj. 49,0 % rozpočtu a meziročně vzrostlo o 4,3 mld Kč, tj. o 10,1 %. Do naplnění ideální poloviny rozpočtu chyběla 1,0 mld Kč (v loňském pololetí 2,9 mld Kč a celoročně pak 2,0 mld Kč).

Daně z příjmů fyzických osob inkasované státním rozpočtem:

v mld Kč

Ukazatel	skutečnost leden-červen 2002	skutečnost leden-červen 2003	skutečnost leden-červen 2004	Rozdíl			Index		
				2002/2001	2003/2002	2004/2003	2002/2001	2003/2002	2004/2003
Daň z příjmů fyzických osob v tom:	39,70	42,35	46,63	2,01	2,65	4,28	105,3	106,7	110,1
DPFO ze závislé činnosti	29,82	32,54	35,23	1,23	2,72	2,69	104,3	109,1	108,3
DPFO z kapitálových výnosů	2,77	2,33	2,77	-0,42	-0,44	0,44	86,8	84,1	118,9
DPFO ze sam.výděl.činnosti	7,11	7,48	8,63	1,20	0,37	1,15	120,3	105,2	115,4

Z celostátního inkasa **DPFO ze závislé činnosti připadlo státnímu rozpočtu** za 1. pololetí letošního roku **35,2 mld Kč**, což představuje 46,1 % rozpočtu (v roce 2003 to bylo 44,7 %, resp. 45,9 % roční skutečnosti), při meziročním růstu o 2,7 mld Kč, tj. o 8,3 %. **Za rozpočtovanou alikvotou zaostává o 3,0 mld Kč**. Nižší výnos souvisí s přibrzděním mzdového nárůstu a zvláště s meziročním poklesem objemu mezd a platů

zaměstnanců rozpočtové sféry (index 98,8 %), než z kterého vycházel státní rozpočet na rok 2004 (meziroční index 101,6 % měřeno ke schválenému rozpočtu na r. 2003 a 102,4 % proti loňské skutečnosti).

Na DPFO srážené podle zvláštní sazby inkasoval státní rozpočet 2,8 mld Kč, což je 61,6 % rozpočtu (v roce 2003 to bylo 51,8 %, resp. 42,6 % roční skutečnosti). Meziroční nárůst inkasa této daně o 18,9 % je ovlivňován především vyššími výplatami podílů na zisku a dividend, zatímco u zdanění úroků z úspor domácností nedošlo k výraznějším změnám.

Na DPFO ze samostatné výdělečné činnosti se státní rozpočet podílel 8,6 mld Kč, což představuje **60,8 %** rozpočtu a meziroční růst o 15,4 % (v roce 2003 byla plněna na 56,2 %, resp. 60,6 % roční skutečnosti při meziročním růstu o 5,2 %). Na vývoj výnosu této daně nemá vliv žádný dominantní faktor. Promítá se v něm řada dílčích vlivů, mezi nimiž lze uvést zejména zvýšení vykázaného základu daně v daňových přiznáních za rok 2003, zvýšení hospodářské aktivity daňových subjektů a snížení počtu poplatníků uplatňujících odpočet ztrát z předchozích let. Podobně jako u daně ze závislé činnosti i zde se může projevovat vliv snižování celkového objemu nedoplatků na této dani.

b) Daň z příjmů právnických osob (DPPO)

Podle rozpočtové skladby položka daně z příjmů právnických osob **zahrnuje daň ze zisku a kapitálových výnosů** ve smyslu zákona o daních z příjmů. To znamená, že se celkový výnos týká jak příjmů zdaněných obecnou sazbou daně, tak i příjmů zdaněných srážkou podle zvláštní sazby. Příjmem státního rozpočtu není tato daň v případech, kdy je poplatníkem obec nebo kraj, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby.

Součástí DPPO jsou také zrušené daně, jejichž předmětem je příjem právnických osob jako např. doplatky odvodů ze zisku nebo důchodové daně, které jsou ještě v roce 2004 samostatně evidovány.

Ostatní zrušené daně vázané na příjem právnické osoby, které jsou sledovány společně s jinými daněmi než je uvedeno výše, nejsou v položce DPPO zohledněny a podle rozpočtové skladby jsou součástí položky ostatní daňové příjmy.

DPPO patří do kategorie tzv. sdílených příjmů. Její výnos je rozdělován mezi státní rozpočet a územní rozpočty. Na celostátním výnosu této daně se od roku 2002 podílí státní rozpočet 76,31 %, obce 20,59 % a kraje 3,10 %.

Celostátní inkaso (bez DPPO za obce) dosáhlo ke konci 1. pololetí 55,9 mld Kč, tj. 50,5 % rozpočtu, při meziročním snížení o 1,6 mld Kč (o 2,8 %). Do rozpočtu obcí bylo za 1. pololetí převedeno 9,4 mld Kč, do rozpočtů krajů celkem 1,4 mld Kč.

Na **státní rozpočet připadlo 45,1 mld Kč**, což představuje 53,4 % rozpočtu a meziroční pokles o 0,9 mld Kč, tj. o 1,9 % (v 1. pololetí 2003 byl rozpočet plněn na 56,3 % při meziročním růstu o 30,2 %). Ve srovnání s ideální rozpočtovanou polovinou je vyšší o 2,8 mld Kč (v loňském pololetí o 5,1 mld Kč).

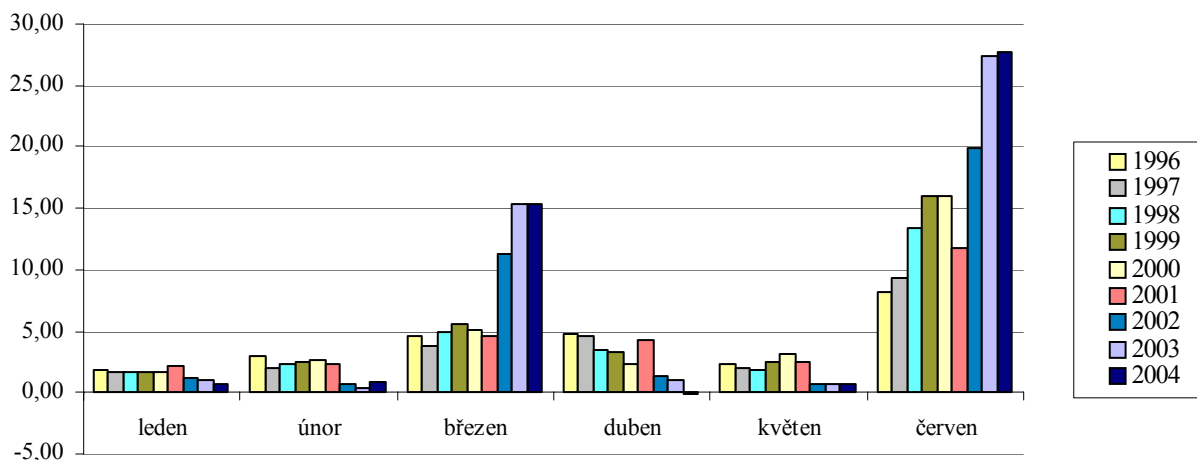
Pololetní inkaso daně z příjmů právnických osob bylo – obdobně jako v roce 2003 – významně ovlivněno platbami od poplatníků, kteří měli povinnost na základě zákona mít účetní závěrku ověřenou auditorem, nebo jejichž přiznání zpracovával a předkládal daňový poradce. V důsledku toho, že značná část těchto poplatníků zcela uhradila svou daňovou povinnost až v poslední den lhůty pro podání daňového přiznání a splatnosti daně, který připadl na 30. červen, byly jejich platby připsány na příslušný rozpočtový účet až počátkem července 2004. Tím došlo k přesunu části výnosu DPPO do druhého pololetí 2004. Tento skluz byl vyšší než v minulém roce a celostátně představoval 13,3 mld Kč (v roce 2003 to bylo 10,0 mld Kč), u příjmů státního rozpočtu činil tento posun 7,7 mld Kč (proti předchozímu roku je to o 2,1 mld Kč více). Po zohlednění tohoto jevu pak inkaso DPPO dosahuje indexu 102,4 %.

Daně z příjmů právnických osob inkasované v 1. pololetí 2003 a 2004 (bez DPPO za obce):

Ukazatel	v mld Kč					
	skutečnost leden-červen 2003	skutečnost leden-červen 2004	% plnění rozpočtu		Index	
			2003	2004	2003/2002	2004/2003
Celostátní inkaso DPPO	57,52	55,91	53,7	50,5	129,0	97,2
k 2.červenci	67,55	69,20	63,2	62,5	111,9	102,4
rozdíl	10,03	13,29	x	x	x	x
z toho :						
státní rozpočet	46,03	45,15	56,3	53,4	130,2	98,1
k 2.červenci	51,66	52,90	63,2	62,5	111,1	102,4
rozdíl	5,63	7,75	x	x	x	x

Vliv platebního kalendáře (tj. zálohové platby a vyrovnání daně v návaznosti na existenci daňového poradce, jakož i změnu v periodicitě placení záloh počínaje rokem 2002) na výběr DPPO v jednotlivých měsících roku ilustruje následující graf:

Srovnání měsíčního inkasa DPPO (v mld Kč)

Dynamika a plnění rozpočtu této daně se oproti předcházejícím rokům dále zpomaluje. Meziroční srovnání výnosu DPPO ukazuje na pravděpodobné mírné naplnění rozpočtované částky, přičemž celkový rozpočtovaný výnos daně je nepatrně nad úroveň loňské skutečnosti (84,6 mld Kč proti 84,3 mld Kč). Výnos daně z daňových přiznání se vyvíjí mírně lépe, než bylo plánováno, nicméně ještě na inkaso daně nezačal působit vliv zahájeného snižování sazby. Tento efekt se může projevit nejdříve ve druhém pololetí roku a neměl by podstatně ohrozit plánovaný výnos. Na druhou stranu se na inkasu srážkové daně právnických osob negativně projevila implementace směrnice EU o zdanění dividend. Dividendy plynoucí do mateřských společností se sídlem v EU jsou osvobozeny od srážkové daně, zatímco dosud se na základě smluv o zamezení dvojího zdanění uplatňovala sazba zpravidla 5 % (u dividend a podílů na zisku vyplácených v rámci ČR se uplatňovala sazba 15 %). Dále se zde projevuje výpadek daně z titulu zrušení srážkové daně u úrokových výnosů z dluhopisů, vkladních listů, vkladových certifikátů a vkladů jim na roveň postavených, a zahrnutí těchto výnosů do obecného základu daně. Tato daň však bude zahrnuta v daňových přiznáních za rok 2004 podávaných v roce 2005.

Na rozdíl od mimořádných výkyvů výnosu daně v minulých letech dochází ke zpomalení celkového tempa jejího růstu a k těsnější vazbě růstu výnosu DPPO a vývoje reálné ekonomiky.

c) Daň z přidané hodnoty (DPH)

Celostátní výnos DPH ke konci června **dosáhl 75,3 mld Kč**, což je 43,1 % celoročního rozpočtu a o pouze o 1,3 mld Kč, tj. o 1,8 % více než ve stejném období minulého roku (v loňském pololetí bylo plnění rozpočtu i meziroční růst vyšší 46,6 %, resp. 5,8 %).

Na celostátních příjmech DPH participují v souladu se zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, vedle státního rozpočtu i rozpočty obcí a krajů, přičemž **státnímu rozpočtu náleží 76,31 %, rozpočtům obcí 20,59 % a rozpočtům krajů 3,1 %**. Do příjmů státního rozpočtu bylo tedy převedeno 57,4 mld Kč, do rozpočtů obcí 15,6 mld Kč a do rozpočtů krajů 2,3 mld Kč.

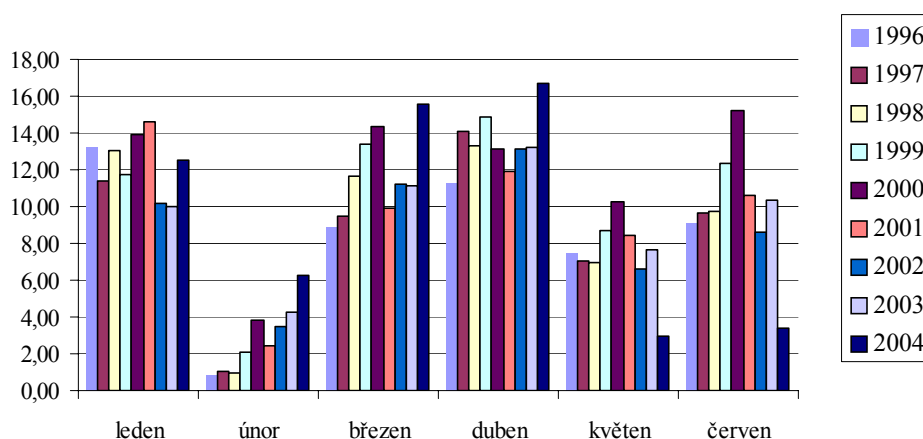
Za 1. pololetí činil příjem státního rozpočtu z této daně 57,4 mld Kč, což je pouze 43,0 % rozpočtu, při meziročním růstu o 0,7 mld Kč, tj. o 1,2 % (v loňském 1. pololetí činilo inkaso 46,8 % a meziroční růst 3,6 mld Kč, tj. o 6,7 %). Rozpočet počítá s celoročním růstem o 7,7 mld Kč, tj. o 6,2 % proti skutečnosti 2003. Proti 6-ti měsíční alikvotě zaostává inkaso o 9,3 mld Kč, což je výrazně vyšší výpadek než v loňském pololetí (kdy činilo 3,9 mld Kč, ale celoročně převýšilo rozpočet o 4,5 mld Kč, tj. o 3,7 %).

V dosavadním vývoji inkasa DPH se projevil několik nových vlivů. Od měsíce května nabyt účinnosti **nový zákon č. 235/2004 Sb.** o dani z přidané hodnoty, který přinesl celou řadu změn. Nejvýznamnější z nich je dokončení harmonizace s právem EU (část potřebných změn byla provedena již k 1. lednu 2004), spočívající v přesunu zbývajících služeb ze snížené do základní sazby, snížení obratu pro povinnou registraci k DPH z 2 mil. Kč na 1 mil. Kč, zavedení zvláštních režimů pro některé specifické činnosti (např. cestovní kanceláře) a změna režimu zdaňování dovozů z členských států EU. Daň z těchto intrakomunitárních dodání již není vybírána celní správou, ale je zahrnována do daňových příznání podávaných do 25 dnů po konci zdaňovacího období, což se z hlediska plnění státního rozpočtu projevilo zejména výpadkem inkasa v květnu a červnu (tento výpadek byl zahrnut v odhadech pro státní rozpočet na rok 2004). Dalšími změnami byly změny schválené v rámci tzv. druhé etapy reformy veřejných financí, se

kterými se neuvažovalo při přípravě státního rozpočtu na rok 2004, kdy došlo k **přeřazení řady položek do základní sazby a snížení základní sazby z 22 % na 19 %**.

Tak jako i v předchozích letech projevují se ve vývoji inkasa DPH **sezónní vlivy** s vazbou na konečnou spotřebu a režim placení daně. V únoru došlo k obvyklému výpadku daně, který byl spojen především s **vrácením nadměrných odpočtů** této daně deklarovaných za poslední zdaňovací období roku 2003. Navíc, v letošním roce (na rozdíl od předchozích let) bylo květnové a červnové inkaso ovlivněno změnami souvisejícími se vstupem do EU.

Meziroční porovnání měsíčního inkasa DPH (v mld Kč)

Daň z přidané hodnoty lze z hlediska techniky výběru **rozložit do tří komponent** – daň z dováženého zboží, daň ze zboží a služeb prodávaných v tuzemsku a nadměrných odpočtů (jde o vratky, které si uplatňují plátcí, jejichž daň na vstupu je vyšší než daň na výstupu).

Finanční úřady a celní úřady se podílely na celostátním inkasu DPH v 1. pololetí 2003 a 2004 takto:

v mil. Kč

Ukazatel	1. pololetí 2003			1. pololetí 2004			meziroční index		
	Celkem	FÚ	CÚ	Celkem	FÚ	CÚ	Celkem	FÚ	CÚ
Inkaso DPH	188 731	76 415	112 316	213 201	103 309	109 892	113,0	135,2	97,8
Nadměr.odpoč.DPH	-114 771	-114 771	x	-137 888	-137 888	x	120,1	120,1	x
Celkový příjem DPH	73 960	-38 356	112 316	75 313	-34 579	109 892	101,8	90,2	97,8

pozn.: celostátní data bez ohledu na rozpočtové určení výnosů

Letošní absolutní meziroční nárůst hrubého inkasa o 13,0 % (v 1. pololetí 2003 meziročně vzrostlo o 4,1 %) souvisí se zvýšeným obratem zboží, u něhož daň spravují finanční úřady (135,2 %) při současném vyšším růstu nadměrných odpočtů (120,1 %), přičemž nárůst čistého inkasa byl pouze o 1,8 % (v 1. pololetí 2003 se čisté inkaso DPH zvýšilo o 5,8 %). Naproti tomu daň vybíraná celními orgány poklesla o 2,2 % (celní orgány vybírají tuto daň pouze ze zboží dovezeného z třetích zemí).

d) Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (spotřební daně)

Celostátní výnos spotřebních daní dosáhl **42,5 mld Kč**, tj. 43,8 % rozpočtu a je o 4,1 mld Kč, tj. o 10,6 % nad úroveň loňského pololetí. **Z této inkasované částky bylo 5,8 mld Kč převedeno do příjmů SFDI.**

Za leden až červen 2004 činily **příjmy státního rozpočtu** ze spotřebních daní **36,8 mld Kč**, což představuje plnění rozpočtu pouze na 43,7 %; proti loňskému pololetí sice vzrostly o 3,4 mld Kč, tj. o 10,2 %, za polovinou rozpočtu však zaostávají o 5,3 mld Kč (v loňském 1. pololetí zaostávaly pouze o 0,4 mld Kč přičemž celoroční rozpočet byl překročen o 5,3 mld Kč, tj. o 7,8 %). Rozpočet na letošní rok počítá s růstem o 11,4 mld Kč, tj. o 15,7 % (proti skutečnosti 2003) což znamená vyšší akceleraci dynamiky.

Od ledna letošního roku platí v **souvislosti se vstupem do EU nový zákon o spotřebních daních, který přinesl jednak u některých komodit zvýšení sazeb** (minerální oleje tabákové výrobky, líh) **a také některé nové instrumenty**, které platí v rámci jednotného evropského trhu (daňové sklady, odložená daňová povinnost). V důsledku těchto změn je meziroční srovnání spíše ilustrativní s menší vypovídací hodnotou. Za zmínku stojí i skutečnost převodu správy spotřebních daní z finančních úřadů na celní úřady.

Struktura spotřebních daní je z 89,8 % tvořena daněmi z minerálních olejů a maziv a daní z tabákových výrobků. Zbýlých 10,2 % představují spotřební daně z lihu a lihovin, piva a vína.

Celkové inkaso váhově nejsilnější položky **daně z minerálních olejů ve výši 28,6 mld Kč** se proti 1. pololetí loňského roku zvýšilo o 2,7 mld Kč, t.j. o 10,4 %. Z této částky plyne do příjmů státního rozpočtu 80 % a 20 % výnosu daně je určeno Státnímu fondu dopravní infrastruktury. U uvedené komodity došlo od 1. ledna 2004 ke **zvýšení sazeb**, přičemž klíčové byly změny **především u benzínu a nafty**. Druhým významnějším faktorem ovlivňujícím hmotnou spotřebu je **kurs koruny**, který je střednědobě na příznivé úrovni a především **cena dovážené ropy**, která zaznamenala od

počátku léta prudké vzestupy. Zejména tento faktor se projevuje na poměrně nižších než rozpočtovaných výnosech zmiňované daně.

Druhou váhově významnou položkou je spotřební **daň z tabákových výrobků**. Její inkaso ve výši 9,5 mld Kč bylo ve srovnání s odpovídající úrovní loňského roku o téměř 1,5 mld Kč, t.j. o 18,8 % vyšší. U této položky se výrazně projevilo **zvýšení sazeb a předzásobením na konci loňského roku**. Nezanedbatelný vliv měla též změna splatnosti daně z odebraných tabákových nálepek k 1. lednu 2004 z 60 dnů na 30 a k 1. květnu 2004 z 30 dnů na 60. Tato změna způsobila, že v červnu došlo k výpadku inkasa a vybralo se zhruba o 1 mld Kč méně. Vzhledem k předzásobením a nižším objednávkám tabákových nálepek na začátku roku se opačný efekt v únoru nedostavil.

Strukturu spotřebních daní za leden až červen 2003 inkasovaných finančními a celními úřady podle skupin výrobků v meziročním srovnání podává následující tabulka:

v mil. Kč

Ukazatel	Spotřební daně celkem	v tom:				
		daň z vína	daň z minerál. olejů	daň z tabák.výr.	daň z piva	daň z lihu a lihovin
1.pololetí 2003*)	38 475	152	25 962	8 019	1 609	2 733
1.pololetí 2004**)	42 536	113	28 667	9 528	1 633	2 595
Index 2004/2003	110,6	74,3	110,4	118,8	101,5	95,0

*) včetně části výnosu SD z uhlovodíkových paliv a maziv určeného do SFDI ve výši 5100 mil. Kč

**) včetně části výnosu SD z uhlovodíkových paliv a maziv určeného do SFDI ve výši 5774 mil. Kč

Inkaso ostatních váhově méně významných **položek** (daň z vína, piva a lihu) dosáhlo v souhrnu hodnoty 4,3 mld Kč a proti srovnatelnému období loňského roku je o 0,2 mld Kč nižší, t.j. o 3,4 %.

U **lihu** pokračuje obdobně jako v letech 2002 a 2003 nepříznivý vývoj. I když došlo od ledna ke zvýšení sazeb, za prvních šest měsíců roku 2004 je inkaso na nižší úrovni než tomu bylo v předcházejícím roce o 0,1 mld Kč, což je propad o 5 %.

Spotřební daň inkasovaná z piva ve výši 1,6 mld Kč je v posledních letech stabilní a osciluje kolem této hodnoty (meziroční index 101,5 %). Její mírné zvýšení oproti loňskému roku je však fiskálně méně významné.

U **vína** došlo k poklesu inkasa oproti loňskému roku (-39 mil. Kč), který podobně jako u piva je fiskálně nevýznamný. Vzhledem k tomu, že jsou zdaněna jen perlivá a šumivá vína, jsou výkyvy výběru daní ovlivněny předzásobením se velkými odběrateli a distributory.

V celkové sumě vybraných spotřebních daní se promítají i vratky tzv. „zelené nafty“, technických benzinů, vratka SD osobám požívající výsady a imunitu a ozbrojeným silám cizích států.

Objem vratek ze zelené nafty (§ 12 f zák. o spotřební dani) se proti roku 2003 snížil o **113 mil. Kč, tj. o 30,7 %**. Jedná se o nárokovou položku, jejíž způsob výpočtu je stanoven vyhláškou Ministerstva zemědělství (výše vrácené daně je vymezena stanovením ročního limitu spotřebovaných pohonných hmot). Poplatníkům provozujícím zemědělskou prvovýrobu, lesní školky a obnovu a výchovu lesa bylo tak v prvním půl roce 2004 **vráceno 257 mil. Kč**.

Vratky spotřební daně za technické benziny vykázané ve výši **366 mil. Kč** meziročně vzrostly o 342 mil. Kč. Jejich vysoký nárůst byl způsoben tím, že v této položce je nově vykazována i vratka za LTO.

e) Správní poplatky

Správní poplatky včetně odpovídající části tržeb za kolky zahrnuté v příjmech státního rozpočtu představovaly za 1. pololetí 2004 částku **1,8 mld Kč** a naplnily tak celoroční předpoklad na 40,9 %. Proti 1. pololetí loňského roku je to o 70 mil. Kč více (index 104,1 %). Z této částky bylo 0,5 mld Kč zapláceno kolkovou známku. V údajích není zahrnut výnos ze správních poplatků vybraných územně samosprávnými celky. Jimi vybrané správní poplatky jsou příjmem územních rozpočtů.

f) Clo

Před vstupem ČR do EU příjmy ze cla náležely plně státnímu rozpočtu. Od **1. květnu 2004** se příjmy ze cla, které byly předepsány celními orgány, staly jedním z tradičních vlastních zdrojů rozpočtu ES a **státnímu rozpočtu ČR náleží pouze 25 %** z předepsaného cla. Tato částka slouží ke krytí nákladů spojených s jeho výběrem. Meziroční srovnání výnosů cla proto nemá vypovídací hodnotu.

Za první pololetí 2004 byly odvody celních příjmů, ve prospěch účtu státního rozpočtu, ve výši 4,3 mld Kč, což je o 0,5 mld Kč méně než ve srovnatelném období loňského roku.

Z této částky bylo 4,2 mld Kč vybráno z dovozů, které byly uskutečněny před 1. květnem 2004 a 0,1 mld je národní podíl na cle, které bylo předepsáno na dovozy uskutečněné po vstupu do EU.

Celkové vybrané clo (vč. části připadající rozpočtu EU) za 1. pololetí 2004 činilo 4,8 mld Kč.

g) Daně z majetkových a kapitálových převodů

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2004 byly zapracovány příjmy z majetkových daní, t.j. **daně dědické, darovací a daně z převodu nemovitostí** ve výši 14,3 mld Kč.

Celkový výnos za šest měsíců letošního roku na uvedených daních **činil 5,2 mld Kč**, což je pouze 36,1 % rozpočtované částky, proti loňskému pololetí je to však o 1 mld Kč více. V podstatě celý tento nárůst (977 mil. Kč) je u daně z převodu nemovitostí, inkaso daně dědické bylo nižší o 1 mil. Kč a na dani darovací bylo vybráno více o 22 mil. Kč.

Vývoj inkasa majetkových daní a jejich struktura:

Ukazatel	skutečnost leden-červen 2003	rozpočet 2004		skutečnost leden-červen 2004	% plnění	Index 2004/2003
		v mil.Kč				
		schválený	po změnách			
Daň dědická	51	100	100	50	50,0	98,0
Daň darovací	313	800	800	335	41,9	107,0
Daň z převodu nemovitostí	3 802	13 400	13 400	4 779	35,7	125,7
CELKEM	4 166	14 300	14 300	5 164	36,1	124,0

U **daně dědické** došlo ve sledovaném období oproti roku 2003 k mírnému poklesu příjmů o 1 mil. Kč (index 98,0 %) při plnění rozpočtu na 50,0 %. Výnos této daně v objemu 50 mil. Kč je zásadně ovlivněn osvobozením veškerého bezúplatně nabytého majetku děděním mezi osobami zařazenými do I. skupiny osob pro účely výpočtu daně dědické (příbuzní v řadě přímé a manželé).

Příjmy z **daně darovací** byly rozpočtovány ve výši 800 mil. Kč. Ve srovnání s 1. pololetí 2003 stoupl jejich výnos o 22 mil. Kč, když dosáhly **částky 335 mil. Kč**, t.j. 41,9 % rozpočtu. I přes poměrně rozsáhlá osvobození bezúplatných nabytí majetku má

příjem z této daně vzestupnou tendenci a souvisí zejména s růstem hodnot bezúplatně převáděného majetku.

Daň z převodu nemovitostí je z majetkových daní nejvýznamnější a představuje řádově 93 % z celkového objemu majetkových daní.

Výnos daně z převodu nemovitostí je oproti 1. pololetí roku 2003 vyšší o 977 mil. Kč (o 25,7 %). Příjem státního rozpočtu z této daně činil za hodnocené období **4,8 mld Kč**, což je 35,7 % rozpočtu.

Vyšší meziroční dynamika inkasa (v loňském 1. pololetí činila 15,5 %) byla očekávána z důvodu změny zákona č. 420/2003 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí a souvisejících zákonů, kdy byla kromě jiných úprav přijata podstatná změna v placení daně z převodu nemovitostí. Poplatníci této daně jsou s účinností od 1.1.2004 povinni si v daňovém přiznání daň z převodu nemovitostí vypočítat a ve lhůtě pro podání daňového přiznání daň zaplatit.

V letošním roce je tak příjem ovlivněn souběhem daně z převodu nemovitostí vyměřené z části převodů realizovaných v roce 2003 a daně placené zároveň s podáním daňového přiznání u převodů uskutečněných v roce 2004. S ohledem na tříměsíční lhůtu pro placení daně lze vyšší příjmy očekávat v průběhu 2. pololetí 2004.

Na druhé straně je inkaso daně negativně ovlivněno snížením sazby daně z převodu nemovitostí z 5 % na 3 %. Předpokládá se, že rozpočtovaná částka 13,4 mld Kč nebude naplněna, a to i s ohledem na nepřijetí navrhovaných zrušení osvobození převodů a přechodů vlastnických práv k nemovitostem při vkladech a přeměnách obchodních společností a družstev.

h) Ostatní daňové příjmy

Podseskupení položek rozpočtové skladby „Ostatní daňové příjmy“ zahrnuje doplatky staré daňové soustavy, odvody nahrazující plnění povinností zaměstnávat tělesně postižené občany, ostatní odvody a příslušenství a nerozúčtované a nezařaditelné daňové příjmy.

Tyto příjmy, i když je jejich váha zanedbatelná, byly státním rozpočtem pro rok 2004 stanoveny ve výši 400 mil. Kč. **Dosažená skutečnost za 1. pololetí 571 mil. Kč** převýšila tak celoročně rozpočtovanou částku o 42,8 %. Více jak 75 % skutečných příjmů, t.j. **430 mil. Kč představují odvody nahrazující zaměstnávání občanů se změněnou pracovní schopností.**

i) Pojistné na sociální zabezpečení vč. příspěvku na politiku zaměstnanosti

Za 1. pololetí roku 2003 bylo na povinném pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti včetně penále, pokut a přírážky k pojistnému na nemocenské pojištění vybráno **celkem 141,5 mld Kč**, což je 48,4 % rozpočtu a o 9,9 mld Kč, tj. o 7,6 % více než v loňském pololetí (v roce 2003 byl rozpočet plněn na 47,8 %, při meziročním růstu o 6,4 mld Kč, tj. o 5,1 % a celoročním výpadku 3,2 mld Kč).

Výsledky výběru pojistného v jednotlivých kapitolách státního rozpočtu jsou uvedeny v následující tabulce. Nejvýznamnější objem pojistného (96,9 %), byl vybrán Českou správou sociálního zabezpečení na pojistném civilních zaměstnanců.

Kapitola	v mil. Kč				
	1.pololetí 2003	rozpočet po změnách 2004	1.pololetí 2004	% plnění	Index 2004/2003
MPSV	127 228	282 733	137 113	48,5	107,8
Ministerstvo obrany	1 097	2 434	1 022	42,0	93,2
Ministerstvo vnitra	2 688	5 850	2 788	47,7	103,7
Ministerstvo spravedlnosti	280	579	281	48,5	100,4
Ministerstvo financí	330	722	321	44,5	97,3
Celkem*)	131 623	292 318	141 525	48,4	107,5

*) vykazovaná skutečnost navazuje na výkaz 504 U - plnění závazných ukazatelů SR.

Údaje vykazované v druhových bilancích -položka "Příjmy z pojistného na SZ a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti" - nezahrnují (v návaznosti na konstrukci závazného ukazatele) skutečnost vykazovanou kapitolou MPSV v seskupení položek 17

- položka 1701 - "Nerozúčtované, neidentifikovatelné a nezařaditelné daňové příjmy" (v 1.pol. 2004 se jedná o částku 31,7 mil. Kč)

Z celkového povinného vybraného pojistného činilo **vlastní pojistné 141,5 mld Kč**, příslušenství pojistného 64,9 mil. Kč a přírážka k pojistnému 0,6 mil. Kč. Úhrn příslušenství, tj. pokut a penále a přírážky k pojistnému činil za 1. pololetí letošního roku pouze 52 % částky dosažené za stejné období loňského roku.

Kromě povinného pojistného bylo vybráno **na dobrovolném pojistném 384,1 mil. Kč**, což je více o 12,3 % proti 1. pololetí předchozího roku. Z toho činí dobrovolné důchodové pojištění 18,3 mil. Kč a nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných 365,7 mil. Kč.

Dobrovolné pojistné je součástí nedaňových příjmů státního rozpočtu a je evidováno v závazném ukazateli rozpočtu kapitoly MPSV „Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace celkem“. Rozpočet předpokládá v roce 2004 výběr nepovinného pojistného v částce 308,3 mil. Kč, skutečnost za 1. pololetí představuje 118,6 % celoročního rozpočtovaného objemu. Nepotvrdily se tak předpoklady, že se změnou

zákonných ustanovení týkajících se plateb pojistného osob samostatně výdělečně činných (resp. především při zvýšení vyměřovacích základů pro výpočet pojistného) se tito pojištěnci nebudou nemocensky pojišťovat.

Pojistné na důchodové pojištění vykázané v účetnictví dosáhlo ke konci června v úhrnu za všechny kapitoly **97,4 mld Kč**. V této částce není obsaženo důchodové pojištění vybrané v kapitole 313 MPSV v měsíci červnu ve výši 19,9 mld Kč, které je možné vzhledem k zákonným ustanovením převést na účet důchodového pojištění až v měsíci červenci. Spolu s touto částkou činí **skutečně vybrané důchodové pojištění 117,3 mld Kč**, tj. 48,4 % rozpočtu. Ve srovnání s 1. pololetím r. 2003, rovněž zvýšeným o částku určenou k převedení na účet důchodového pojištění, důchodové pojištění **meziročně vzrostlo o 15,9 %**. Tento vysoký nárůst vyplývá ze změny sazby pojistného na důchodové pojištění, která byla zvýšena z 26 % na 28 % s účinností od 1. ledna t. r.

Propočet schodku tzv. účtu důchodového pojištění za část roku je pouze orientační, správní výdaje představující 6-ti měsíční alikvotu rozpočtu a sledování tohoto schodku v průběhu roku není uloženo žádným zákonem. Je uváděn pro dokreslení situace ve výdajích a příjmech systému důchodového pojištění.

	skutečnost					Celkem ČR skutečnost
	MPSV	MO	MV	Msprav	MF	
1. Pojistné na důchodové pojištění 1)	113 716,16	829,86	2 268,93	228,51	261,15	117 304,61
2. Výdaje na dávky důchodového pojištění 2)	114 220,58	1 536,17	1 181,01	170,98	0,00	117 108,74
3. Výdaje správní ČSSZ celkem 3)	2 338,85	x	x	x	x	2 338,85
4. Správní výdaje ČSSZ k důchodům (propočteno koef. 0,8553 podle usn.vl. 530/96)	2 000,42	x	x	x	x	2 000,42
5. Správní výdaje necivilních správ Správní výdaje celkem za všechny kapitoly	x	26,88	20,67	2,99	0,00	50,54 2 050,96
6. Výdaje na důchody a správu (2+4+5)	116 221,00	1 563,05	1 201,68	173,97		119 159,70
7. Rozdíl příjmů a výdajů	-2 504,84	-733,19	1 067,25	54,54	261,15	-1 855,09

1) důch. pojištění - zahrnuta částka 19 879,7 mil. Kč vybraná v kapitole MPSV v červnu, která byla převedena na účet důch.poj. až v červenci

2) důchody u MPSV podle výkazu 504 U - závazné ukazatele - 114 220,6 mil. Kč, v rom je zahrnuta záloha poštám a do ciziny na výplatu důchodů na počátku července celkem 6 141,2 mil. Kč

3) poměrná část rozpočtu připadající na 1. pololetí

Rozdíl mezi příjmy z důchodového pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění a správními výdaji související s důchodovým pojištěním činil k 30. 6. 2004 -1,9 mld Kč. Tento rozdíl je ovlivněn vysokou zálohou poskytnutou v částce 6,1 mld Kč koncem června t.r. České poště na výplatu důchodů v prvních výplatních termínech na počátku července (v loňském pololetí činila tato záloha 3,7 mld Kč).

B. Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace

Součástí příjmů státního rozpočtu jsou rovněž **nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace**. Patří sem především veškeré příjmy z vlastní činnosti organizačních složek státu, příjmy z úroků a realizace finančního majetku, ze splátek dříve půjčených prostředků, příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, pronájmu majetku, přijatých pokut, příspěvků, náhrad, vratek dříve poskytnutých transferů a případně též přijaté dotace z jiných veřejných rozpočtů a institucí.

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace jsou v roce 2004 rozpočtovány ve výši 39,7 mld Kč a jejich souhrnná výše je tak o 16,6 mld Kč vyšší, než předpokládal schválený státní rozpočet na rok 2003. Meziroční růst o 71,7 % je způsoben především očekávanými příjmy z rozpočtu Evropské unie v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie (cca 10 mld Kč), vyššími příjmy z vlastní činnosti (o 4,4 mld Kč), ovlivněnými především vyššími příjmy z činnosti kapitoly Český telekomunikační úřad (předpokládané splátky licencí UMTS od dvou mobilních operátorů ve výši 4,8 mld Kč), plánovanou úhradou od ČSOB z transakce IPB (4,7 mld Kč) a vyššími splátkami u vládních úvěrů (o 1,7 mld Kč) v souvislosti s deblokacemi ruského dluhu.

Zákonem schválená výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých dotací zůstala téměř nezměněná i v rozpočtu po změnách (zvýšení činí pouze 12 mil. Kč), přičemž došlo k drobným přesunům prostředků mezi jednotlivými položkami. **Skutečnost** za 1.pololetí t.r. dosáhla **26,7 mld Kč**, což představuje **67,2 %** rozpočtu. Meziročně se tyto příjmy zvýšily o 95,3 % úrovně stejného období minulého roku, když státní rozpočet počítá s jejich celoročním nárůstem o 26,6 % proti skutečnosti roku 2003.

U K A Z A T E L	v mil. Kč						
	Skutečnost 1. pololetí 2003	Rozpočet 2004		Skutečnost 1. pololetí 2004	Plnění v % (4:3)	Rozdíl (4-1)	Index v % 2004/2003 (4:1)
		schválený	po změnách				
1	2	3	4	5	6	7	
Nedaňové a ostatní příjmy celkem (A+B+C)	13 669	39 682	39 694	26 694	67,2	13 025	195,3
v tom:							
A. Nedaňové příjmy celkem	10 411	25 202	25 198	17 964	71,3	7 553	172,5
z toho:							
Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organ.	5 208	9 605	9 592	7 812	81,4	2 604	150,0
Přijaté sankční platby a vratky transferů	1 656	2 029	2 034	2 913	143,2	1 257	175,9
Příjmy z prodeje nekapit. majetku a ost. nedaň. příjmy	1 755	2 635	2 645	1 709	64,6	-46	97,4
Přijaté splátky půjčených p.	1 792	10 932	10 927	5 531	50,6	3 739	308,6
B. Kapitálové příjmy celkem	215	1 188	1 202	561	46,7	346	260,9
C. Přijaté dotace celkem	3 043	13 292	13 294	8 169	61,4	5 126	268,5

Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy tvoří především příjmy jednotlivých kapitol za služby, které poskytují veřejnosti, přijaté vratky dotací, pokuty a jiné sankční platby, příjmy z prodeje nekapitálového majetku, přijaté splátky půjčených prostředků a ostatní příjmy.

Stanovený **rozpočet** nedaňových příjmů v **celkové výši 25,2 mld Kč** byl v 1. pololetí **naplněn částkou 18,0 mld Kč, tj. na 71,3 %**, což je o 72,5 % více než skutečnost dosažená ve stejném období loňského roku. Z nich nejvíce připadlo na příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem – celkem 7,8 mld Kč při plnění rozpočtu na 81,4 % a na přijaté splátky půjčených prostředků –5,5 mld Kč s 50,6 % plnění rozpočtu.

Příjmy z vlastní činnosti ve výši 4,1 mld Kč byly splněny na 63,2 % a týkaly se především příjmů organizačních složek státu z poskytování veřejných služeb a výrobků, za které je inkasován určitý poplatek (3,9 mld Kč), v menší míře z prodeje zboží a ostatních příjmů z vlastní činnosti. Příjmy z vlastní činnosti nejvýrazněji **ovlivnila kapitola Český telekomunikační úřad – objemem 3,4 mld Kč** plynoucím především ze splátek **za licence UMTS od mobilních operátorů**, splatných k 14. 4. 2004 ve výši 2,4 mld Kč (zbývající splátky UMTS ve výši 2,4 mld Kč mají být uhrazeny ke 14. 8. 2004), **a z výběru ročních poplatků za přidělené kmitočty a čísla** podle nařízení vlády č. 181/2000 Sb. s termínem splatnosti k 15. 1. 2004 ve výši 908 mil. Kč. Příznivé plnění rozpočtových příjmů za správu kmitočtového spektra ovlivňuje především zvýšené využití pevných přístupových sítí, které slouží pro připojení k Internetu a zvyšující se objem přenášených dat, čímž dochází ke zvýšení poplatků za přidělené kmitočty.

Příjmy z odvodů přebytků organizací s přímým vztahem dosáhly 1,5 mld Kč, tj. 423,2 % rozpočtu a meziročně poklesly na 71,4 %. Ty byly výrazně **ovlivněny příjmem ve výši 1,3 mld Kč z přebytku vzniklého z provozu zákonného pojištění** odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání **za rok 2003**, jež do letošního státního rozpočtu odvedly pojišťovny Kooperativa a Česká pojišťovna dle § 205d) Zákoníku práce. Vykázaný přebytek 1,3 mld Kč je o 0,2 mld Kč nižší v porovnání s rokem 2002, ve kterém byl nejvýrazněji ovlivněn novelou vyhlášky č. 125/1993 Sb., kterou byly od 1.1.2002 zvýšeny sazby pojistného tak, aby eliminovaly vliv zvýšení odškodného za bolest a ztížení společenského uplatnění, které bylo upraveno vyhláškou MZdr. č. 440/2001 Sb. Ukazuje se, že po skokovém zvýšení sazeb pojistného přebytek mezi výnosy a náklady tohoto pojištění bude v dalších letech postupně klesat, stejně jako tomu bylo v období posledních deseti let (s výjimkou roku 2000, kdy došlo

k jeho mírnému meziročnímu zvýšení). Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání provozují podle Zákoníku práce Česká pojišťovna, a.s. a Kooperativa, pojišťovna, a.s., a výsledky hospodaření každoročně zúčtovávají se státním rozpočtem. Přebytky z hospodaření z předchozího roku převádějí do státního rozpočtu a naopak je jim ze státního rozpočtu uhrazována případná majetková újma, a to vždy do 30. června běžného roku. Pojišťovny tudíž nevytvářejí žádné pojistné rezervy na budoucí výdaje, které jim z uvedeného pojištění vznikají ze současně vzniklých závazků splatných v následujících letech.

Příjmy z úroků a realizace finančního majetku jsou ve schváleném státním rozpočtu rozpočtovány ve výši 1,7 mld Kč a jejich pololetní plnění dosáhlo **1,2 mld Kč**, tj. 71,1 % rozpočtu. Vykázané plnění je ovlivněno především příjmy z úroků ze státních dluhopisů ve výši 1,0 mld Kč a souvisí s otevíráním starých tranší a s vývojem úrokových sazeb na finančním trhu.

Příjmy z pronájmu majetku dosáhly 517 mil. Kč (123,2 % rozpočtu) a týkaly se především příjmů z pronájmu budov nebo jejich částí (nebytových i bytových prostor), v menší míře příjmů z pronájmu pozemků a movitých věcí.

Na soudních poplatcích získal státní rozpočet v 1. pololetí **462 mil. Kč**, což představuje plnění rozpočtu na 77,0 % a meziroční pokles na 90,7 %.

V rámci **přijatých splátek půjčených prostředků** bylo do státního rozpočtu odvedeno **5,5 mld Kč**, což představuje 50,6 % celoročně rozpočtovaného objemu a více než trojnásobek loňské úrovně. Vysoký meziroční nárůst ovlivnila především **úhrada od ČSOB ve výši 4,7 mld Kč z transakce IPB**, vyplývající z plnění státní záruky v plné celoročně rozpočtované výši.

Na splátkách půjčených prostředků **ze zahraničí bylo inkasováno zatím pouze 0,6 mld Kč**, což je pouze 15,7 % rozpočtu a o 63,3 % méně než ke konci 1. pololetí 2003. Nízké plnění i dynamika je ovlivněna deblokací pohledávek vůči Ruské federaci, neboť jejich realizace by měla (dle smluv s deblokujícími společnostmi) proběhnout až ve 2. pololetí 2004. Splátky pohledávek převzatých od ČSOB dosáhly 392 mil. Kč, z toho 385 mil. Kč se týkají Alžírsko. Splátky vládních pohledávek činily 182 mil. Kč, z toho 148 mil. Kč připadá na Alžírsko.

K nedaňovým příjmům patří též **přijaté sankční platby a vratky transferů**, jejichž plnění dosáhlo **2,9 mld Kč** a překročilo tak celoroční rozpočet o 43,2 %. Tyto příjmy zahrnují **sankce za porušení obecně závazných předpisů (1,3 mld Kč, tj. 105,1 % rozpočtu)** s výjimkou sankcí (pokut) přijatých v souvislosti s výběrem daní,

kteřé patří do daňových příjmů. Dále sem patří příjmy z finančního vypořádaní vztahů se státním rozpočtem za předchozí rok 2003. Jde o odvody nevyčerpaných dotací příjemců dotací a odvody vyplývající z finančního vypořádaní vztahů příspěvkových organizací. Finanční vypořádaní vztahů se státním rozpočtem je upraveno zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, a podrobněji vyhláškou č. 531/2002 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádaní vztahů se státním rozpočtem a vyhláškou č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku. Celkový objem prostředků odvedených do státního rozpočtu v rámci finančního **vypořádaní vztahů se státním rozpočtem za rok 2003 dosáhl 1,1 mld Kč**; převážná většina prostředků byla odvedena na vypořádací účet státního rozpočtu (99,6 %), jen malá část na účet kapitoly Operace státních finančních aktiv (10 mil. Kč), resp. na účty finančních úřadů (5,3 mil. Kč). Rozpočtová pravidla nedovolují použití nerozpočtovaných příjmů získaných z odvodů v rámci finančního vypořádaní na krytí nerozpočtovaných výdajů. Kromě výše uvedených prostředků byly do státního rozpočtu v rámci finančního vypořádaní převedeny **účelové prostředky na odstraňování důsledků povodní, poskytnuté v roce 1997, 1998 a 2002 k využití v letošním roce v celkové částce 223 mil. Kč**, v souladu se zákonem o státním rozpočtu na rok 2004.

Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy dosáhly **1,7 mld Kč**, tj. 64,6 % rozpočtu. Kromě různých „ostatních nedaňových příjmů“ ve výši 1,2 mld Kč sem patří např. dobrovolné pojistné na nemocenské a důchodové pojištění vybírané orgány správy sociálního zabezpečení (384 mil. Kč), příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku (43 mil. Kč), příjmy z poplatků za využívání výhradních práv k přírodním zdrojům a některé další příjmy.

Kapitálové příjmy

Do kapitálových příjmů patří hlavně příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku (kromě drobného). **Částka 1,2 mld Kč, rozpočtovaná na rok 2004**, je o 0,6 mld Kč vyšší než v roce 2003 a týká se zejména odprodeje státního majetku v působnosti Ministerstva obrany (533 mil. Kč), Ministerstva dopravy (500 mil. Kč) a Ministerstva financí (119 mil. Kč) podle zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku a zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách. Ke konci června letošního roku byly **tyto příjmy naplněny na 46,7 % ročního předpokladu, absolutně**

to představuje 561 mil. Kč. Z jednotlivých kapitol státního rozpočtu nejvíce prostředků z odprodeje majetku zatím vykazalo Ministerstvo obrany – 256 mil. Kč, následované Ministerstvem financí, na které připadlo 212 mil. Kč.

Přijaté dotace

Schválený rozpočet přijatých dotací ve výši 13,3 mld Kč byl ke konci června 2004 **naplněn v celkovém objemu 8,2 mld Kč, tj. na 61,4 %.** Několikanásobný meziroční nárůst přijatých dotací v letošním roce souvisí s tzv. **kompensačními platbami plynoucími z rozpočtu Evropské unie v rozpočtované výši 10,1 mld Kč,** které zabezpečují, aby u nových členů EU nedošlo ke zhoršení jejich čisté finanční pozice vůči Unii. Jako příjem od Evropské unie jsou rozpočtovány též neinvestiční dotace přijaté Ministerstvem zemědělství - v částce 1,8 mld Kč, a od Fondu národního majetku vymezený objem prostředků ve výši 0,6 mld Kč, transferovaných z výnosů malé privatizace a určených na obnovu koryt vodních toků a vodohospodářských děl a na protipovodňová opatření.

Ke konci června byly od EU v rámci kompenzačních plateb přijaty necelé 4,0 mld Kč, tj. 39,6 % rozpočtu a od FNM celá rozpočtem předpokládaná částka 0,6 mld Kč. Ministerstvo zemědělství inkasovalo na dotacích z rozpočtu EU zatím pouze 111 mil. Kč (5,6 %).

Kromě výše uvedených přijatých dotací byly do příjmů státního rozpočtu **převezeny prostředky ve výši 3,4 mld Kč z vlastních fondů** organizačních složek státu určené k jejich použití např. jako doplňkové zdroje na financování programů reprodukce majetku (tj. např. z rezervních fondů na příjmové účty organizačních složek státu nebo zřizovatelů – v souladu s § 47 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech). Převody prostředků z fondů organizačních složek státu na příjmové účty zpravidla nejsou rozpočtovány, neboť výše jejich použití a částečně i tvorby (v případě rezervních fondů) není známá v období sestavování rozpočtu na následující rok. Z tohoto důvodu je odpovídající podíl schváleného rozpočtu celkových přijatých dotací ve skutečném inkasu překračován.

Z celkového objemu přijatých dotací realizovaných v 1. pololetí roku ve výši 8,2 mld Kč se podstatná část týkala neinvestičních přijatých dotací (7,4 mld Kč), na investiční přijaté dotace připadla menší částka (0,8 mld Kč).

3. Výdaje státního rozpočtu

Celkové výdaje schválené zákonem č. 457/2003 Sb., o státním rozpočtu na rok 2004, představují částku **869,1 mld Kč**, z toho 803,2 mld Kč připadá na běžné výdaje a 65,8 mld Kč na výdaje kapitálové.

Zvýšení výdajů o 60,4 mld Kč (o 7,5 %) proti skutečnosti roku 2003 se týká jak běžných výdajů (nárůst o 51,4 mld Kč, tj. o 6,8 %), tak i kapitálových výdajů (o 8,9 mld Kč, tj. o 15,6 %).

Rozpočtovanou dynamiku běžných výdajů nejvíce **ovlivnily neinvestiční transfery do zahraničí**, když vzrostly z 2,2 mld Kč v roce 2003 (skutečnost za celý rok) na 20,5 mld Kč v roce 2004 (schválený rozpočet). Zvýšení způsobilo zapracování výdajů na **odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU v částce 16,9 mld Kč**, související s členstvím ČR v Unii. Kromě toho došlo ke zvýšení neinvestičních **dotací podnikatelským subjektům o 13,1 mld Kč, tj. o 22,4 %**, v němž se promítla zejména oblast zemědělství, konkrétně agrokomplexu, v souvislosti s „novými“ dotacemi – na přímé platby (předfinancování ze státního rozpočtu, návazně na to refundování od EU) ve výši 10,8 mld Kč a na HRDP (Horizontální plán rozvoje venkova) ve výši 2,3 mld Kč (z toho od EU 1,8 mld Kč). Ostatní položky běžných výdajů vzrostly jenom mírně nebo u některých došlo k meziročnímu poklesu (vliv reformy veřejné správy).

Kapitálové výdaje jsou v letošním schváleném rozpočtu **vyšší o 8,9 mld Kč, tj. o 15,6 %** (proti skutečnosti r. 2003), z toho 10,0 mld Kč (o 97,2 %) představuje navýšení investičních dotací příspěvkovým organizacím (vliv prostředků rozpočtovaných jako investiční dotace příspěvkovým organizacím v kapitole OSFA ve výši 5,7 mld Kč, určených k transferům do jiných kapitol a souvisejících s projekty financovanými z úvěrů od EIB, především na odstraňování povodňových škod z roku 2002 a na dálniční obchvat Plzně) a 1,7 mld Kč (o 12,0 %) investičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně (vliv reformy veřejné správy), ke snížení naopak dochází u investičních nákupů a souvisejících výdajů (o 0,5 mld Kč, tj. o 2,2 %) a u investičních půjčených prostředků (o 0,8 mld Kč, tj. o 84,6 %). Výdaje na úhradu části ztráty České konsolidační agentury za rok 2002 jsou rozpočtovány ve výši 19,0 mld Kč.

Úpravy schváleného rozpočtu provedené v prvním pololetí znamenaly zvýšení celkových výdajů státního rozpočtu celkem o **713 mil. Kč**, z toho připadá na **kapitálové výdaje zvýšení o 1 127 mil. Kč** a na **běžné výdaje snížení o 555 mil. Kč**. Protisměrné úpravy schváleného rozpočtu byly zaznamenány v řadě položek, např. k navýšení došlo jak u neinvestičních, tak u investičních nákupů a výdajů (o 2 843 mil. Kč, resp. o 1 366 mil. Kč), k výraznějšímu snížení upraveného rozpočtu pak zejména u neinvestičních dotací podnikatelským subjektům (o 3 741 mil. Kč), a to z důvodu přesunu částky 4,5 mld Kč do položky „Poskytnuté zálohy, jistiny a záruky“ v souvislosti s jejím určením k realizaci státních záruk státní organizaci Správa železniční dopravní cesty.

K 30. červnu 2004 bylo provedeno 349 rozpočtových opatření, tj. o 10 méně než ve stejném období minulého roku. Nejvíce rozpočtových opatření připadá na kapitoly Ministerstvo vnitra (40), Operace státních finančních aktiv (37) a Ministerstvo zemědělství (29). Skupinu s největším počtem rozpočtových opatření tvořily přesuny mezi jednotlivými resorty (34,1 %), které jsou vyvolány především skutečností, že gestorem určitého programu je jeden resort, v rámci jehož výdajů jsou prostředky v celkovém objemu rozpočtovány a který rozhoduje na základě soutěží a schválených projektů a jejich rozdělování. Další početně silná skupina rozpočtových opatření se týkala uvolňování prostředků z účelových rezerv kapitoly Všeobecná pokladní správa do rozpočtů příslušných kapitol (28,4 %). Třetí skupinu tvořily rozpočtová opatření, která se týkala uvolňování prostředků jednotlivým kapitolám státního rozpočtu z kapitoly Operace státních finančních aktiv (15,2 %). Zbývající skupinu přijatých rozpočtových opatření představují přesuny v rámci příslušné kapitoly na krytí rozpočtově nezajištěných potřeb (22,4 %).

Čerpání výdajů státního rozpočtu za prvních šest měsíců roku 2004 ve srovnání se stejným obdobím minulého roku ukazuje následující tabulka.

	v mld Kč					
	Skutečnost leden-červen 2003	Rozpočet 2004		Skutečnost leden-červen 2004	% plnění (4:3)	index 2004/2003 (4:1)
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	5	6
BĚŽNÉ VÝDAJE	376,07	803,23	802,68	397,50	49,5	105,7
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné	31,59	80,69	81,68	31,22	38,2	98,8
v tom: platy zaměstnanců a ost. platby za prov. práci	23,54	60,12	60,86	23,26	38,2	98,8
povinné pojistné placené zaměstnavatelem	8,05	20,56	20,80	7,96	38,3	98,9
Neinvestiční nákupy a související výdaje	48,51	99,92	102,76	53,27	51,8	109,8
z toho: úroky a ostatní finanční výdaje	10,87	28,36	28,41	15,47	54,5	142,3
nákup materiálu, vody, paliv a energie	5,67	16,65	14,67	5,26	35,9	92,8
nákup služeb	8,24	22,85	24,16	8,93	37,0	108,4
poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry	7,82	15,22	19,72	17,69	89,7	226,2
výdaje související s neinvest. nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary*)	13,26	8,16	6,78	2,67	39,4	20,1
ostatní nákupy	2,65	8,70	9,03	3,25	36,0	122,6
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím	29,57	71,56	68,10	27,55	40,5	93,2
z toho: neinvestiční dotace podnikatelským subjektům	26,53	65,16	61,42	24,28	39,5	91,5
neinvestiční dotace neziskovým a pod. organizacím	2,80	5,84	6,12	2,96	48,4	105,7
z toho: občanským sdružením	1,25	2,11	2,33	1,33	57,1	106,4
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	21,76	41,08	41,61	24,02	57,7	110,4
z toho: státním fondům	2,67	7,53	8,08	4,42	54,7	165,5
fondům soc. a veřejného zdravotního pojištění	19,03	33,39	33,39	19,57	58,6	102,8
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	59,09	107,88	109,20	60,34	55,3	102,1
v tom: obcím	14,89	28,00	27,28	14,16	51,9	95,1
krajům	44,19	79,88	81,91	46,19	56,4	104,5
Neinvestiční transfery příspěvkovým a pod. organizacím	17,60	35,85	36,57	20,32	55,6	115,5
Převody vlastním fondům	0,50	1,16	1,17	0,51	43,6	102,0
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	165,12	332,64	332,71	173,51	52,2	105,1
z toho: sociální dávky	150,34	313,11	313,13	156,76	50,1	104,3
ostatní transfery	14,55	18,73	18,76	16,54	88,2	113,7
Neinvestiční transfery do zahraničí	1,08	20,50	19,97	4,85	24,3	449,1
Neinvestiční půjčené prostředky	0,08	3,37	3,36	0,59	17,6	737,5
Ostatní neinvestiční výdaje**)	1,16	8,43	5,41	1,32	24,4	113,8
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	12,95	65,82	67,08	18,83	28,1	145,4
z toho: inv. transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	3,02	16,02	16,63	6,34	38,1	209,9
VÝDAJE CELKEM	389,02	869,05	869,76	416,34	47,9	107,0

*) ve vykázané skutečnosti roku 2003 je zahrnuta úhrada závazku z arbitráže mezi CME a ČR ve výši 10,7 mld Kč

***) vč. ostatních neinvestičních transferů jiným veřejným rozpočtům a neinvestičních převodů Národnímu fondu

Výdaje státního rozpočtu byly v 1. pololetí čerpány ve výši 416,3 mld Kč, tj. na 47,9 % schváleného i upraveného rozpočtu. Běžné výdaje byly plněny na 49,5 % (v minulém roce na 50,5 %), tradičně nízké bylo čerpání kapitálových výdajů, a to pouze na 28,1 % (v loňském prvním pololetí na 22,9 %). Na meziročním růstu celkových výdajů o 27,3 mld Kč (o 7,0 %) se podílelo jak zvýšení běžných výdajů (o 21,4 mld Kč, tj. o 5,7 %), tak na rozdíl od minulého roku i výdajů kapitálových (růst o 5,9 mld Kč, tj. o 45,5 %), čímž se podíl kapitálových výdajů na výdajích celkových zvýšil z 3,3 % na 4,5 %. Proti alikvotě upraveného rozpočtu bylo zatím čerpáno o 18,5 mld Kč méně.

Největší objem prostředků v rámci neinvestičních výdajů je trvale vynakládán na sociální oblast. **Neinvestiční transfery obyvatelstvu** dosáhly celkové výše **173,5 mld Kč**, tj. 43,7 % všech běžných výdajů a jejich podíl zůstal zhruba na úrovni minulého roku. Plněny byly na 52,2 % rozpočtu po změnách (v loňském pololetí na 50,9 %) při meziročním růstu o 8,4 mld Kč, tj. o 5,1 %. Vyšší čerpání výdajů bylo ovlivněno zejména jednorázově vyplacenými prostředky v souvislosti s přijatými sociálními opatřeními na zmírnění dopadů změn přijatých v rámci novely zákona o DPH.

Vysoký meziroční růst zaznamenaly **neinvestiční nákupy a související výdaje**, a to téměř o 4,7 mld Kč (o 9,8 %) při dosažené částce **53,3 mld Kč**. Srovnání se stejným obdobím minulého roku je však ovlivněno úhradou závazku státu vůči CME ve výši 10,7 mld Kč v roce 2003. K největšímu meziročnímu růstu došlo u podseskupení položek poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry (o 9,9 mld Kč, tj. o 126 %), kdy z celkové částky 17,7 mld Kč připadlo 8,5 mld Kč na realizaci státních záruk, 6,1 mld Kč na zálohu České poště na výplatu důchodů na počátku července a 2,7 mld Kč na úhradu závazku státní organizace Správa železniční dopravní cesty. Také úroky a ostatní finanční výdaje vykázaly výrazný meziroční růst (o 4,6 mld Kč, tj. o 42,3 %), když bylo čerpáno 15,5 mld Kč, tj. 54,5 % rozpočtu (výše čerpání souvisí s platebním kalendářem úrokových plateb střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů emitovaných pro obsluhu státního dluhu).

Naopak k meziročnímu poklesu došlo u **výdajů na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné**, a to o 1,2 % (o 225 mil. Kč), když schválený rozpočet předpokládá růst o 2,6 % a upravený rozpočet o 3,7 %; celkově bylo na tyto účely čerpáno **31,2 mld Kč**.

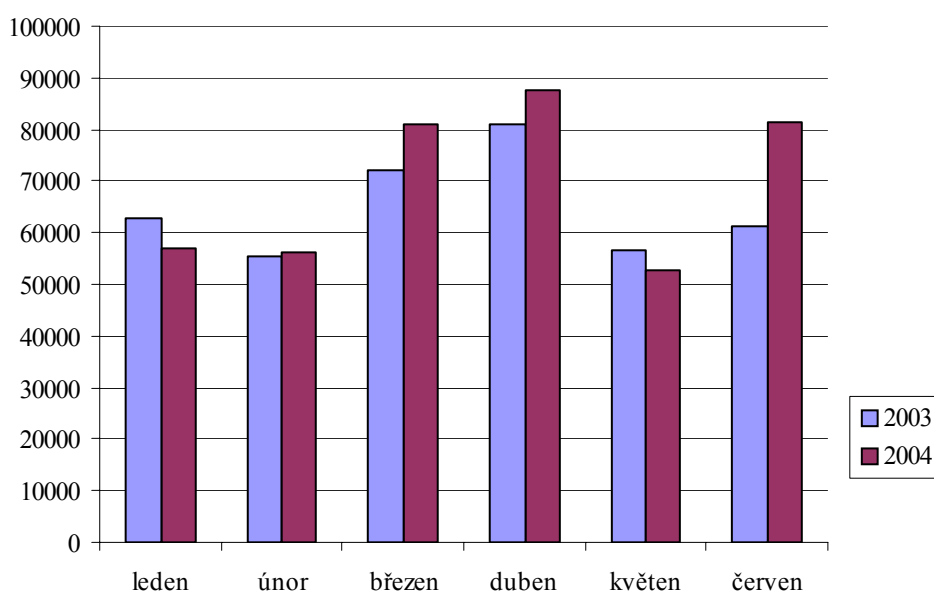
K meziročnímu snížení došlo rovněž u **neinvestičních dotací podnikatelským subjektům** - o 2,3 mld Kč, tj. o 8,5 %, kdy bylo čerpáno **24,3 mld Kč**, tj. pouze 39,5 % rozpočtu po změnách (vliv mimořádných výdajů vynaložených v 1. pololetí 2003 na odstraňování povodňových škod z roku 2002, např. jen u Ministerstva dopravy šlo o 2,8 mld Kč).

Objem neinvestičních prostředků státního rozpočtu **veřejným rozpočtům územní úrovně** dosáhl **60,3 mld Kč** a po dokončení reformy veřejné správy je srovnatelný s minulým rokem. Meziroční růst představoval necelé 1,3 mld Kč, tj. 2,1 %, plnění bylo vykázáno ve výši 55,3 % rozpočtu po změnách. Investiční transfery územním rozpočtům se meziročně zvýšily o 3,3 mld Kč, tj. o 110,0 %, když dosáhly 6,3 mld Kč, tj. 38,1 % rozpočtu po změnách, z toho účelové investiční dotace krajům představovaly 3,1 mld Kč a obcím 2,4 mld Kč.

Se vstupem České republiky do Evropské unie v květnu t.r. byly v letošním roce poprvé rozpočtovány **odvody vlastních zdrojů do rozpočtu EU** z daně z přidané hodnoty a z hrubého národního důchodu, které jsou hrazeny měsíčně (mimo konečných vyrovnání). Ke konci června tyto úhrady dosáhly výše **3,9 mld Kč** a byly plněny na 23,4 % rozpočtu, což odpovídá době členství ČR v EU.

Podrobné komentáře k jednotlivým výdajům státního rozpočtu za 1. pololetí 2004 jsou uvedeny vždy v dalších částech této zprávy.

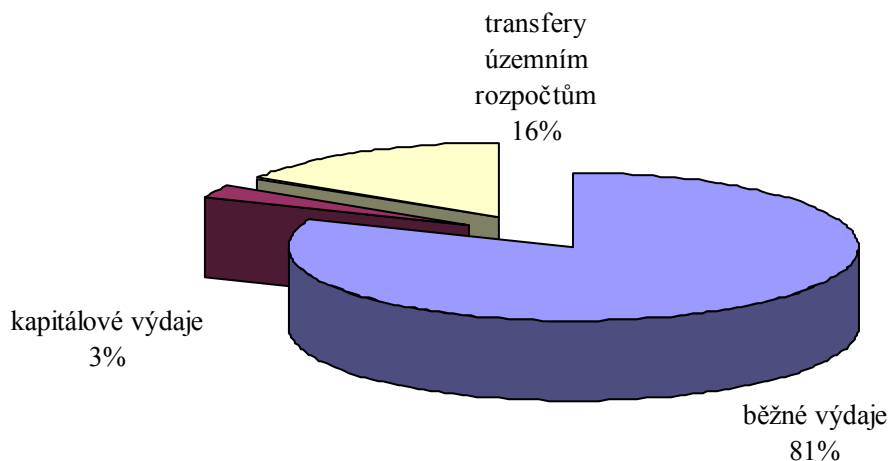
Průběh čerpání celkových výdajů státního rozpočtu v jednotlivých měsících let 2003 a 2004 je zřejmý z následujícího srovnání (v mil. Kč):

Vyšší čerpání výdajů v červnu 2004 v porovnání s červnem 2003 bylo ovlivněno některými mimořádnými výdaji (realizace státní záruky vůči Aero Vodochody ve výši 5,6 mld Kč, úhrada odvodů vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU v částce 2,0 mld Kč), resp. výdaji obdobnými jako v roce 2003 ale realizovanými v podstatně vyšších částkách (realizace státní záruky za Českými drahami 2,2 mld Kč v červnu 2004 proti 89 mil. Kč v červnu 2003, dotace krajům 5,0 mld Kč proti 3,7 mld Kč, vyplacené sociální dávky 34,7 mld Kč proti 25,1 mld Kč – ovlivněné poskytnutím jednorázových kompenzací ve výši 6,5 mld Kč v návaznosti na změnu zákona o DPH a vyšší záloha České poště na důchody na 2. pololetí 2004 – 6,1 mld Kč proti 3,6 mld Kč v červnu 2003).

Strukturu výdajů státního rozpočtu ke konci 1. pololetí 2004 ukazuje následující graf (kapitálové a běžné výdaje bez transferů územním samosprávným celkům):

K rozhodujícím vlivům, které vymezují vládní rozpočtovou strategii, patří charakter a struktura výdajů státního rozpočtu z hlediska jejich předurčenosti a závaznosti, tzv. **mandatorní výdaje** (tyto výdaje státního rozpočtu musí stát uhradit, podle platných právních předpisů nebo dohod a smluv, kterými stát na sebe převzal závazky).

Celkový objem mandatorních výdajů dosáhl ke konci června letošního roku částky **244,9 mld Kč**, což představovalo 53,0 % rozpočtu upraveného o rozpočtová opatření. Meziročně se zvýšily o 17,5 mld Kč, tj. o 7,7 % a odpovídaly dynamice i plnění výdajů státního rozpočtu jako celku (po odečtení úhrady závazku z arbitrážního sporu CME vůči ČR v roce 2003 ve výši téměř 10,7 mld Kč však meziročně vzrostly o 13,0 %). Jejich podíl na všech výdajích státního rozpočtu za sledované období činil 58,8 % (za stejné období minulého roku 58,4 %), zatímco schválený rozpočet počítá s jejich podílem pouze ve výši 53,1 %.

Vývoj čerpání mandatorních výdajů ukazuje následující tabulka:

	Skutečnost k 30.6.2003	Rozpočet 2004		Skutečnost k 30.6.2004	% plnění	index 2004/2003
		schválený	po změnách			
		Výdaje celkem	389,02			
z toho: mandatorní výdaje celkem	227,32	461,73	462,34	244,87	53,0	107,7
v tom: ze zákona	209,29	420,56	421,17	228,45	54,2	109,2
z jiných právních norem	0,26	0,48	0,48	0,27	56,3	103,8
ze smluvních závazků	17,77	40,69	40,69	16,15	39,7	90,9

Podstatnou část zákonných mandatorních výdajů představují **sociální transfery**, vč. ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů, které ve sledovaném období dosáhly výše **172,3 mld Kč**, při meziročním růstu o 10,3 mld Kč, tj. o 6,4 % (podrobněji viz tab. č. 3). K tomuto navýšení ve značné míře přispěly v červnu vyplacené prostředky, které měly u sociálně slabších občanů zmírnit dopady změn přijatých k zákonu o DPH. Na druhé straně došlo k úsporám na základě nových zákonných úprav v oblasti nemocenského pojištění (viz dále). Podle očekávání by proti schválenému rozpočtu měly být mandatorní sociální výdaje ke konci roku 2004 vyšší cca o 4,3 mld Kč, a to zejména v souvislosti s již zmíněnými zákonnými sociálními kompenzacemi.

Ve státním rozpočtu se každoročně zvyšují i prostředky vynakládané na **podporu výzkumu a vývoje**. V 1. pololetí letošního roku bylo na tyto účely čerpáno 9,1 mld Kč, tj. 62,1 % rozpočtu po změnách a 2,2 % z celkových výdajů státního rozpočtu. Meziroční růst dosáhl 1,1 mld Kč, tj. 13,6 %. Značná část těchto prostředků byla vynaložena na výzkum a vývoj na vysokých školách - 2 575 mil. Kč (z 98,9 % kapitolou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, když tato kapitola uvolnila na podporu výzkumu a vývoje celkem 3 645 mil. Kč). Dále bylo na tuto oblast čerpáno 2 037 mil. Kč v kapitole Akademie věd, 1 225 mil. Kč v kapitole Grantová agentura ČR a 761 mil. Kč v kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu.

A. Běžné výdaje

Běžné (neinvestiční) výdaje státního rozpočtu byly v prvním pololetí 2004 čerpány v celkové výši **397,5 mld Kč**, tj. na 49,5 % rozpočtu po změnách. Meziročně vzrostly o 21,4 mld Kč, tj. o 5,7 %.

Vývoj podle jednotlivých skupin výdajů je následující:

Neinvestiční transfery obyvatelstvu představují objemově nejvýznamnější výdaj státního rozpočtu; jejich podíl na celkových běžných výdajích za první pololetí 2004 činil 43,7 % a zůstal na úrovni stejného období minulého roku. Celkem bylo do této oblasti poskytnuto **173,5 mld Kč**, tj. 52,2 % upraveného rozpočtu a o 8,4 mld Kč, tj. o 5,1 % více než v 1. pololetí 2003 (v loňském 1. pololetí byly čerpány na 50,9 % při meziročním růstu o 7,9 %), přičemž schválený rozpočet roku 2004 je nad úroveň skutečnosti roku 2003 o 3,3 %. Vyšší čerpání výdajů bylo ovlivněno zejména jednorázově vyplacenými prostředky (kompenzacemi) sociálně slabším občanům na zmírnění dopadů změn přijatých v rámci novely zákona o DPH (zákon č. 237/2004 Sb.) ve výši 6,5 mld Kč.

Nejvýznamnější součástí transferů obyvatelstvu jsou **sociální dávky**, které zahrnují výdaje státního rozpočtu na výplatu důchodů, ostatních sociálních dávek*), dávek státní sociální podpory**) a výdaje na pasivní část státní politiky zaměstnanosti (tj. podpory v nezaměstnanosti). Čerpání výdajů v této oblasti dosáhlo celkem **162,2 mld Kč** (52,0 % rozpočtu po změnách) při meziročním zvýšení o 5,8 %, tj. o 8,9 mld Kč.

Výdaje na sociální dávky (vč. dávek vyplácených do ciziny) a na státní politiku zaměstnanosti se ve srovnání s rokem 2003 vyvíjely takto:

	Skutečnost leden-červen 2003	Rozpočet 2004		Skutečnost leden-červen 2004	% plnění	Index 2004/2003
		schválený	po změnách			
Sociální dávky *)	154 029	313 110	313 174	162 920	52,0	105,8
v tom:						
- důchody**)	112 310	232 120	232 120	117 109	50,5	104,3
- ostatní dávky	21 637	38 015	42 033	25 662	61,1	118,6
- dávky státní sociální podpory	16 554	35 075	31 121	16 388	52,7	99,0
- státní politika zaměstnanosti - pasivní	3 528	7 900	7 900	3 760	47,6	106,6
Státní politika zaměstnanosti-aktivní	953	4 134	4 134	1 425	34,5	149,5
Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele	100	324	324	64	19,8	64,0
Zaměstnávání zdravotně postižených občanů	247	557	557	308	55,3	124,7
Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace	95	2 433	2 433	1 158	47,6	

*) vč. dávek vyplácených do ciziny a ve sl. skutečnost dále vč. zálohy České pošty - odlišně od souhrnné tabulky o výdajích st.rozpočtu

**) vč. zálohy České pošty na důchody 3 673 mil. Kč v r. 2003 a 6 141 mil. Kč v r. 2004 a vč. důchodů vyplácených do ciziny (19 a 20 mil.Kč)

V uvedených výdajích převažovaly **výdaje na důchody**, které dosáhly výše **117,1 mld Kč**, tj. 50,5 % celoročního rozpočtu. Proti roku 2003 tak vzrostly o 4,8 mld Kč, tj. o 4,3 % (v 1. pololetí minulého roku činil meziroční růst 4,4 mld Kč, tj. 4,1 %), zatímco schválený rozpočet ke skutečnosti roku 2003 předpokládá zvýšení o 2,8 %. Na výši vyplácených důchodů působily různé protichůdné vlivy. Na jedné straně došlo k 1.1.2004 k jejich valorizaci, kdy se u důchodů přiznaných před 1.1.2004 procentní výměra důchodu zvýšila o 2,5 % (nařízení vlády č. 337/2003 Sb.); také záloha České pošty na výplatu důchodů na počátku července, která v letošním roce činila 6 141 mil. Kč, byla o 2 468 mil. Kč vyšší než v roce loňském. Na druhé straně

*) zahrnují dávky nemocenského pojištění (nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny, peněžitou pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství), dále zvýšení důchodu pro bezmocnost, výdaje na zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru a další.

**) zahrnují příspěvek na dítě, sociální příplatek, příspěvek na bydlení, příspěvek na dopravu, rodičovský příspěvek, zaopatřovací příspěvek, dávky pěstounské péče, porodné, pohřebné a další sociální příspěvky

zde měla vliv záloha České poště čerpaná koncem roku 2003 na výplatu důchodů v prvních dnech ledna 2004 ve výši 4 985 mil. Kč, zatímco v prosinci 2002 byla záloha České poště na výplatu důchodů na počátku roku 2003 poskytnuta pouze ve výši 2 935 mil. Kč.

Výdaje na důchody obsahují veškeré prostředky na výplatu důchodů včetně výplat důchodů do ciziny, nejsou zde však zahrnuty výdaje na zvýšení důchodů pro bezmocnost, které jsou součástí ukazatele ostatní sociální dávky. Nejvyšší částka **80,1 mld Kč** byla poskytnuta na **důchody starobní**; dále byly vyplaceny důchody invalidní (plné a částečné) ve výši 20,4 mld Kč a důchody pozůstalostní (vdovské, vdovecké a sirotčí) ve výši 10,5 mld Kč.

Na **ostatní dávky** bylo vynaloženo **25 662 mil. Kč** (61,1 % rozpočtu po změnách), což je o 4,0 mld Kč, tj. o 18,6 % více než v minulém roce. Na uvedené vysoké čerpání rozpočtu a na meziroční navýšení mělo vliv **mimořádné uvolnění prostředků v červnu t.r. v souvislosti s přijatými sociálními opatřeními** ve vztahu ke změnám sazeb DPH, jednorázová dávka ve výši 2 000,- Kč dětem, kterým náležel přírůstek na dítě za měsíc květen 2004 (vyplaceno 3,8 mld Kč), jednorázový mimořádný důchod ve výši 1 000,- Kč každému poživateli kteréhokoliv z důchodů českého důchodového pojištění, který měl nárok na výplatu důchodu nebo jeho části aspoň za jeden den v měsíci červnu 2004 (vyplaceno 2,7 mld Kč), dále byl od května t.r. zvýšen rodičovský příspěvek z 2 552 Kč na 3 573 Kč.

Jako každý rok byl i letos vynaložen vysoký objem prostředků na **dávky nemocenského pojištění**, které dosáhly celkem **16 084 mil. Kč**. Ty se ve srovnání s 1. pololetím roku 2003 snížily o 14,9 %, tj. o 2 823 mil. Kč; projevil se zde vliv zákonných úprav v nemocenském pojištění, kdy s účinností od 1.1.2004 došlo ke změně procentní sazby pro výpočet nemocenského, denního vyměřovacího základu a rozhodného období pro jeho zjišťování tak, aby tyto dávky nebyly zneužívány (zákon č. 421/2003 Sb.). Z celku připadl nejvyšší podíl - **13 689 mil. Kč** - na **nemocenské**, které se meziročně snížilo o 17,0 %, tj. o 2 799 mil. Kč. Na druhé straně výši dávek nemocenského a dalších dávek závislých na mzdě ovlivnila dynamika mezd, včetně zvýšení minimální mzdy z 6 200 Kč na 6 700 Kč od 1.1.2004 (nařízení vlády č. 463/2003 Sb.). Na **peněžitou pomoc v mateřství** bylo ze státního rozpočtu vynaloženo **1 961 mil. Kč** (loni 1 804 mil. Kč), na **podporu při ošetřování člena rodiny** pak necelých **430 mil. Kč** (v loňském 1. pololetí 612 mil. Kč).

Výdaje na **zvýšení důchodů pro bezmocnost** dosáhly **828 mil. Kč** a zůstaly zhruba na úrovni 1. pololetí minulého roku (823 mil. Kč).

Zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil vyplácené při skončení služebního poměru se meziročně zvýšily o 23,9 %, tj. o 455 mil. Kč, při jejich absolutní výši **2 359 mil. Kč**.

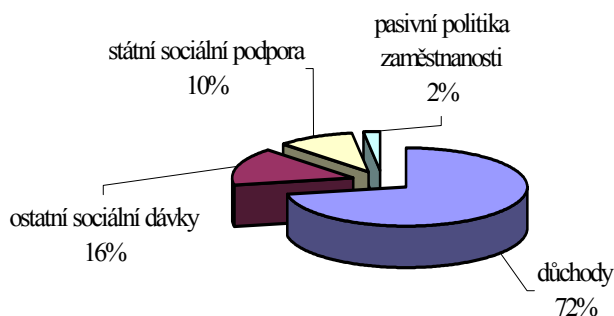
Dávky státní sociální podpory představují adresnou pomoc zejména rodinám s dětmi ve stanovených sociálních situacích a jsou poskytovány ze státního rozpočtu podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Podle novely tohoto zákona (zákon č. 453/2003 Sb.) došlo s účinností od 1. dubna 2004 k převodu kompetencí ve výkonu agendy státní sociální podpory, včetně výplaty dávek ze samosprávy na úřady práce (mimo hl.m. Prahy). Schválený rozpočet dávek státní sociální podpory ve výši 35 075 mil. Kč byl sice ke konci 1. pololetí snížen o 3,9 mld Kč, avšak téměř celá tato částka (3,8 mld Kč) byla přesunuta do položky „ostatní dávky“, ze které pak byla ve stejné výši vyplacena jednorázová kompenzační dávka dětem ve výši 2000 Kč, jak je uvedeno výše v odstavci pojednávajícím o výdajích na ostatní dávky. Dávky státní sociální podpory dosáhly v 1. pololetí 2004 výše **16 388 mil. Kč** (52,7 % rozpočtu po změnách) a jsou pod úrovní loňského pololetí o 165 mil. Kč, tj. o 1,0 %, kdy byly plněny na 47,8 % rozpočtu. Z celku připadlo na **přídavky na děti 6 027 mil. Kč** (o 364 mil. Kč méně než ve stejném období minulého roku), **na sociální příplatky 2 770 mil. Kč** (o 217 mil. Kč méně), **na rodičovské příspěvky 4 421 mil. Kč** (o 419 mil. Kč více, od května t.r. se zvýšily o 1 021 Kč) **a na příspěvek na bydlení 1 345 mil. Kč** (o 120 mil. Kč méně). Meziroční pokles souvisel s růstem nominálních příjmů rodin s nezaopatřenými dětmi. Výše životního minima byla naposledy upravována k 1.10.2001 (nařízení vlády č. 333/2001 Sb.), a tak řada rodin ztratila nárok na výplatu dávek nebo je pobírala v nižší výši.

Pro úplnost uvádíme i **dávky sociální péče, vyplácené územními rozpočty**, které v sociální oblasti hrají významnou roli. Ty jsou rozpočtovány v příloze č. 7 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2004 jako finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích, uvolňovány jsou z kapitoly Všeobecná pokladní správa a vypláceny obcemi s rozšířenou působností, obcemi pověřenými i ostatními. Formou dávek sociální péče je **státem poskytována pomoc, pokud příjmy domácností nedosahují životního minima** a není možné je vlastním přičiněním zvýšit vzhledem k věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů. V 1. pololetí bylo čerpáno na dávkách sociální péče celkem **7 813 mil. Kč**, tj. 52,4 % rozpočtu při meziročním růstu o 344 mil. Kč, tj. 4,6 %. V relativně vysokém čerpání prostředků na dávky sociální péče se promítla situace na trhu práce - vysoká míra nezaměstnanosti a nízký počet míst, která bylo možno nabídnout uchazečům o zaměstnání. Kromě toho má na zvýšení těchto výdajů vliv i přístup žadatelů o dávky, kteří preferují pobírání sociálních dávek před hledáním zaměstnání. Vzhledem

k vyššímu čerpání těchto dávek některými kraji (z celoročně rozpočtovaného objemu vyčerpaly např. Liberecký kraj 68,3 %, Královéhradecký kraj 57,8 %, Zlínský kraj 54,6 %, Jihočeský kraj 58,3 %, kraj Vysočina 55,1 % atd.) lze předpokládat překročení schváleného rozpočtu cca o 500 mil. Kč.

Na **pasivní politiku zaměstnanosti** (výdaje na podpory v nezaměstnanosti) bylo za 6 měsíců letošního roku vynaloženo **3 760 mil. Kč**, což představuje 47,6 % celoročního rozpočtu a meziroční růst 233 mil. Kč, tj. o 6,6 % (v 1. pololetí minulého roku se tyto výdaje meziročně zvýšily o 496 mil. Kč, tj. o 16,4 %, při plnění celoročního rozpočtu na 56,0 %). Zvýšení výdajů souvisí s pokračujícím nepříznivým vývojem na trhu práce, když se průměrná koncová míra nezaměstnanosti zvýšila z 9,5 % v červnu 2003 na 10,2 % v letošním červnu. Z regionálního pohledu nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazaly okresy Most (23,6 %), Karviná (20,7 %), Teplice (19,3 %), Ostrava-město (18,5 %), Chomutov (18,4 %) a Bruntál (17,6 %), nejnižší pak Praha-západ (3,1 %), Praha-východ (3,8 %) a Praha (4,1 %).

Podíl jednotlivých druhů výdajů na sociální dávky je následující:

Aktivní politika zaměstnanosti je zaměřena na podporu zřizování nových pracovních míst poskytováním příspěvků potenciálním zaměstnavatelům i uchazečům o zaměstnání, na udržení a zvýšení zaměstnanosti ohrožených skupin zaměstnanců a specifických skupin, na změnu kvalifikace a zvýšení motivace k přijetí zaměstnání a tím i na snížení sociálního napětí v regionech s nejvyšší mírou nezaměstnanosti. Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti*) dosáhly v prvním pololetí 2004 výše **1 425 mil. Kč** a byly proti stejnému období minulého roku vyšší o 49,6 %, tj.

*) rekvalifikace, veřejně prospěšné práce, odborná praxe absolventů, podpora zaměstnanosti zdravotně postižených občanů, ost. programy podpory zaměstnanosti, investiční pobídky

o 472 mil Kč. Čerpáno bylo 34,5 % rozpočtu (v 1. pololetí 2003 pouze 25,0 % rozpočtu).

Na vlastní nástroje aktivní politiky zaměstnanosti bylo vyplaceno 1 268 mil. Kč, z toho výdaje na rekvalifikace činily 241 mil. Kč, výdaje na veřejně prospěšné práce 288 mil. Kč, na účelná pracovní místa 419 mil. Kč, na odbornou praxi absolventů škol 204 mil. Kč a výdaje na podporu zaměstnanosti občanů se změněnou pracovní schopností 116 mil. Kč. Součástí celkových výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti byly i výdaje na investiční pobídky poskytované podle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, které dosáhly 142 mil. Kč (v 1. pololetí 2003 pouze 13,6 mil. Kč). Investiční pobídky v oblasti zaměstnanosti mají formu rekvalifikací a školení zaměstnanců, dále je poskytována podpora na zřizování nových pracovních míst.

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů poskytované podle zákona č. 118/2000 Sb. dosáhly výše **64,2 mil. Kč**, což představuje plnění rozpočtu pouze na 19,8 %. Meziroční pokles činil 36 mil. Kč, tj. 35,8 %. Jde o specifický druh plateb vyplácených prostřednictvím úřadů práce na úhradu mezd zaměstnanců ze státního rozpočtu místo zaměstnavatele při jeho platební neschopnosti a na úhradu pojistného na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a úhradu daně z příjmů.

Na základě zákona č. 474/2001 Sb. vyplatily úřady práce **zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50% občanů se změněnou pracovní schopností** příspěvky na částečnou kompenzaci nákladů souvisejících s jejich zaměstnáváním ve výši **308 mil. Kč**, tj. 55,4 % celoročního rozpočtu. Meziročně tyto výdaje vzrostly o 62 mil. Kč, tj. o 24,7 %.

Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace (tj. příspěvky vyplácené zaměstnancům prostřednictvím zaměstnavatelů v souvislosti s restrukturalizací ocelářského a hnědouhelného průmyslu a dopravy) dosáhly výše **1 158 mil. Kč**, z toho kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu poskytla celkem 1 037 mil. Kč (z toho horníci - obligatorní sociální zdravotní dávky 901 mil. Kč podle zákona č. 154/2002 Sb. a sociální důsledky restrukturalizace a útlumu hnědouhelného hornictví 12 mil. Kč podle nařízení vlády č. 287/2001 Sb., oceláři - příspěvky podle nařízení vlády č. 181/2002 Sb., ve znění nařízení vlády č. 47/2003 Sb. a č. 50/2004 Sb. celkem 124 mil. Kč) a kapitola Ministerstvo dopravy 133 mil. Kč (Doprovodný sociální program pro ČD).

Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu představují 5,6 % celkových výdajů rozpočtovaných v položce "neinvestiční transfery obyvatelstvu". V prvním pololetí 2004 dosáhly výše **16 545 mil. Kč**, tj. 88,2 % rozpočtu po změnách. Meziroční zvýšení činilo 1 998 mil. Kč (13,7 %). Jedná se zejména o příspěvky státu

na stavební spoření (14 781 mil. Kč) a penzijní připojištění (1 518 mil. Kč), které jsou vypláceny z kapitoly Všeobecná pokladní správa a jsou komentovány samostatně.

V souboru **ostatních náhrad placených obyvatelstvu**, které svým charakterem patří do sociálních peněžních transferů, neboť mají povahu zákonem daných náhrad, odškodnění a zvláštních sociálních dávek, byly sledovány **výdaje na jednorázová odškodnění**:

- podle zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky **příslušníkům čs. zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945**, které jsou již vypláceny v minimálním rozsahu. Za 1. pololetí bylo **vyplaceno pouze 850 tis. Kč** kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) na 12 žádostí (za toto období byla podána jedna žádost, zamítnuto bylo 20 žádostí; k 30. červnu 2004 zbývalo rozhodnout 153 žádostí, na soudní rozhodnutí se čeká u 10 případů);

- podle zákona č. 261/2001 Sb., **účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům** a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů, bylo **vyplaceno celkem 8 686 tis. Kč**, z toho MPSV 8 462 tis. Kč na 95 žádostí (zde bylo za 1. pololetí podáno 34 nových žádostí, zamítnuto bylo 98 žádostí; ke konci 1. pololetí zbývalo rozhodnout 5 384 žádostí, na soudní rozhodnutí se čeká u 67 případů);

- podle zákona č. 172/2002 Sb., **osobám odvezeným do SSSR nebo do táborů**, které SSSR zřídil v jiných státech, bylo v 1. pololetí vypláceno pouze v kapitole MPSV v objemu **1 143 tis. Kč** na 5 žádostí (nebyla podána ani zamítnuta žádná žádost a k 30. 6. zbývalo rozhodnout 8 žádostí; na soudní rozhodnutí se čeká u 19 případů).

Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné osob

samostatně dosáhly ke konci června výše **31,2 mld Kč**, z toho **platy 21,7 mld Kč**. Meziroční pokles výdajů na platy činil 225 mil. Kč, tj. 1,2 % a souvisel se snížením výše tzv. třináctých platů z 50 % na 10 % vyplacených v letošním pololetí (schválený rozpočet předpokládá proti skutečnosti roku 2003 růst o 2,6 %, upravený rozpočet pak o 3,7 %). **Povinné pojistné placené zaměstnavatelem** tvoří pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na zdravotní pojištění. Jeho objem ve sledovaném období činil necelých **8,0 mld Kč**; v závislosti na poklesu výdajů na platy se tato položka meziročně snížila o 86 mil. Kč, tj. o 1,1 %.

v mil. Kč

	Skutečnost leden-červen 2003	Rozpočet 2004		Skutečnost leden-červen 2004	% plnění	Index 2004/2003
		schválený	po změnách			
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné	31 592	80 692	81 658	31 219	38,2	98,8
v tom:						
- platy	21 969	55 554	56 190	21 744	38,7	99,0
- ostatní platby za provedenou práci	1 575	4 563	4 672	1 512	32,4	96,0
- povinné pojistné placené zaměstnavatelem	8 048	20 575	20 795	7 962	38,3	98,9

Nízké plnění celoročního rozpočtu - na 38,2 % (v loňském 1. pololetí na 39,5 %) souvisí s posunem účtování (lednové platy jsou zaúčtovány až v únoru atd.).

Neinvestiční nákupy a související výdaje zahrnují výdaje na nákup materiálu, na nákup vody, paliv a energie, na nákup služeb a ostatní související výdaje. Podle platné rozpočtové skladby jsou zde zahrnuty také úroky a ostatní finanční výdaje, poskytnuté zálohy, jistiny, záruky, vládní úvěry, výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary.

Za prvních šest měsíců roku 2004 dosáhly neinvestiční nákupy a související výdaje výše **53,3 mld Kč**, tj. 51,8 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 9,8 %, tj. o 4,8 mld Kč.

Čerpání podle jednotlivých podseskupení položek je zřejmé z následující tabulky:

v mil. Kč

	Skutečnost leden-červen 2003	Rozpočet 2004		Skutečnost leden-červen 2004	% plnění	Index 2004/2003
		schválený	po změnách			
Neinvestiční nákupy a související výdaje	48 510	99 918	102 762	53 269	51,8	109,8
v tom:						
- nákup materiálu	3 223	10 971	9 550	2 973	31,1	92,2
- úroky a ostatní finanční výdaje	10 871	28 356	28 408	15 472	54,5	142,3
- nákup vody, paliv a energie	2 451	5 676	5 118	2 284	44,6	93,2
- nákup služeb	8 236	22 845	24 161	8 933	37,0	108,5
- ostatní nákupy	2 648	8 694	9 028	3 249	36,0	122,7
z toho: - opravy a údržba	1 692	5 573	5 855	1 766	30,2	104,4
- cestovné /tuzemské i zahraniční/	571	1 450	1 465	675	46,1	118,2
- poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry	7 822	15 218	19 722	17 687	89,7	226,1
- ostatní	13 259	8 159	6 775	2 671	39,4	20,1

Výdaje na poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry dosáhly celkové výše **17,7 mld Kč**. Vysoké plnění rozpočtu (na 89,7 %) a značný meziroční růst (o 126,1 mld Kč, tj. o 41,9 %) souvisí jednak s vysokou **zálohou České pošty** poskytnutou kapitolou MPSV v závěru 2. čtvrtletí na výplatu důchodů připadajících na první dny měsíce července **ve výši 6,1 mld Kč**, která není rozpočtována a která v 1. pololetí minulého roku činila 3,6 mld Kč, a jednak s meziročním zvýšením výdajů na realizaci záruk a zařazením **úhrady závazků státní organizaci Správa železniční dopravní cesty** podle zákona č. 77/2002 Sb. v roce 2004 do této skupiny výdajů (ty jsou spolu s výdaji na vládní úvěry komentovány samostatně v části týkající se výdajů kapitoly Všeobecná pokladní správa).

Ostatní nákupy a výdaje (2,7 mld Kč) zahrnují výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary. Meziroční pokles téměř o 80 % ovlivnila úhrada závazku ČR vůči CME ve výši 10,7 mld Kč v 1. pololetí minulého roku; po jejím odečtení došlo k meziročnímu snížení výdajů pouze o 71 mil. Kč, tj. o 2,7 %.

Plnění a vývoj výdajů na dluhovou službu (jako součást úroků a ostatních finančních výdajů) jsou komentovány samostatně.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím byly v 1. pololetí 2003 uvolněny v celkové výši **20,3 mld Kč**, tj. 55,6 % rozpočtu po změnách. Meziroční růst dosáhl 2,7 mld Kč, tj. 15,4 % (schválený rozpočet počítá s růstem příspěvků proti skutečnosti roku 2003 o 5,9 %).

Následující tabulka uvádí vývoj čerpání transferů příspěvkovým a podobným organizacím v souhrnu za státní rozpočet celkem a podle některých rozpočtových kapitol.

v mil. Kč

	Skutečnost leden-červen 2003	Rozpočet 2004		Skutečnost leden-červen 2004	% plnění	Index 2004/2003
		schválený	po změnách			
Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím celkem	17 605	35 846	36 571	20 319	55,6	115,4
z toho:						
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	9 850	22 232	20 831	11 986	57,5	121,7
Ministerstvo kultury	1 298	3 112	3 163	1 399	44,2	107,8
Ministerstvo zemědělství	560	683	983	542	55,1	96,8
Ministerstvo zdravotnictví	769	2 138	2 148	1 036	48,2	134,7
Ministerstvo obrany	751	1 186	1 269	654	51,5	87,1
Ministerstvo průmyslu a obchodu	316	563	595	272	45,7	86,1
Ministerstvo vnitra	279	493	565	278	49,2	99,6
Ministerstvo životního prostředí	621	1 010	1 293	666	51,5	107,2
Grantová agentura	1 006		1 105	1 105	100,0	109,8
Akademie věd	1 615	3 463	3 455	1 763	51,0	109,2
z celku:						
- příspěvky zřízeným příspěvk. organizacím	7 632	19 490	16 662	7 911	47,5	103,7
- transfery vysokým školám	9 161	16 332	19 029	11 579	60,8	126,4
- příspěvky ostatním příspěvk. organizacím	812	24	880	828	94,1	102,0

Nejvyšší objem výdajů za prvních šest měsíců letošního roku se uskutečnil v rámci kapitoly **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy**, když dosáhl **11 986 mil. Kč**, tj. 57,5 % rozpočtu po změnách, z toho transfery veřejným vysokým školám podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, činily 10 679 mil. Kč. Kapitola **Akademie věd** poskytla na výzkum a vývoj částku **1 763 mil. Kč**, tj. o 148 mil. Kč (o 9,2 %) více než v předchozím roce, **Grantová agentura ČR** pak uvolnila **1 105 Kč** oproti loňským 1 006 mil. Kč. Příspěvkové organizace **Ministerstva obrany** čerpaly **654 mil. Kč** na zdravotnická zařízení, vojenské technické ústavy, sportovní a ostatní zařízení (v 1. pololetí 2003 to bylo 751 mil. Kč). Příspěvky **Ministerstva kultury** ve výši **1 399 mil. Kč** byly poskytnuty na provoz divadel, muzeí, galerií, knihoven, restaurování kulturních památek a jiné kulturní aktivity a programy (ve stejném období minulého roku 1 298 mil. Kč). Kapitola **Ministerstva zdravotnictví** uvolnila **1 036 mil. Kč**, z toho na hygienickou službu a ochranu veřejného zdraví 442 mil. Kč, na vědu a výzkum 246 mil. Kč, pro fakultní nemocnice 75 mil. Kč a na další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví 91 mil. Kč (v minulém roce celkem 769 mil. Kč).

Z celkové výše poskytnutých příspěvků 20,3 mld Kč bylo 7,9 mld Kč uvolněno pro zřízené příspěvkové organizace, 11,6 mld Kč pro vysoké školy jako zvláštní organizace zřízené ze zákona a 0,8 mld Kč pro ostatní příspěvkové organizace. Na transferech vysokým školám se podílela především kapitola MŠMT, v menší míře pak ostatní kapitoly, především Grantová agentura (633 mil. Kč) - formou prostředků poskytovaných na úkoly výzkumu a vývoje.

Neinvestiční dotace neziskovým a podobným organizacím byly poskytnuty ve výši **2 958 mil. Kč**, tj. na 48,3 % rozpočtu po změnách. Proti stejnému období minulého roku vzrostly o 157 mil. Kč, tj. o 5,6 %, přičemž schválený rozpočet 2004 ke skutečnosti roku 2003 počítá s meziročním poklesem o 0,7 %.

Čerpání těchto výdajů ve srovnání s minulým rokem se vyvíjelo následovně:

	Skutečnost leden-červen 2003	Rozpočet 2004		Skutečnost leden-červen 2004	% plnění	Index 2004/2003
		schválený	po změnách			
Neinvestiční dotace neziskovým a podobným organizacím celkem	2 801	5 843	6 124	2 958	48,3	105,6
z toho:						
- dotace obecně prospěšným organizacím	78	198	237	128	54,0	164,1
- dotace občanským sdružením	1 250	2 106	2 332	1 328	56,9	106,2
- dotace církvím a církevním organizacím	1 212	2 314	2 366	1 156	48,9	95,4
- dotace politickým stranám a hnutím	232	761	761	235	30,9	101,3

Největší podíl neinvestičních dotací neziskovým a podobným organizacím připadl na dotace občanským sdružením a dotace církvím a církevním organizacím (v souhrnu 2 484 mil. Kč, tj. 84 % výdajů této skupiny).

Z celkové částky neinvestičních **dotací občanským sdružením 1 328 mil. Kč** poskytla největší část kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (660 mil. Kč)**, zejména na podporu sportovních a tělovýchovných aktivit dětí, mládeže a tělesně postižených. Dotace **Ministerstva práce a sociálních věcí** ve výši **310 mil. Kč** byly uvolněny především na zajišťování sociálních služeb, protidrogové a sociální prevence a prevence kriminality, kapitola **Ministerstvo zdravotnictví** poskytlo **111 mil. Kč** na vybrané projekty pomoci zdravotně postiženým, na prevenci drogové a ostatních závislostí, na prevenci HIV/AIDS atd.

Neinvestiční dotace církvím a církevním organizacím dosáhly ke konci června 2004 celkové výše **1 156 mil Kč**. **Ministerstvo kultury** uvolnilo **519 mil. Kč** (z toho příspěvek státu na činnost registrovaných církevních a náboženských společností dosáhl 473 mil. Kč, včetně platů a pojistného duchovních a administrativy, výdajů na běžnou údržbu církevního majetku a ostatních věcných nákladů). **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** čerpalo **382 mil. Kč** především na církevní školy, předškolní a školská zařízení. **Ministerstvo práce a sociálních věcí** vydalo téměř **248 mil. Kč** na služby zdravotně postiženým a na provoz ústavů sociální péče, na nichž se církve a církevní organizace podílejí (včetně dotace pro Českou katolickou charitu – Domovy duchovních a řeholnic).

Příspěvky na činnost politických stran, vyplácené podle zákona č. 424/91 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, byly v 1. pololetí 2004 uvolněny z kapitoly Všeobecná pokladní správa ve výši **235 mil. Kč**, tj. 46,9 % rozpočtu po změnách, a byly čerpány v přibližně stejné výši jako v minulém roce. **Dotace obecně prospěšným organizacím** byly poskytnuty ve výši **128 mil. Kč** (v minulém roce to bylo 78 mil. Kč).

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům centrální úrovně tvoří transfery státním fondům a z větší části transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění.

Rozhodující část těchto výdajů státního rozpočtu je uvolňována z kapitoly Všeobecná pokladní správa. Vývoj a plnění této skupiny jsou uvedeny v následujícím přehledu:

	Skutečnost leden-červen 2003	Rozpočet 2004		Skutečnost leden-červen 2004	% plnění	Index 2004/2003
		schválený	po změnách			
Transfery veřejným rozpočtům centrální úrovně celkem	21 758	41 075	41 613	24 024	57,7	110,4
z toho:						
- transfery státním fondům	2 674	7 530	8 077	4 415	54,7	165,1
z toho SZIF	2 674	4 730	5 277	4 415	83,7	165,1
- transfery fondům sociál. a zdravot. pojištění	19 034	33 394	33 394	19 569	58,6	102,8

Formou **transferů státním fondům** jsou v roce 2004 poskytovány neinvestiční dotace **Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (SZIF)** a **Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI)**; v minulém roce to bylo pouze SZIF. Do konce června byly pro **SZIF** uvolněny prostředky ve výši **4 415 mil. Kč**, tj. 83,7 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu o 65,1 % (o 1 741 mil. Kč). Z celkové částky rozpočtované pro SZIF bylo poskytnuto na regulaci trhu 4 080 mil. Kč (tj. 92,1 % rozpočtu na tuto oblast), na krytí správních výdajů pak 335 mil. Kč (39,5 % rozpočtu po změnách). Vysoké procento **čerpání v prvním pololetí souvisí se vstupem České republiky do Evropské unie**, kdy oblast regulace trhu je financována převážně z prostředků EU. Pro **SFDI** nebyly v prvním pololetí uvolněny **žádné prostředky**.

Transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění představují především **platby státu na všeobecné zdravotní pojištění** za vybrané skupiny obyvatel, uvolňované z kapitoly **Všeobecná pokladní správa**. Ze státního rozpočtu bylo na tento účel poskytnuto **19 562 mil. Kč**, tj. 58,6 % celoročního rozpočtu, při meziročním růstu 2,8 % (541 mil. Kč). V čerpání za 1. pololetí je zahrnuta z titulu změny frekvence plateb státu za „státní pojištěnce“ **předsunutá platba ve výši**

2,8 mld Kč, která bude odečtena při platbách státu v listopadu a prosinci. Ve stejném období minulého roku předsunutá platba činila 2,7 mld Kč a byla vyrovnána v září a v prosinci téhož roku (po odečtení rozdílu těchto plateb představuje meziroční růst 2,3 %). Od 1.1.2004 došlo ke zvýšení, i když ve srovnání s minulými lety minimálnímu, měsíční sazby státu za jednoho pojištěnce z 467 Kč na 476 Kč. V rámci této skupiny výdajů jsou v bilanci příjmů a výdajů státního rozpočtu zahrnuty i prostředky poskytované z rozpočtu **Ministerstva obrany** Vojenské zdravotní pojišťovně. Dvěma fondům této pojišťovny (fondu zprostředkování úhrady zdravotní péče a fondu pro úhradu preventivní péče), zřízeným podle vyhlášky č. 41/2000 Sb., byly z celoročně rozpočtovaných 15 mil. Kč do konce června převedeny finanční prostředky ve výši **6 mil. Kč** (v loňském prvním pololetí to bylo 5 mil. Kč).

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně se na celkových běžných výdajích schváleného rozpočtu 2004 podílejí 13,4 % (rozpočtu po změnách pak 13,6 %). V 1. pololetí bylo do této oblasti **uvolněno celkem 60 344 mil. Kč**, tj. 15,2 % celkových běžných výdajů za toto období. Čerpáno bylo 55,3 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 2,1 % (o 1,2 mld Kč).

Z celkového objemu uvolněných prostředků představovaly **20 463 mil. Kč** dotace poskytované obcím a krajům **v rámci souhrnného vztahu** návazně na přílohy 6, 7 a 8 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2004 (plnění na 51,6 % rozpočtu po změnách a meziroční růst o 3,3 %, tj. o 662 mil. Kč). Z toho bylo uvolněno **13 033 mil. Kč obcím** (52,9 % rozpočtu při meziročním růstu o 3,8 %) a **7 430 mil. Kč krajům** (49,4 % rozpočtu při meziročním růstu o 2,5 %). Prostředky byly uvolňovány z kapitoly **VPS**. Největší objem z těchto prostředků představovaly **dávky sociální péče**, na něž bylo poskytnuto **7 813 mil. Kč** a které byly uvolňovány obcím s rozšířenou působností, pověřeným a ostatním obcím. Kromě toho byly finanční prostředky poskytovány obcím na výkon státní správy v obcích, na školství, na vybraná zdravotnická zařízení, ústavy sociální péče, domovy důchodců atd. Krajům pak např. na silniční a železniční dopravní obslužnost, na výkon zřizovatelských funkcí a činností převedených z okresních úřadů, obcí, příp. resortů krajům, na výkon státní správy atd.

Formou neinvestičních transferů **mimo rámec souhrnného dotačního vztahu** (tzv. účelové dotace) bylo již vynaloženo již **39 877 mil. Kč**, tj. 57,4 % rozpočtu po změnách a o 594 mil. Kč (o 1,8 %) více než ve stejném období minulého roku. Z toho obce obdržely 1 117 mil. Kč, tj. 42,0 % upraveného rozpočtu a o 1 224 mil. Kč (o 52,3 %) méně, krajům bylo uvolněno 38 760 mil. Kč, tj. 58,0 % upraveného rozpočtu a o 1 818 mil. Kč (o 4,9 %) více než v roce 2003.

Největší objem prostředků v rámci neinvestičních účelových dotací územním rozpočtům (91,9 %) byl poskytnut kapitolou **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – 36 642 mil. Kč**, především jako transfery na přímé náklady škol, předškolních a školských zařízení zřizovaných obcemi a kraji. Vyšší čerpání rozpočtu (57,0 %) ovlivnilo to, že byly poskytnuty prostředky i pro prázdninové měsíce červenec a srpen. Z kapitoly **Všeobecná pokladní správa** bylo uvolněno **2 100 mil. Kč** např. na financování běžného rozvoje územních samosprávných celků (785 mil. Kč), k úhradě pohledávek zdravotnických zařízení zřízených bývalými okresními úřady (767 mil. Kč), jako správní výdaje na systém státní sociální podpory (246 mil. Kč), výdaje stanovené zvláštními zákony nebo dalšími právními předpisy (32 mil. Kč), k financování provozu ochranných systémů podzemních vod (45 mil. Kč), náhrady výdajů ÚSC – doplatek za rok 2003 (41 mil. Kč) atd. Prostředky z kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** směřovaly ve výši **246 mil. Kč** do obcí a krajů převážně formou výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti. **Ministerstvo pro místní rozvoj** uvolnilo **449 mil. Kč** na program podpory venkova a na podporu hypotečního úvěrování apod. Částku **297 mil. Kč** poskytlo **Ministerstvo kultury** na plnění jednotlivých kulturních programů, na podporu divadel, knihoven a galerií a na podporu památkové péče.

Čerpání **neinvestičních dotací podnikatelským subjektům** za 1. pololetí 2004 a jejich srovnání se stejným obdobím roku 2003 ukazuje následující tabulka:

	v mil. Kč					
	Skutečnost leden-červen 2003	Rozpočet 2004		Skutečnost leden-červen 2004	% plnění	Index 2004/2003
		schválený	po změnách			
Neinvestiční dotace podnikatelským subjektům celkem	26 525	65 158	61 417	24 282	39,5	91,5
z toho:						
- Ministerstvo dopravy	5 522	5 732	6 298	2 907	46,2	52,6
- Ministerstvo průmyslu a obchodu	3 525	6 906	6 758	3 429	50,7	97,3
- Ministerstvo zemědělství	3 112	15 929	16 675	6 355	38,1	204,2
- Ministerstvo práce a sociálních věcí	482	1 361	1 417	685	48,3	142,1
- Operace státních finančních aktiv	8 000	1 234	834	0	0,0	0,0
- Všeobecná pokladní správa	5 590	33 636	28 204	9 961	35,3	178,2
- z toho: úhrada ztráty ČKA	0	19 000	18 233	7 433	40,8	x

Schválený státní rozpočet počítal s meziročním zvýšením dotací podnikatelským subjektům proti rozpočtu 2003 o 23,0 %, tj. o 12,2 mld Kč, resp. proti celoroční skutečnosti o 25,2 %, tj. o 13,1 mld Kč. Výše dotací poskytnutých podnikatelským subjektům za 1. pololetí dosáhla **24 282 mil. Kč** a je v porovnání se stejným obdobím minulého roku o 2 243 mil. Kč, tj. o 8,5 % nižší. Čerpáno bylo zatím pouze 39,5 % upraveného rozpočtu. Na celkových výdajích státního rozpočtu se

tyto dotace podílely 5,8 %, když schválený rozpočet předpokládá jejich podíl ve výši 7,5%.

Čerpání ve výši 2 907 mil. Kč, tj. 46,2 % upraveného rozpočtu vykázala kapitola **Ministerstvo dopravy**. Vysoký meziroční pokles o 2 615 mil. Kč, tj. o 47,4 % ovlivnily mimořádné výdaje na odstraňování povodňových škod z roku 2002 vyplacené v 1. pololetí roku 2003 ve výši 2 800 mil. Kč. Na ztrátu dopravce z provozu osobní železniční dopravy bylo ke konci června 2004 vyčerpáno 2 387 mil. Kč, tj. 50,0 % rozpočtu; rovnoměrné uvolňování a čerpání prostředků umožňovalo dopravcům zajištění bezporuchové realizace závazku veřejné služby v osobní dopravě. Čerpání příspěvku na dopravní cestu nehrazeného ze Státního fondu dopravní infrastruktury ve výši 57 mil. Kč, tj. pouze 12,6 % rozpočtu, bylo ovlivněno sezónností prací (opravy a údržba drážní infrastruktury), když se termíny fakturace posunuly do třetího čtvrtletí. Na dotace pro kombinovanou dopravu (podpora na přepravu kamionů po železnici v úseku Lovosice-Drážďany) bylo uvolněno 36,0 mil. Kč, tj. 39,4 % rozpočtu - po vstupu ČR do EU a změně režimu na hranicích došlo k prudkému poklesu zájmu silničních dopravců o tento druh přepravy, a proto byl k 19.6.2004 na žádost saské strany zrušen. V rámci doprovodného sociálního programu ČD byly uvolněny finanční prostředky na odstupné ve výši 133 mil. Kč, tj. 64,1 % rozpočtu.

Ministerstvo průmyslu a obchodu poskytlo podnikatelským subjektům dotace v celkové výši **3 429 mil. Kč**, tj. 50,7 % upraveného celoročního rozpočtu. V porovnání s minulým rokem se dotace této kapitoly nepatrně snížily (o 96 mil. Kč, tj. o 2,8 %). Nejvíce směřováno na útlum hornictví včetně sanace těžby uranu - 1 879 mil. Kč. Další dotace byly využity zejména na podporu výzkumu a vývoje - celkem 720 mil. Kč (včetně půjček) a na podporu malého a středního podnikání - 683 mil. Kč (včetně půjček).

Z celkového objemu neinvestičních dotací poskytnutých podnikatelským subjektům nejvíce čerpalo **Ministerstvo zemědělství**, a to **6 355 mil. Kč** při vysokém meziročním růstu o 104,2 %, tj. o 3 243 mil. Kč. Čerpáno bylo 38,1 % rozpočtu po změnách. Částka 5 843 mil. Kč byla určena agrokomplexu celkem, tj. včetně dotací poskytovaných prostřednictvím Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu. Dotace vodnímu hospodářství dosáhly téměř 420 mil. Kč, na výzkum a vývoj bylo uvolněno 65 mil. Kč a dotace lesnímu hospodářství činily 28 mil. Kč.

Z kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** byly poskytnuty dotace podnikatelským subjektům ve výši **685 mil. Kč** (48,3 % upraveného rozpočtu), při meziročním růstu o 203 mil. Kč, tj. o 42,1 %. Čerpány byly zejména na aktivní

politiku zaměstnanosti (vytváření společensky účelných pracovních míst, podpora zaměstnávání absolventů škol, veřejně prospěšné práce a rekvalifikace).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvolnilo **528 mil. Kč**, což je již 91,2 % rozpočtu, na projekty výzkumu a vývoje (v minulém roce pouze 95,3 mil. Kč). Na výši a čerpání prostředků mají vliv termíny vypsání a vyhodnocení výběrových řízení.

Z kapitoly **Operace státních finančních aktiv** nebyly do konce června v této oblasti vyplaceny **žádné prostředky** na rozdíl od 1. pololetí 2003, kdy byla provedena úhrada části ztráty Konsolidační banky Praha, s.p.ú. za rok 2001 ve výši 8,0 mld Kč (ztráta ČKA je letos hrazena z kapitoly Všeobecná pokladní správa).

V neinvestičních dotacích podnikatelským subjektům uvolněných v kapitole **Všeobecná pokladní správa** ve výši 9 961 mil. Kč (35,3 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu o 78,2 %, tj. 4 371 mil. Kč) je zahrnuta úhrada ztráty České konsolidační agentury za rok 2002 ve výši 7 433 mil. Kč. Po jejím odečtení a odečtení úhrady závazků s.o. Správa železniční dopravní cesty v roce 2003 ve výši 3 113 mil. Kč (ve sledovaném roce je zahrnuto v jiném podseskupení - „Poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry“) došlo v kapitole VPS k meziročnímu růstu neinvestičních dotací podnikatelským subjektům pouze o 2,1 %, tj. o 51 mil. Kč. Dotace na podporu exportu pro Českou exportní banku, a.s. byly zatím čerpány v částce 181 mil. Kč (tj. 16,1 % rozpočtu), investiční pobídky-dotace na daňovou povinnost ve výši 180 mil. Kč (tj. 6,4 % rozpočtu) a výdaje na dopady embarga ve výši 5 mil. Kč (8,1 % rozpočtu). Úhrada majetkové újmy peněžním ústavům dosáhla 315 mil. Kč, dále byla značná část prostředků uvolněna na program „Realizace státních záruk za úvěry přijaté KoB a ČMZRB na financování infrastruktury“ 1 810 mil. Kč; obě poslední položky jsou komentovány samostatně.

Dále je hodnoceno čerpání některých **neinvestičních výdajů zahrnutých v kapitole Všeobecná pokladní správa**, které nejsou komentovány v jiných částech zprávy.

- **Státní podpora stavebního spoření** je poskytována podle zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů. Na tyto účely vynakládá státní rozpočet každoročně značné prostředky. V průběhu 1. pololetí byla poukázána stavebním spořitelnám roční záloha státní podpory stavebního spoření za rok 2003 ve výši **14 781 mil. Kč**, tj. 97,2 % rozpočtu (zálohy za minulý jsou uvolňovány převážně v průběhu 2. čtvrtletí sledovaného roku), což je o 1 890 mil. Kč, 14,7 % více než v roce 2003.

- Prostředky určené na čerpání **státního příspěvku na penzijní připojištění** jsou ve státním rozpočtu zahrnuty ve výši 3 000 mil. Kč, do konce června bylo **uvolněno 1 518 mil. Kč** (50,6 % rozpočtu) při meziročním růstu o 7,3 %, tj. o 103 mil. Kč. Počet účastníků pojištění dosáhl 2,7 milionu a další nárůst se očekává po přijetí zákona č. 36/2004 Sb. (novela zákona č. 42/1994, o penzijním připojištění), který umožňuje vstup do systému penzijního připojištění osobám starším 18 let s bydlištěm na území jiného členského státu EU, pokud jsou účastny důchodového pojištění nebo veřejného zdravotního pojištění v ČR.

- **Výdaje na volby** byly pro rok 2004 rozpočtovány v celkové výši **1 613 mil. Kč**, vč. předpokládaných výdajů volebních nákladů politickým stranám a hnutím v částce 260 mil. Kč. Ke konci června bylo uvolněno celkem **497 mil. Kč**, tj. 30,1 %. Šlo především o výdaje na volby do Evropského parlamentu konané 11. a 12.6.2004, když pro Ministerstvo vnitra, policii a územní samosprávné celky bylo poskytnuto celkem 431 mil. Kč a na běžné výdaje Českého statistického úřadu 64 mil. Kč. Kromě výše uvedeného byl vyplacen příspěvek na činnost politických stran a hnutí ve výši 235 mil. Kč.

- Výdaje spojené s **financováním vládních a obdobných úvěrů poskytnutých do zahraničí** byly v 1. pololetí realizovány ve výši 15,0 mil. Kč, tj. na 25,0 % rozpočtu. Týkaly se pouze správních poplatků za vedení účtů vládních pohledávek rozpočtovaných v objemu 60 mil. Kč a byly v souladu s uzavřenými smlouvami s ČNB a ČSOB.

- Výdaje na vlastní **realizaci státních záruk** jsou rozpočtovány v celkové výši 15 095 mil. Kč. Ve sledovaném období bylo čerpáno **8 456 mil. Kč**, tj. 56,0 %, při meziročním zvýšení o 4,7 mld Kč, tj. o 126,5 %. Z toho 5 556 mil. Kč připadlo na splacení revolvingového úvěru a ukončení státní záruky poskytnuté v roce 1998 a.s. Aero Vodochody, ve prospěch ČNB bylo uhrazeno 781 mil. Kč z titulu nestandardní státní záruky na odškodnění strategického investora IPB. Závazek státu krytý 90 % nominální hodnoty splatné pohledávky ČSOB vůči Slovenské inkasní znamenal úhradu úroků ve výši 258 mil. Kč. Zbývajících 1 790 mil. Kč se týkalo státní organizace Správa železniční dopravní cesty (SŽDC), která tak jako v minulosti nebyla schopna splácet žádný ze státem garantovaných úvěrů z vlastních zdrojů. Vedle výše uvedených byly ze státního rozpočtu formou realizace státní záruky hrazeny **závazky SŽDC, s.o.**, za něž stát ručí na základě zákona č. 77/2002 Sb., a to v úhrnné výši **2 699 mil. Kč** (ve stejném období minulého roku to bylo 3 113 mil. Kč). Kromě toho byly podle zvláštního režimu hrazeny splatné části jistin a příslušenství úvěrů, poskytnutých EIB na infrastrukturální projekty, kde jako finanční manažer a současně jako formální dlužník vystupuje ČMZRB, a to ve výši 1 378 mil.

Kč (bez odměn bankám ve výši 46 mil. Kč). Podobným způsobem byly v rámci nestandardních záruk uhrazeny splátky úvěru přijatého na financování integrovaného záchranného systému MATRA ve výši 432 mil. Kč.

- **Půjčky a návratné finanční výpomoci** byly uvolněny ve výši téměř **413 mil. Kč**, z toho návratná finanční výpomoc ve výši 387 mil. Kč Garančnímu fondu obchodníků s cennými papíry a 34,8 mil. Kč Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami.

- **Úhrada majetkové újmy peněžních ústavů**, která jim vzniká v souvislosti s dříve poskytnutými sociálními úvěry za státem stanovené zvýhodněné úrokové sazby a je hrazena ze státního rozpočtu v souladu s § 45 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách (v případě České konsolidační agentury je majetková újma hrazena také v návaznosti na § 19, zejména odstavce 4 a 5 zákona č. 239/2001 Sb., o České konsolidační agentuře), byla v 1. pololetí roku 2004 poskytnuta ve výši **315 mil. Kč**, tj. 46,1 % rozpočtu. Z toho do konce června 2004 bylo uvolněno téměř 116 mil. Kč v souvislosti s úvěry na individuální bytovou výstavbu, 138 mil. Kč s úvěry na družstevní bytovou výstavbu (včetně 5,5 mil. Kč doplatku vyplývajícího z vyúčtování roku 2003) a necelých 61 mil. Kč v souvislosti s půjčkami mladým manželům. Úhrada majetkové újmy pojišťoven z provozování zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání byla rozpočtována ve výši 385 mil. Kč, do konce června nebyly uvolněny žádné prostředky.

- **Odvody vlastních zdrojů Evropských společenství do rozpočtu Evropské unie (EU)** byly do výdajů státního rozpočtu zařazeny poprvé, a to v souvislosti se vstupem České republiky do EU v květnu t.r. Rozpočtováno je celkem 16 866 mil. Kč (souhrn měsíčních plateb, finančních vypořádání a vyrovnání a rezervy - celková výše se stanoví pro ČR v rozpočtu EU na příslušný rok). Čerpání ve sledovaném období dosáhlo **3 947 mil. Kč**, tj. 23,4 % rozpočtu, což odpovídá 2 měsícům členství ČR v EU ve sledovaném období. Z celku jako odvod vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU podle daně z přidané hodnoty bylo uvolněno 977 mil. Kč a jako odvod vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU podle hrubého národního produktu 2 970 mil. Kč.

Ve schváleném rozpočtu (v kapitole Operace státních finančních aktiv) jsou zahrnuty výdaje související s projekty financovanými z úvěrů přijatých na základě příslušných zákonů od Evropské investiční banky. Výše těchto výdajů činí 9 910 mil. Kč; prostředky z přijatých úvěrů spravuje Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB).

V průběhu 1. pololetí byly tyto výdaje ve výši 3 329 mil. Kč převedeny z kapitoly OSFA do ostatních kapitol, které jednotlivé projekty realizují (Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo zemědělství).

Podle údajů ČMZRB bylo k 30. červnu uvedenými kapitolami vyčerpáno celkem 1 343 mil. Kč, z toho se týká projektu

- odstraňování povodňových škod z roku 2002... ..... 837 mil. Kč (rozpočet 3 600 mil. Kč)
- dálničního obchvatu Plzně a souvisejících silničních přivaděčů ..... 428 mil. Kč (rozpočet 2 130 mil. Kč)
- „Rozvoj MTZ Masarykovy univerzity v Brně“ ..... 47 mil. Kč (rozpočet 1 080 mil. Kč)
- prevence před povodněmi..... 31 mil. Kč (rozpočet 700 mil. Kč)
- českých dálnic B ..... - (rozpočet 2 400 mil. Kč)

Rozpočtem předpokládané výdaje tak byly čerpány zatím pouze na necelých 14,0 %.

B. Kapitálové výdaje

Schválený rozpočet na letošní rok počítá s celkovým objemem **kapitálových výdajů ve výši 65,8 mld Kč**, což představuje 7,6 % celkových výdajů (v roce 2003 to bylo 6,8 %) a meziroční růst o 8,9 mld Kč, tj. 15,6 % (proti skutečnosti roku 2003).

Schválený rozpočet byl v průběhu 1. pololetí rozpočtovými opatřeními **zvýšen o 1,3 mld Kč** na 67,1 mld Kč. Zvýšení rozpočtu bylo provedeno zejména u investičních nákupů a souvisejících výdajů – o 1,3 mld Kč (z titulu pořízení dlouhodobého hmotného majetku: budov a staveb +1,0 mld Kč, strojů a zařízení snížení o 0,5 mld Kč, dopravních prostředků +0,4 mld Kč, výpočetní techniky +0,2 mld Kč) a u investičních transferů – o 0,4 mld Kč. Na druhé straně snížení bylo vykázáno především u položky „rezervy kapitálových výdajů“ (o 0,3 mld Kč), která je určena pouze pro rozpočtování rezerv na kapitálové výdaje.

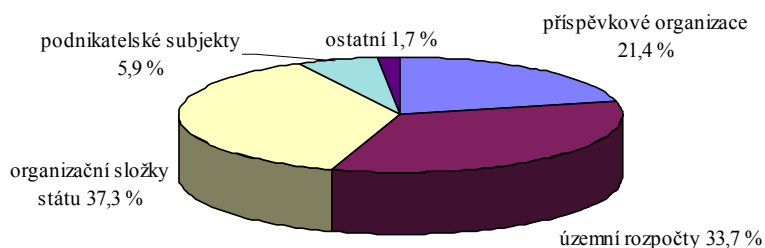
K nejvyššímu **zvýšení schváleného rozpočtu kapitálových výdajů došlo u Ministerstva dopravy - o 1,9 mld Kč**, kterému byly převedeny finanční prostředky z kapitoly OSFA na zajištění projektu dálničního obchvatu Plzně a souvisejících přivaděčů a na obnovu dopravní infrastruktury v územích postižených povodněmi v roce 2002. **Zvýšení o 1,4 mld Kč v kapitole Ministerstva zemědělství** představuje z větší části převod prostředků z kapitoly OSFA na výstavbu a technickou obnovu vodovodů a úpraven vod, čistíren odpadních vod a kanalizací a na obnovu koryt vodních toků a vodohospodářských děl a protipovodňová opatření. Naopak největší **snížení rozpočtu o 4,4 mld Kč bylo realizováno u kapitoly OSFA** a souviselo s uvedenými transfery prostředků do jiných kapitol s účelovým určením na projekty financované z úvěrů od EIB, na výdaje vyvolané zánikem věcných břemen na restituovaném majetku, na vodohospodářská a protipovodňová opatření a další výdaje.

Vývoj a plnění kapitálových výdajů státního rozpočtu ukazuje následující přehled:

	Skutečnost leden-červen 2003	Rozpočet 2004		Skutečnost leden-červen 2004	% plnění	Index 2004/2003
		schválený	vč.rozpoč. opatření			
Kapitálové výdaje celkem	12 948	65 824	67 081	18 833	28,1	145,5
v tom:						
Investiční nákupy a související výdaje	6 198	21 162	22 529	7 022	31,2	113,3
Nákup akcií a majetkových podílů	54	60	51	60	117,6	111,1
Investiční dotace podnikatelským subjektům	1 153	5 214	5 524	1 104	20,0	95,8
Investiční transfery neziskovým a pod. organizacím	65	1 163	1 138	55	4,8	84,6
Investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	19	45	45	27	60,0	142,1
Investiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	3 019	16 023	16 630	6 340	38,1	210,0
v tom: obcím	1 629	8 580	8 972	2 409	26,9	147,9
krajům	1 390	6 294	7 653	3 930	51,4	282,7
Investiční transfery příspěvkovým organizacím	2 388	20 353	19 893	4 040	20,3	169,2
Investiční půjčené prostředky	12	146	84	219	260,7	1825,0
Investiční převody Národnímu fondu	40					x
Ostatní kapitálové výdaje	-	1 658	1 187	- 35	x	x

Skutečné **čerpání kapitálových výdajů** za 1. pololetí letošního roku představovalo celkem **18,8 mld Kč, tj. 28,1 % celoročního rozpočtu** upraveného o provedená rozpočtová opatření. Proti alikvotě poloviny roku jsou dosavadní výdaje nižší o 14,7 mld Kč, když v roce 2003 zaostávalo plnění za pololetní alikvotou rozpočtu o 15,3 mld Kč (celoročně byl rozpočet splněn na 99,1 %). Výše čerpání těchto výdajů se tak po výraznějším poklesu z úrovně dřívějších let poněkud stabilizovala. Zatímco v 1. pololetí 1996 bylo vynaloženo 49,8 % roční skutečnosti, v roce 1998 to bylo 34,8 %, v loňském roce pak 22,7 %, tak v letošním roce čerpání kapitálových výdajů vzrostlo na výše uvedených 28,1 % upraveného rozpočtu.

Struktura kapitálových výdajů

Pokud jde o hospodářsko-právní formu subjektů, jímž jsou rozpočtové prostředky poskytovány, největší podíl na čerpání kapitálových výdajů připadá na organizační složky státu. K zabezpečení jejich potřeb bylo ze státního rozpočtu vynaloženo 7,0 mld Kč (31,2 % upraveného rozpočtu). Investiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně činily 6,3 mld Kč, z toho připadlo na kraje 3,9 mld Kč a na obce 2,4 mld Kč. Příspěvkovým organizacím bylo uvolněno 4,0 mld Kč a podnikatelským subjektům 1,1 mld Kč.

V následujícím přehledu je uvedeno čerpání kapitálových výdajů podle jednotlivých kapitol státního rozpočtu:

	v mil. Kč					
	Skutečnost leden-červen 2003	Rozpočet 2004		Skutečnost leden-červen 2004	% plnění	Index 2004/2003
		schválený	po změnách			
Kapitálové výdaje celkem	12 948	65 824	67 081	18 833	28,1	145,5
z toho:						
- Ministerstvo obrany	4 856	10 014	10 303	4 075	39,6	83,9
- Ministerstvo financí	173	1 679	1 731	279	16,1	161,3
- Ministerstvo práce a sociálních věcí	82	1 876	2 141	535	25,0	652,4
- Ministerstvo vnitra	320	3 728	4 377	856	19,6	267,5
- Ministerstvo pro místní rozvoj	212	1 986	2 247	664	29,6	313,2
- Ministerstvo průmyslu a obchodu	646	1 797	1 838	499	27,1	77,2
- Ministerstvo dopravy	1 284	6 091	7 991	1 422	17,8	110,7
- Ministerstvo zemědělství	906	1 894	3 312	1 582	47,8	174,6
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1 213	5 048	5 313	1 962	36,9	161,7
- Ministerstvo zdravotnictví	583	4 172	4 432	1 168	26,4	200,3
- Ministerstvo spravedlnosti	169	1 947	1 870	447	23,9	264,5
- Operace státních finančních aktiv	10	10 396	6 025	92	1,5	920,0
- Všeobecná pokladní správa	1 085	9 799	9 501	3 344	35,2	308,2

Z rozpočtových kapitol se na čerpání kapitálových výdajů objemem 4,1 mld Kč nejvíce podílí **Ministerstvo obrany** (21,6 % všech kapitálových výdajů). Upravený rozpočet je plněn na 39,6 %, když proti stejnému období loňského roku došlo ke snížení o 0,8 mld Kč, tj. o 16,1 %. Převážná část výdajů byla vynaložena na zabezpečení programu „Rozvoj a výstavba taktického letectva“ a programu „Modernizace mechanizovaného vojska“.

V kapitole **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** byly kapitálové výdaje čerpány ve výši 2,0 mld Kč (36,9 % upraveného rozpočtu). Prostředky byly použity zejména na rozvoj a obnovu materiálně technické základny různých druhů škol včetně vysokých, na výstavbu a obnovu budov a staveb vysokých škol a na podporu rozvoje a obnovy materiálně technické základny sportu a tělovýchovy.

V kapitole **Ministerstva zemědělství** bylo z celkové částky 1,6 mld Kč podnikatelskými subjekty použito 436 mil. Kč, když hlavní část prostředků - ve výši 740 mil. Kč - byla převedena obcím a krajům pro financování potřeb v regionech. Upravený celoroční rozpočet je čerpán na 47,8 %.

V kapitole **Ministerstva dopravy** bylo čerpáno 1,4 mld Kč (tj. 17,8 % upraveného rozpočtu). Největší objem vynaložilo Ředitelství silnic a dálnic ČR, a to na stavby programů „Výstavba dálničního obchvatu Plzně a souvisejících přivaděčů“ (428 mil. Kč), a podprogramů „Obnova dálnic, silnic pro motorová vozidla a silnic I. třídy po povodni 2002“ (116 mil. Kč), „Výstavba dálnice D 47 Lipník nad Bečvou-

Ostrava-st.hranice ČR/Polsko“ (709 mil. Kč). Z ostatních akcí byly prostředky vynaložené hlavně na program „Podpora obnovy vozidel regionální a městské hromadné dopravy“ (140 mil. Kč). Z celkových kapitálových výdajů MD, čerpaných v 1. pololetí roku, připadlo na individuální investiční dotace 1,2 mld Kč; na systémové dotace připadla menší částka - 0,2 mld Kč.

V kapitole **Ministerstva zdravotnictví** byly prostředky v celkové výši 1,2 mld Kč čerpány na 26,4 % upraveného rozpočtu a uvolněny téměř výlučně jako investiční transfery obcím a krajům pro zdravotnická zařízení v jejich působnosti (798 mil. Kč) a ústředně řízeným příspěvkovým organizacím (369 mil. Kč, z toho 255 mil. Kč fakultním nemocnicím); v menší výši byly poskytnuty investiční dotace vysokým školám.

Z kapitoly **Všeobecná pokladní správa** bylo v 1. pololetí čerpáno 3,3 mld Kč (35,2 % upraveného rozpočtu). Prostředky byly použity zejména na financování investičního rozvoje územních samosprávných celků a reprodukce jejich majetku formou transferů krajům a obcím, především v rámci programů podporujících rozvoj a obnovu materiálně technické základny regionálního školství a rozvoj a obnovu regionální infrastruktury.

Podstatná část kapitálových výdajů státního rozpočtu je vynakládána v rámci **programů systému ISPROFIN** (Informační systém programového financování). Výdaje na financování programů v roce 2004 umožňují pokračování všech investičních akcí přecházejících z roku 2003, resp. z dřívějších let, přičemž je vytvořen prostor i pro zahajování nových akcí v roce 2004. Programy již obsahují změnu účasti státního rozpočtu na financování nevládního sektoru související s reformou veřejné správy.

4. Čerpání vládní rozpočtové rezervy

Ve schváleném rozpočtu na rok 2004 jsou zahrnuty výdaje vládní rozpočtové rezervy v celkové částce **2 653 mil. Kč**. Objem této položky byl stanoven v souladu s § 27 rozpočtových pravidel, podle něhož se tvoří nejméně ve výši 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok. V průběhu 1. pololetí byly tyto výdaje sníženy o 279 mil. Kč.

K 30. červnu byly z vládní rozpočtové rezervy uvolněny rozpočtové prostředky v celkové výši **1 271 mil. Kč** na tyto účely:

titul	v tis. Kč
kap. Min. dopravy - dotace ke krytí ztrát v důsledku plavební nedostatečnosti na dolním Labi - usn. vl. č. 1264/2003	25 000
kap. Min. spravedlnosti - rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věcech: Hartman proti ČR a Schmidtová proti ČR	583
kap. Min. financí - návrh na zajištění postupu podle čl. IV k Aktu o podmínkách přistoupení ČR a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie - usn. vl. č. 153/2004	108 000
kap. Min. financí - zajištění VIII. Valného shromáždění IOTA v Praze ve dnech 14. až 16. června 2004	700
kap. Min. vnitra - vyhodnocení opatření přijatých usnesením vlády č. 889/2003 v kontextu bezpečnostní situace v Iráku - usn. vl. č. 1283/V/2003	28 080
kap. Ústavní soud - nákup objektu pro Ústavní soud	14 500
kap. Min. financí - realizace projektu WAN ÚZSVM	20 000
kap. Min. vnitra - Moravský zemský archiv	42 000
kap. MŠMT - Kongres asociace účetních	1 000
kap. ÚPV - posílení výdajů na provoz a odbor. činnost v roce 2004	499
kap. Min. obrany - vyslání sil a prostř. Armády ČR do Afghánistánu (protiteroristická oper. Trvalá svoboda a mise ISAF)	155 399
ÚSC - nákup správní budovy TATRA Kopřivnice pro město Kopřivnici - usn. vl. č. 260/2004	34 000

kap. SÚJB - plnění závazků ČR vyplývajících ze Závěrů melkského procesu a následných opatření z roku 2003 - usn. vl. č. 303/2004	1 330
kap. Min. život. prostředí - plnění závazků ČR vyplývajících ze Závěrů melkského procesu a následných opatření z roku 2003 - usn. vl. č. 303/2004	6 165
kap. Min. vnitra - komplexní koncepce vládního utaj. spojení - usn. vl. č. 112/2004	34 000
kap. ÚPV - provádění rešerší na přihlášky ochran. známek Společenství pro Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu se sídlem v Alicante	695
kap. Min. zahr. věcí - koordinace oslav vstupu ČR do EU	4 000
kap. Kancelář prezidenta republiky - renta a víceúčelová paušální náhrada pro býv. prezidenta	1 000
kap. Min. kultury - prostředky na přístavbu krajské knihovny v Pardubicích, nákup nemovitosti Lenner. dům v Telči	16 380
kap. Min. kultury - Program státní podpory profesionál. divadel a stálých profesionál. symfonických orchestrů a pěveckých sborů - usn. vl. č. 285/2004	24 000
kap. Min. školství - opatření souvis. s naříz. vl. o výši dalšího platu v 1. pol. 2004 zaměstnanců ve veřejných službách a správě - usn. vl. č. 492/2004	450 000
kap. Min. kultury - uspořádání Evropského večera v ND Praha - usn. vl. č. 418/2004	2 318
kap. Úřad vlády - oprava Lichtenštejnského paláce po povodni roku 2002	25 500
kap. Min. zahr. věcí - elektron. distribuce dokumentů EU - usn. vl. č. 180/2004	20 000
kap. Min. informatiky - elektron. distribuce dokumentů EU a komunikační infrastruktura pro systém elektron. distribuce - usn. vl. č. 180/2004 a č. 495/2004	5 700
ÚSC - tým pro výběr a koordinaci opatření k revitalizaci Moravskoslezského kraje - usn. vl. č. 181/2004	50 000
kap. Min. dopravy - odstraň. škod po povodni roku 2002 na	

majetku subjektů provozujících veřejné přístavy a vnitrozemskou vodní dopravu - usn. vl. č. 1265/2003	10 000
ÚSC - posílení přísp. na dopravní obslužnost území v autobus. dopravě zahrnutého do fin. vztahu SR ČR k rozpočtům krajů - usn. vl. č. 515/2004	179 063
kap. Min. zdravotnictví - dotace pro Český červený kříž	6 000
Ostatní	239
C e l k e m	1 271 151

Čerpání tak dosáhlo 53,5 % upraveného objemu vládní rozpočtové rezervy na letošní rok.

5. Výdaje státního rozpočtu na financování společných programů Evropské unie a České republiky

Výdaje státního rozpočtu určené na spolufinancování společných programů EU a ČR jsou v roce 2004 sledovány v rámci rozpočtového ukazatele Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR, který je dále členěn na výdaje spojené s přípravou ČR na vstup do EU v období před vstupem a výdaje souvisejících s naplňováním strukturálních programů po vstupu do EU. Zákonem č. 457/2003 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2004, jsou **stanoveny v objemu 2 203 mil. Kč** (předvstupní programy 1 252 mil. Kč a programy strukturálních fondů EU 951 mil. Kč).

Schválený rozpočet výdajů jednotlivých kapitol byl v položce výdajů na společné programy EU a ČR v průběhu sledovaného období navýšen celkem o 54,7 mil. Kč, z toho u Ministerstva práce a sociálních věcí o 22,5 mil. Kč, Ministerstva vnitra o 3 mil. Kč, Ministerstva spravedlnosti o 4,3 mil. Kč a Českého telekomunikačního úřadu o 25 mil. Kč.

Kromě výše uvedených rozpočtovaných prostředků na spolufinancování byla v kapitole Všeobecná pokladní správa vytvořena položka ve výši 400 mil. Kč pro případnou potřebu spolufinancování programů, které v době schvalování státního rozpočtu na rok 2004 nebyly přesně vyčísleny. Tento objem byl v průběhu I. pololetí 2004 vyčerpán z 50 % ve prospěch Ministerstva zemědělství na financování Horizontálního plánu rozvoje venkova, který nespadá do operačních programů strukturálních fondů, neboť jde o program financovaný ze záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu.

V prvním pololetí 2004 bylo v rámci položky výdaje na spolufinancování programů EU vyčerpáno pouze **201,9 mil. Kč, což je 8,9 % rozpočtu po změnách**. Celkově jsou výdaje na společné programy ČR a EU ve srovnání se stejným obdobím roku 2003 vyšší (ve stejném období minulého roku čerpání činilo 187 mil. Kč, tj. 8,3 % celoročního rozpočtu).

Z jednotlivých rozpočtových kapitol je v souladu s časovým hlediskem čerpání ročního objemu rozpočtu po změnách pouze Úřad průmyslového vlastnictví (vyčerpáno 53 %).

Pokud jde o čerpání u předvstupních nástrojů, vysoké podíly vyčerpaných částek na spolufinancování vykazují Nejvyšší kontrolní úřad (100 %) a Český statistický úřad (94 %). Naopak u Ministerstva životního prostředí, Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva spravedlnosti, Českého telekomunikačního úřadu, Ministerstva financí, Ministerstva vnitra, Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva zemědělství bylo v 1. pololetí 2004 čerpání v intervalu 4 – 30 % rozpočtovaných částek. Menší než 1 % čerpání rozpočtovaných prostředků u Ministerstva pro místní rozvoj a u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Nečerpání spolufinancování programů strukturálních fondů, s výjimkou částky 2,3 mil. Kč u Ministerstva dopravy je dáno skutečností, že teprve po přijetí ČR za členský stát EU k 1.5. 2004 bylo možno zahájit předkládání požadavků zájemců o účast v příslušných programech strukturálních fondů a vlastní realizace programů nebyla ještě reálná.

Výdaje na společné programy EU a ČR podle jednotlivých kapitol v rozdělení na předvstupní nástroje (Phare, SAPARD, ISPA) a strukturální fondy a Fond soudržnosti jsou uvedeny v následujícím přehledu.

Výdaje ze SR na financování společných programů EU a ČR celkem - I. pololetí 2004

tis.Kč

číslo	Kapitola		Ukazatel	Skutečnost 1. pol. 2003	Rozpočet 2004		Skutečnost 1. pol. 2004	% plnění	Index 04/03
	název				schválený	po změnách			
304	ÚV		Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem	0,00	1 320,00	1 320,00	0,00	0,00	
			v tom:						
			Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem	0,00	1 320,00	1 320,00	0,00	0,00	
			v tom: PHARE		1 320,00	1 320,00		0,00	
312	MF		Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem	0,00	17 500,00	17 500,00	1 901,92	10,87	
			v tom:						
			Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem	0,00	17 500,00	17 500,00	1 901,92	10,87	
			v tom: PHARE		17 500,00	17 500,00	1 901,92	10,87	
313	MPSV		Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem	2 226,90	596 442,00	615 906,00	54 126,40	8,79	24,306
			v tom:						
			a) Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem	2 226,90	295 564,00	315 028,00	54 126,40	17,18	24,306
			v tom: PHARE	2 226,90	295 564,00	315 028,00	54 126,40	17,18	24,306
			b) Výdaje související se strukturálními fondy a Fondem soudržnosti celkem	0,00	300 878,00	300 878,00	0,00	0,00	
			v tom: ESF		300 878,00	300 878,00		0,00	
314	MV		Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem	20 230,19	77 601,00	80 556,00	14 870,18	18,46	0,735
			v tom:						
			Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem	20 230,19	77 601,00	80 556,00	14 870,18	18,46	0,735
			v tom: PHARE	20 230,19	77 601,00	80 556,00	14 870,18	18,46	0,735
315	MŽP		Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem	0,00	100 000,00	100 000,00	4 154,48	4,15	
			v tom:						
			a) Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem	0,00	100 000,00	94 099,00	4 154,48	4,42	
			v tom: PHARE	0,00	25 850,00	25 850,00		0,00	
			ISPA		74 150,00	68 249,00	4 154,48	6,09	
			b) Výdaje související se strukturálními fondy a Fondem soudržnosti celkem	0,00	0,00	5 901,00	0,00	0,00	
			v tom: ERDF		5 901,00	5 901,00		0,00	
317	MMR		Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem	150,00	545 106,00	545 106,00	325,00	0,06	2,167
			v tom:						
			a) Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem	150,00	145 000,00	145 000,00	325,00	0,22	2,167
			v tom: PHARE		145 000,00	145 000,00	325,00	0,22	
			SAPARD	150,00					
			b) Výdaje související se strukturálními fondy a Fondem soudržnosti celkem	0,00	400 106,00	400 106,00	0,00	0,00	
			v tom: ERDF		360 106,00	360 106,00		0,00	
			ESF		40 000,00	40 000,00		0,00	
322	MPO		Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem	14 609,49	261 040,00	261 040,00	11 230,00	4,30	0,769
			v tom:						
			a) Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem	14 609,49	140 040,00	140 040,00	11 230,00	8,02	0,769
			v tom: PHARE	14 609,49	140 040,00	140 040,00	11 230,00	8,02	0,769
			b) Výdaje související se strukturálními fondy a Fondem soudržnosti celkem	0,00	121 000,00	121 000,00	0,00	0,00	
			v tom: ERDF		121 000,00	121 000,00		0,00	

327	MD	Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem v tom: a) Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem v tom: PHARE b) Výdaje související se strukturálními fondy a Fondem soudržnosti celkem v tom: ERDF	0,00 0,00 0,00	8 954,00 0,00 8 954,00	8 954,00 0,00 8 954,00	2 251,00 2 251,00 0,00	25,14	
328	ČTÚ	Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem v tom: Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem v tom: PHARE	0,00 0,00	15 000,00 15 000,00	40 000,00 40 000,00	3 407,50 3 407,50	8,52 8,52	
329	MZE	Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem v tom: a) Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem v tom: PHARE SAPARD b) Výdaje související se strukturálními fondy a Fondem soudržnosti celkem v tom: EAGGF (orientační sekce)	123 896,76 123 896,76 1 652,98 122 243,78 0,00	411 200,00 374 200,00 179 200,00 195 000,00 37 000,00	411 200,00 374 200,00 179 200,00 195 000,00 37 000,00	78 451,79 78 451,79 20 565,27 57 886,52 0,00	19,08 20,97 11,48 29,69 0,00	0,633 0,633 12,441 0,474 0,00
333	MŠMT	Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem v tom: a) Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem v tom: PHARE b) Výdaje související se strukturálními fondy a Fondem soudržnosti celkem ESF	458,92 458,92 458,92 0,00	99 584,00 16 687,00 16 687,00 82 897,00	99 584,00 16 687,00 16 687,00 82 897,00	120,57 120,57 120,57 0,00	0,12 0,72 0,72 0,00	0,263 0,263 0,263 0,00
336	MS	Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem v tom: Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem v tom: PHARE	18 275,41 18 275,41 18 275,41	47 482,00 47 482,00 47 482,00	51 778,00 51 778,00 51 778,00	15 109,62 15 109,62 15 109,62	29,18 29,18 29,18	0,827 0,827 0,827
344	ÚPV	Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem v tom: Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem v tom: PHARE	2 737,92 2 737,92 2 737,92	6 000,00 6 000,00 6 000,00	6 000,00 6 000,00 6 000,00	3 161,57 3 161,57 3 161,57	52,69 52,69 52,69	1,155 1,155 1,155
345	ČSÚ	Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem v tom: Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem v tom: PHARE	0,00 0,00 0,00	11 526,00 11 526,00 11 526,00	11 526,00 11 526,00 11 526,00	10 830,27 10 830,27 10 830,27	93,96 93,96 93,96	
347	KCP	Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem v tom: Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem v tom: PHARE	3 000,00 3 000,00 3 000,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00		0,000 0,000 0,000
349	ERÚ	Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem v tom: Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem v tom: PHARE	754,32 754,32 754,32	2 000,00 2 000,00 2 000,00	2 000,00 2 000,00 2 000,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,000 0,000 0,000

381	NKÚ	Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem v tom:	506,16	1 979,00	1 979,00	1 978,98	100,00	3,910
		a) Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem v tom: PHARE	506,16 506,16	1 979,00 1 979,00	1 979,00 1 979,00	1 978,98 1 978,98	100,00 100,00	3,910 3,910
398	VPS	Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem v tom:	0,00	400,00	400,00	200,00		
		Výdaje související se strukturálními fondy a Fondem soudržnosti celkem	0,00	400,00	400,00	200,00		
Celkem	ČR	Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR celkem v tom:	186 846,07	2 202 734,00	2 254 449,00	201 919,28	8,96	1,081
		a) Výdaje související s finanč. nástroji pro období před vstupem ČR do EU celkem v tom: PHARE	186 846,07	1 251 899,00	1 297 713,00	199 668,28	15,39	1,069
		ISPA	64 452,29	982 749,00	1 034 464,00	137 627,28	13,30	2,135
		SAPARD	0,00	74 150,00	68 249,00	4 154,48	6,09	
			122 393,78	195 000,00	195 000,00	57 886,52	29,69	0,473
		b) Výdaje související se strukturálními fondy a Fondem soudržnosti celkem v tom: ERDF	0,00	950 835,00	956 736,00	2 251,00	0,24	
		ESF	0,00	490 060,00	495 961,00	2 251,00	0,45	
		EAGGF (záruční sekce)	0,00	423 775,00	423 775,00	0,00	0,00	
		EAGGF (orientační sekce)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		FIFG	0,00	37 000,00	37 000,00	0,00	0,00	
		Fond soudržnosti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Pozn.: ERDF - Evropský fond regionálního rozvoje
ESF - Evropský sociální fond
EAGGF - Evropský zemědělský orientační a záruční fond
FIFG - Finanční nástroj pro orientaci rybolovu

6. Pokladní plnění státního rozpočtu za leden až srpen 2004

Podle bankovních údajů o pokladním plnění státního rozpočtu se **schodek hospodaření státního rozpočtu v měsících červenci a srpnu** v porovnání s prvním pololetím výrazněji nezměnil. Ke konci července byl výsledek rozpočtového hospodaření dokonce příznivější než za prvních šest měsíců, když byl vykázán schodek pouze 48,8 mld Kč, ke konci srpna se pak schodek zvýšil na 50,7 mld Kč a byl tak pouze o 1,0 mld Kč vyšší než schodek ke konci června, komentovaný v předchozí části zprávy. V souhrnu za oba měsíce tak bylo **prohloubení deficitu výrazně nižší než by odpovídalo průměrnému měsíčnímu přírůstku** podle schváleného rozpočtu vč. provedených rozpočtových opatření (9,6 mld Kč).

Plnění příjmů a výdajů ve vztahu ke schválenému a upravenému rozpočtu a v porovnání se stejným obdobím loňského roku ukazuje následující přehled :

Rok	2003 Skutečnost leden až srpen	2004				v mld Kč	
		schválený rozpočet	rozpočet po změnách*)	Skutečnost leden-srpen	% plnění	% plnění SR za leden-srpen 2003	Index skutečnost 2004/2003
PŘÍJMY CELKEM	439,33	754,08	754,09	485,81	64,4	64,0	110,6
VÝDAJE CELKEM	511,22	869,05	869,76	536,50	61,7	62,8	104,9
SALDO	-71,89	-114,97	-115,67	-50,69	43,8	56,0	70,5

*) zahrnuje rozpočtová opatření provedená k 30.6.2004

Ke konci srpna dosáhly **příjmy** státního rozpočtu výše 485,8 mld Kč a proti prvním šesti měsícům roku **vzrostly celkem o 119,2 mld Kč**. Plnění ve vztahu k upravenému rozpočtu vzrostlo na 64,4 % a stále tak nedosahuje alikvoty hodnoceného období (66,7 %).

Výdaje byly čerpány ve výši 536,5 mld Kč a **vzrostly** proti konci června v úhrnu **o 120,2 mld Kč**; čerpání rozpočtu se zvýšilo na 61,7 % a rovněž nedosahuje alikvoty osmi měsíců. Předstih plnění příjmů oproti plnění výdajů, který ke konci 1. pololetí činil 0,7 procentního bodu, se ke konci srpna zvýšil na 2,7 procentního bodu.

Vykázaný **schodek 50,7 mld Kč** je o 25,9 mld Kč nižší než by odpovídalo osmiměsíční alikvotě celoročního schodku schváleného zákonem (jíž odpovídá převaha výdajů nad příjmy ve výši 76,6 mld Kč) a o 26,4 mld Kč nižší v porovnání s alikvotou podle rozpočtu vč. provedených rozpočtových opatření (77,1 mld Kč).

I pro hodnocení vývoje rozpočtového hospodaření za osm měsíců roku platí to, co bylo konstatováno při hodnocení výsledků za 1. pololetí: dosavadní stále příznivý vývoj, vyjádřený úrovní schodku státního rozpočtu, je odrazem především **nízkého plnění jeho výdajové strany**; zde však v dalším období bezesporu dojde ke zrychlení

čerpaní, obvyklému v závěru roku. Zároveň však určitým **rizikem** naplnění předpokladů rozpočtu zůstává i nadále **relativně nízké plnění rozpočtovaných příjmů**.

Plnění rozhodujících položek **příjmů** státního rozpočtu uvádí tabulka :

Rok	v mld Kč						
	2003	2004			% plnění	% plnění SR za leden - srpen 2003	Index skutečnost 2004/2003
	Skutečnost leden - srpen	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách*)	Skutečnost leden - srpen			
1	2		4	4:3		4:1	
Příjmy celkem	439,33	754,08	754,09	485,81	64,4	64,0	110,6
v tom:							
Daňové příjmy celkem	421,30	714,40	714,40	450,20	63,0	63,7	106,9
Daňové příjmy (bez pojistného SZ)	243,94	422,08	422,08	259,54	61,5	63,3	106,4
v tom :							
- DPH	76,91	133,40	133,40	82,21	61,6	63,5	106,9
- spotřební daň	46,52	84,20	84,20	51,48	61,1	68,9	110,7
- daně z příjmů PO	48,86	84,60	84,60	50,16	59,3	59,7	102,7
- daně z příjmů FO	56,48	95,20	95,20	61,29	64,4	62,3	108,5
- vybraná srážkou	3,16	4,50	4,50	3,51	78,0	70,2	111,1
- ze závislé činnosti	44,84	76,50	76,50	48,53	63,4	61,6	108,2
- z příznání	8,48	14,20	14,20	9,25	65,1	63,8	109,1
- správní poplatky	2,34	4,30	4,30	2,36	54,9	52,6	100,9
- majetkové daně	5,60	14,30	14,30	6,90	48,3	62,9	123,2
- clo	6,40	4,40	4,40	4,48	101,8	66,7	70,0
- ostatní daňové příjmy**)	0,83	1,68	1,68	0,66	39,3	60,6	79,5
Pojistné SZ	177,36	292,32	292,32	190,66	65,2	64,4	107,5
z toho: na důchody	135,63	242,27	242,27	157,01	64,8	64,0	115,8
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace	18,03	39,68	39,69	35,61	89,7	71,8	197,5
v tom:							
- kapitoly	7,05	12,43	12,44	14,30	115,0	124,1	202,8
- kapitola Operace SFA	4,08	2,03	2,03	2,98	146,8	77,4	73,0
- VPS	6,90	25,22	25,22	18,33	72,7	48,6	265,7
v tom :							
- příjmy z úroků a real. fin.majet.	0,04	0,36	0,36	0,10	27,8	1,2	250,0
- splátky půjček ze zahraničí	1,68	3,65	3,65	0,79	21,6	87,0	47,0
- přijaté sankční platby	0,73	1,20	1,20	1,09	90,8	60,8	149,3
- soudní poplatky**)	0,66	0,60	0,60	0,60	100,0	120,0	90,9
- dobrovolné pojistné	0,41	0,31	0,31	0,45	145,2	55,4	109,8
- ostatní příjmy***)	3,38	19,10	19,10	15,30	80,1	155,8	452,7

*) úprava k 30.6.2004

**) dopočet do celku

Z přehledu vyplývá, že **celkové příjmy** státního rozpočtu, vybrané za dosavadních osm měsíců **ve výši 485,8 mld Kč**, byly o 46,5 mld Kč vyšší než loni při současném lepším plnění rozpočtových hodnot o 0,4 procentního bodu.

V daňových příjmech v širším pojetí se přitom – stejně jako v průběhu prvních šesti měsíců roku – lépe vyvíjí plnění příjmů z pojistného na sociální zabezpečení, zatímco plnění vlastních daní a poplatků nadále zaostává. Obě tyto skupiny příjmů v souhrnu představují rozhodující objem všech příjmů, plynoucích do státního rozpočtu (téměř 95 % ve schváleném rozpočtu).

Inkaso daní (bez pojistného na sociální zabezpečení) dosáhlo celkové výše **259,5 mld Kč**, tj. 61,5 % rozpočtu vč. provedených rozpočtových opatření a za alikvotou **zaostalo o 21,9 mld Kč**. Bylo tak horší než v roce 2003, kdy ke konci srpna byl rozpočet plněn na 63,3 % a celoročně pak na 102,7 %. Proti stejnému období loňského roku byly daňové příjmy vyšší o 15,6 mld Kč, záměry rozpočtu v této

oblasti však předpokládají jejich celoroční růst o 26,1 mld Kč (proti skutečnosti roku 2003).

Relativně nejlépe se vyvíjí **inkaso daně z příjmů fyzických osob**, které ke konci srpna **dosáhlo 61,3 mld Kč, tj. 64,4 % rozpočtu a proti alikvotě zaostává o 2,2 mld Kč**. Proti stejnému období loňského roku vzrostlo o 8,5 %, absolutně o 4,8 mld Kč (ve stejném období minulého roku činil meziroční růst 6,1 %, plnění bylo o 2,1 procentního bodu nižší a celoroční inkaso tak zůstalo pod úrovní rozpočtu o 2,0 mld Kč).

Plnění **daně z příjmů právnických osob** svým objemem **50,2 mld Kč**, představujícím pouze 59,3 % rozpočtu, **zaostává** za odpovídajícím podílem z celoročně rozpočtované částky **o 6,2 mld Kč** (v roce 2003 činilo zaostávání za alikvotou 5,7 mld Kč, celoroční inkaso však převýšilo rozpočet o 2,5 mld Kč, tj. o 3,0 %).

Daň z přidané hodnoty objemem **82,2 mld Kč**, představujícím 61,6 % rozpočtu, je pod 2/3 celoročního rozpočtu **o 6,7 mld Kč** (ve stejném období minulého roku byla DPH plněna na 63,5 % a celoroční inkaso bylo nad úrovní rozpočtu o 4,5 mld Kč, tj. o 3,7 %). Meziroční růst inkasa o 6,9 % je shodný s dynamikou vykázanou v loňském srpnu a je mírně nad dynamikou ve státním rozpočtu, který počítá s růstem této daně o 6,2 % proti skutečnosti roku 2003.

Nedosažení alikvoty plnění DPPO do určité míry ovlivňuje mimo jiné ne zcela přesná predikce výpadku daňových příjmů v souvislosti se vstupem ČR do EU, zejména srážkové daně z dividend od mateřských společností v EU. Projevilo se téměř zrušení srážkové daně z úrokových výnosů vkladů na vkladových účtech právnických osob a obdobných produktů s úrokovým výnosem, jejichž zdanění v obecném základu daně se projeví až v roce 2005. Částečně bude tento vliv eliminován zvýšením základu pro stanovení záloh na daň splatných ve druhém pololetí 2004.

Níže plnění DPH je – kromě obvyklých výkyvů inkasa v průběhu roku – v letošním roce ovlivněno legislativními změnami (2. etapa reformy veřejných financí, vstup do EU, snížení prahu pro povinnou registraci na 1 mil. Kč), jejichž pozitivní vliv na inkaso by se měl projevit ve zbývajících měsících, takže lze předpokládat překročení celoročního rozpočtu.

Na spotřebních daních bylo za osm měsíců **vybráno 51,5 mld Kč**, což představuje pouze 61,1 % při meziročním růstu o 5,0 mld Kč, tj. o 10,7 %. Ve stejném období minulého roku byl rozpočet plněn o 7,8 procentního bodu lépe a za celý loňský rok připlýnulo do rozpočtu o 5,3 mld Kč (o 7,8 %) více prostředků než počítal schválený rozpočet.

Mírně pod úrovní 2/3 celoročního předpokladu je dosavadní inkaso *pojistného na sociální zabezpečení*, na němž bylo za osm měsíců roku vybráno celkem **190,7 mld Kč**, což představuje 65,2 % rozpočtu. Jeho meziroční růst o 13,3 mld Kč, tj. o 7,5 %, je výrazně vyšší než ve stejném období minulého roku (+8,6 mld Kč, tj. +5,1 %) a převyšuje i dynamiku schváleného rozpočtu (7,3 % proti skutečnosti roku 2003). Dosavadní plnění příjmů z pojistného je **pod úrovní alikvoty o 4,2 mld Kč**, zatímco ve stejném období loňského roku to bylo 6,3 mld Kč a celoroční výpadek inkasa představoval 3,2 mld Kč (1,2 %).

Saldo příjmů z pojistného na sociální zabezpečení a výdajů státního rozpočtu na sociální dávky je za osm měsíců letošního roku záporné částkou -21,2 mld Kč, což je již více než činí celoroční rozpočtovaný objem (-20,8 mld Kč). Z toho **saldo tzv. důchodového účtu, vč. správních výdajů**, bylo **mírně přebytkové**, a to v rozsahu **460 mil. Kč** (státní rozpočet počítá celoročně s přebytkem 6,1 mld Kč). Zlepšení proti loňskému roku, kdy byl vykázán schodek 17,5 mld Kč, je odrazem již zmíněného zvýšení sazby pojistného na důchody.

Nedaňové a ostatní příjmy dosáhly výše 35,6 mld Kč, tj. již 89,7 % rozpočtu po změnách. Proti roku 2003 jsou vyšší o 17,6 mld Kč, což souvisí s mimořádně vysokými příjmy realizovanými do rozpočtu v letošním roce (viz blíže v předchozí části zprávy).

Čerpání výdajů je zřejmé z následujícího přehledu:

Ukazatel	v mld Kč						
	2003	2004			% plnění	% plnění SR za leden-srpen 2003	Index skutečnost 2004/2003
	Skutečnost leden-srpen	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách*)	Skutečnost leden-srpen			
1	2	3	4	4:3	4:1		
Výdaje celkem	511,22	869,05	869,76	536,50	61,7	62,8	104,9
běžné výdaje	488,08	803,23	802,68	512,75	63,9	64,4	105,1
v tom :							
- neinvestiční nákupy a související výdaje	44,91	99,92	102,76	58,57	57,0	43,7	130,4
- platy zaměstnanců a ost. platby za proved.práci (vč.povinného pojistného)	44,12	80,69	81,66	44,30	54,2	55,2	100,4
- neinvestiční dotace podnikat.subjektům	25,99	65,16	61,42	26,29	42,8	58,8	101,2
- neinv.trans.fondům soc.a zdrav.pojiš.	24,44	33,39	33,39	25,12	75,2	75,8	102,8
- neinvestiční transfery státním fondům**)	6,14	7,53	8,08	5,02	62,1	91,4	81,8
- neinv.trans.věf.rozpočt.územ.úrovně	76,56	107,88	109,20	78,15	71,6	71,6	102,1
- neinv.trans.příspěvk. a pod. organ.	21,07	35,85	36,57	22,76	62,2	62,3	108,0
- sociální dávky	203,82	313,11	313,17	211,81	67,6	66,3	103,9
v tom :							
- důchody	150,08	232,12	232,12	153,82	66,3	66,5	102,5
- pasivní politika zaměstnanosti	4,62	7,90	7,90	4,88	61,8	73,3	105,6
- ostatní soc.dávky	27,28	38,01	42,03	27,28	64,9	67,4	100,0
- státní soc.podpora	21,85	35,07	31,12	25,83	83,0	63,2	118,2
- aktivní pol.zaměstnanosti	1,82	4,13	4,13	2,02	48,9	47,8	111,0
- ostatní běžné výdaje***)	39,21	55,57	52,30	38,71	74,0	97,9	98,7
kapitálové výdaje	23,14	65,82	67,08	23,75	35,4	40,9	102,6
SALDO SR CELKEM	-71,89	-114,97	-115,67	-50,69	43,8	56,0	70,5

*) úprava k 30.6.2004

***) údaje pouze za VPS

****) dopočet do sumy běžných výdajů

Celkové **výdaje** státního rozpočtu, **vykázané** za osm měsíců letošního roku **ve výši 536,5 mld Kč**, byly o 25,3 mld Kč, tj. o 4,9 %, vyšší než ke konci srpna minulého roku. Tato dynamika je stále výrazně nižší než předpokládal schválený rozpočet, který stanovil výdaje o 60,3 mld Kč, tj. o 7,5 % vyšší než byla skutečnost roku 2003.

Proti konci 1. pololetí se čerpání výdajů v posledních dvou měsících zpomalilo, takže ke konci srpna představuje zatím pouze **61,7 %** upraveného rozpočtu. Toto plnění je pod úrovní loňského roku, kdy ve stejném období bylo čerpáno již 62,8 % upraveného rozpočtu a 63,2 % celoroční skutečnosti, a zároveň **zaostává** za alikvotou dvou třetin letošního roku, a to již **o 43,3 mld Kč** (na konci 1. pololetí to bylo o 18,5 mld Kč).

Běžné výdaje státního rozpočtu byly ve svém souhrnu za hodnocené období čerpány ve výši 512,8 mld Kč, tj. na 63,9 %. V porovnání s loňským rokem vzrostly o 5,1 %, tj. absolutně o 24,7 mld Kč.

Největší objem prostředků v rámci neinvestičních výdajů je každoročně vynakládán *v sociální oblasti*. **Čerpání výdajů na sociální dávky dosáhlo výše 211,8 mld Kč** a v porovnání s loňským rokem bylo na tyto potřeby státního rozpočtu vynaloženo více téměř o 8,0 mld Kč. Dosavadní čerpání představuje plnění rozpočtu po změnách na 67,6 % (tedy mírně nad úrovní alikvoty) a růst proti minulému roku o 3,9 %. Z uvedených výdajů bylo 153,8 mld Kč vynaloženo na důchody, což je o 2,5 % (o 3,7 mld Kč) více než v loňském roce.

Ze sociálních dávek zaznamenaly vysoké plnění (na 83,0 %) a výrazný meziroční růst výdaje na státní sociální podporu, a to o 4,0 mld Kč, tj. o 18,2 %, a výdaje na pasivní politiku zaměstnanosti (růst o 5,6 %). Vysokou dynamiku vykazují i výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti (11,0 %), plnění rozpočtu je však zatím nízké (48,9 %).

Stejně jako v minulých letech, vysoké čerpání i meziroční nárůst vykazují *transfery územním rozpočtům*, na něž státní rozpočet vynaložil v letošním roce více než 78,1 mld Kč, tedy již 71,6 % upraveného rozpočtu. Čerpání těchto prostředků je o 5,4 mld Kč vyšší než by odpovídalo 2/3 roku a o cca 1,6 mld Kč (o 2,1 %) vyšší než v roce 2003. Ve vyšším čerpání se odráží uvolnění účelových prostředků na přímé náklady na vzdělávání z kapitoly MŠMT do rozpočtů krajů a obcí, které byly v souladu s usnesením vlády poskytnuty v předstihu na celé 3. čtvrtletí.

V položce *neinvestiční nákupy a související výdaje*, která proti stejnému období loňského roku vzrostla o cca 30 %, tvoří významný objem výdaje na úhradu úroků státního dluhu. V kapitole Státní dluh je v letošním rozpočtu na tento účel uvažováno s částkou 27,0 mld Kč, z níž bylo do konce srpna vyčerpáno přes 16,2 mld Kč, tedy více než 60 %. Ve srovnání se stejným obdobím minulého roku tyto výdaje vzrostly o 34,2 %, absolutně o 4,1 mld Kč.

Ostatní výdaje této skupiny pak tvoří např. nákup materiálu, nákup služeb a další výdaje ostatních kapitol.

V *dotacích podnikatelským subjektům*, zahrnutých ve státním rozpočtu ve výši 65,2 mld Kč (resp. 61,4 mld Kč v upraveném rozpočtu), představují značnou část výdaje na úhradu ztráty České konsolidační agentury (ČKA) z předchozích let. Tyto výdaje byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty částkou 19,0 mld Kč, která byla v průběhu roku snížena na 18,2 mld Kč. Z ní bylo vyčerpáno zatím pouze 7,4 mld Kč, se zbývajícím úhradou se počítá v nadcházejícím období (za 8 měsíců loňského roku činilo čerpání výdajů z tohoto titulu 8,0 mld Kč, celoročně byla provedena úhrada v rozsahu 18,6 mld Kč).

Meziročně jsou celkové dotace podnikatelským subjektům letos vyšší o 1,2 % než v roce 2003, po vyloučení výdaje uvedeného vlivu ztráty ČKA byly ostatní dotace podnikatelským subjektům vyšší o 4,8 %.

V položce *neinvestiční transfery státním fondům* jsou ve státním rozpočtu zahrnuty dotace pro Státní zemědělský intervenční fond ve výši 5,3 mld Kč (upravený rozpočet) a pro Státní fond dopravní infrastruktury ve výši 2,8 mld Kč. Ke konci srpna vykázané čerpání ve výši 5,0 mld Kč, tj. na 62,1 %, se však týká pouze SZIF, jemuž tak bylo poskytnuto již více než 95 % celoročně rozpočtované částky.

Kapitálové výdaje byly čerpány celkem ve výši 23,7 mld Kč, což představuje zatím pouze 35,4 % rozpočtu po změnách. Toto čerpání je nižší než ve stejném období loňského roku, kdy v tuto dobu bylo vyčerpáno již 40,9 % tehdy platného rozpočtu, je však třeba vzít v úvahu, že tyto výdaje jsou pravidelně vyšší až v posledním období roku.

7. Výhled plnění státního rozpočtu do konce roku 2004

Ve srovnání s údaji rozpočtu schváleného zákonem č. 457/2003 Sb. se v současné době předpokládá plnění rozhodujících příjmových a výdajových položek v následující výši:

ukazatel v mil. Kč	schválený rozpočet zákon č. 457/2003 Sb.	očekávaná skutečnost	rozdíl
příjmy			
daňové příjmy (bez poplatků za znečišťování, které jsou v kap.OSFA)	420 800	421 900	1 100
příjmy z pojistného na sociální zabezpečení	292 318	293 802	1 484
nedaňové příjmy, kapitálové příjmy, přijaté dotace	37 649	37 649	0
příjmy kapitoly OSFA	3 314	4 143	829
příjmy státního rozpočtu celkem	754 081	757 494	3 413
výdaje			
mandatorní sociální výdaje a služby zaměstnanosti celkem	372 078	376 816	4 738
<i>z toho: důchodové pojištění *)</i>	<i>232 120</i>	<i>233 597</i>	<i>1 477</i>
<i>nemocenské pojištění</i>	<i>31 201</i>	<i>31 212</i>	<i>11</i>
<i>státní sociální podpora **)</i>	<i>35 075</i>	<i>37 456</i>	<i>2 381</i>
<i>dávky vyplácené obcemi</i>	<i>14 905</i>	<i>15 405</i>	<i>500</i>
<i>platba do veřejného zdravotního pojištění</i>	<i>33 379</i>	<i>33 407</i>	<i>28</i>
<i>aktivní politika zaměstnanosti</i>	<i>4 134</i>	<i>4 500</i>	<i>366</i>
výdaje na úhradu ztráty ČKA	19 000	18 234	-766
úhrada pohledávek zdravotnických zařízení zřiz. býv. OkÚ (usnesení vlády č. 56/2004) ***)		766	766
ostatní výdaje kapitol	436 301	436 301	0
výdaje kapitoly Státní dluh	27 029	27 719	690
výdaje kapitoly OSFA	14 643	12 628	-2 015
výdaje státního rozpočtu celkem	869 051	872 464	3 413
schodek státního rozpočtu celkem	-114 970	-114 970	0

*) včetně jednorázového příspěvku k důchodům ve výši 1000,- Kč

**) včetně jednorázového příspěvku 2000,- Kč k přídatku na dítě a včetně dopadu zvýšení rodičovského příspěvku o 1000,- Kč

***) uhrazeno z rozpočtovaných výdajů na úhradu ztráty ČKA

Výše uvedené odhady očekávané skutečnosti za letošní rok vycházejí z poznatků o dosavadním průběhu hospodaření státu a z aktuálních informací o vývoji některých ekonomických veličin, které budou do konce roku ovlivňovat jak příjmovou, tak výdajovou stranu rozpočtu.

Z přehledu je patrný předpoklad **překročení příjmů i výdajů státního rozpočtu o stejnou částku 3,4 mld Kč. Odhad tedy nepředpokládá dopad na schválený rozpočtový deficit.**

V příjmech je očekáváno především **překročení daňových příjmů**, které by měly být proti rozpočtu vyšší **v souhrnu o 1,1 mld Kč**.

Největší překročení se očekává u **daně z přidané hodnoty**, jejíž celoroční inkaso by mělo být **o cca 6,1 mld Kč** vyšší než stanovil rozpočet. Odhad očekávané skutečnosti se opírá o nový zákon o DPH, který nabyl účinnosti 1. května, na výši inkasa mají vliv zejména změny přijaté v rámci tzv. druhé etapy reformy veřejných financí, s nimiž se při přípravě státního rozpočtu na rok 2004 neuvažovalo. Naplnění předpokladů dopadu těchto změn však znamená, že konečná celoroční výše této daně je současně značným rizikem pro odhad celkových daňových příjmů státního rozpočtu.

U **spotřebních daní**, kde se naopak očekává výnos **v souhrnu o 2,4 mld Kč nižší**, se odráží vliv nového zákona, který platí od ledna letošního roku v souvislosti se vstupem do EU a který přinesl u některých položek zvýšení sazeb. U dovážených komodit je významným faktorem rovněž kurz koruny či např. vzestup ceny ropy.

Přímé daně by měly být v souhrnu **nepatrně překročeny o cca 0,1 mld Kč**. Lepší plnění se přitom týká **daně z příjmů fyzických osob**, kde se proti schválenému rozpočtu očekává překročení **o 0,4 mld Kč**, vývoj podle jednotlivých druhů této daně je však diferencovaný (u daně ze závislé činnosti a u daně vybírané srážkou se očekává překročení rozpočtu o 0,3 mld Kč a o 0,9 mld Kč, u daně placené na základě daňového přiznání naopak nenaplnění o 0,8 mld Kč). Výnos **daně z právnických osob** by měl být zhruba **o 0,3 mld Kč** nižší, neboť ve druhém pololetí nelze vyloučit vliv zahájeného snižování sazby této daně. Projevuje se zde i implementace směrnice EU o zdanění dividend, resp. výpadek z titulu zrušení srážkové daně u úrokových výnosů z dluhopisů, vkladních listů, vkladových certifikátů a vkladů jim na roveň postavených a přesun výnosů daně z těchto příjmů do roku 2005..

Z ostatních daňových příjmů je třeba zmínit dále výpadek u **majetkových daní** ve výši 2,9 mld Kč (vyplývající především ze skutečnosti, že při přípravě rozpočtu na letošní rok se očekávalo zrušení některých osvobození u daně z převodu nemovitostí, k němuž však nedošlo) a naopak překročení příjmů z **cla** o 0,5 mld Kč v důsledku výrazného nárůstu dovozu zboží v období před vstupem do EU.

U příjmů z **pojistného na sociální zabezpečení** se předpokládá překročení téměř **o 1,5 mld Kč**. Příčinou je jednak dynamický růst mezd v hospodářství, jednak legislativní změny účinné od 1. ledna, související se schválenou koncepcí reformy veřejných rozpočtů a spočívající zejména ve zpřísnění podmínek a zvýšení příspěvkové povinnosti osob samostatně výdělečně činných.

Na vyšším než rozpočtem stanoveném objemu **příjmů v kapitole OSFA** o 0,8 mld Kč se podílejí zejména vyšší příjmy z úroků a z realizace finančního majetku.

Ve výdajích se překročení soustřeďuje především do skupiny **mandatorních sociálních výdajů a služeb zaměstnanosti**, které by podle očekávání měly být proti rozpočtu vyšší v úhrnu o více než 4,7 mld Kč.

Jde především o *výdaje na důchodové pojištění*, u nichž se očekává překročení téměř o 1,5 mld Kč, a o výdaje *na státní sociální podporu* s očekávaných překročením o cca 2,4 mld Kč. V obou těchto rozhodujících položkách jsou zahrnuty změny, přijaté v souvislosti s úpravou sazeb DPH k 1.5.2004, a to jednak jednorázový příspěvek k důchodu ve výši 1000 Kč a jednorázový příspěvek na dítě ve výši 2000 Kč, jednak trvalé navýšení měsíčně vypláceného rodičovského příspěvku o 1000 Kč; s těmito sociálními kompenzacemi schválený rozpočet nepočítal.

Poněkud vyšší by měly být *dávky vyplácené obcemi* (předpokládá se překročení o 0,5 mld Kč) a *výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti* (necelých 0,4 mld Kč). V některých jiných položkách této skupiny výdajů se očekávají menší úspory.

Požadovaná *úhrada pohledávek zdravotnických zařízení* zřizovaných býv. okresními úřady, o níž rozhodla vláda usnesením 56/2004 a která představuje 766 mil. Kč, *bude kompenzována nižšími* než původně schválenými *výdaji na úhradu ztráty České konsolidační agentury*.

V kapitole **Státní dluh** se očekává překročení celoročně rozpočtovaných výdajů o cca 0,7 mld Kč, které souvisí s růstem úrokových sazeb na kapitálových trzích.

V kapitole **Operace státních finančních aktiv** se po zvýšení rozpočtu v průběhu 1. pololetí o 0,7 mld Kč očekává celoročně nižší čerpání jejích výdajů o více než 2,0 mld Kč. Na tomto vývoji se nejvíce podílejí především projekty financované z úvěrů od EIB (odstraňování povodňových škod, dálniční obchvat Plzně, projekt budování dalších dálnic a další), kde potřeba prostředků bude nižší zhruba o 2,5 mld Kč.

V ostatních rozpočtových kapitolách se očekává čerpání výdajů na úrovni schváleného rozpočtu.

Je tedy možno předpokládat, že **schodek státního rozpočtu na letošní rok, stanovený zákonem č. 457/2003 Sb., bude ve skutečnosti v zásadě dodržen a nebude se výrazněji odchylovat od schváleného objemu cca 115,0 mld Kč.**